

**AZ
ADOTT SZÓ
KÖTELEZ...**

TOT, 1978

Az adott szó kötelező.

Az adott szó kötelez...

BERTA BÉLA

SULYÁN PÁL

BUDAPEST, 1978

Lektorálta:
RAJNAI GÁBOR

Szerkesztette:
CSEKŐ ÁGOSTON

Felelős kiadó: dr. ZSOHÁR ANDRÁS
Kiadja a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa
Készült az MTI sokszorosító Üzemében, 12 000 példányban
78.1186

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	7
TÖBBET, JOBBAT OLCSÓBBAN	9
EMBEREK ÉS GÉPEK	33
NEM MARADT PUSZTA SZÓ	51
EMBERT FORMÁL, KÖZÖSSÉGET JOBBIT A SZOCIALISTA BRIGÁDMOZGALOM	67
SOK KICSI SOKRA MEGY	89
A SZOCIALISTA BRIGÁDOK MINDENÜTT PÉLDÁT MUTATNAK	105
ÚJABB VERSENYFELHÍVÁSOK ÚJÍTÁSOK	123
AZ ÉVVÉGE ÚJ MUNKASIKEREK KEZDETE	137
PÉLDÁT MUTATNAK A LEGJOBBAK	151
FÜGGELÉK	167

Köszöntjük a legjobbakat!

Napjainkban már több mint tízezer szocialista brigád dolgozik a mezőgazdasági szövetkezetekben. Százötvenezer tag és alkalmazott: traktoros, növénytermesztő, állatgondozó, melléküzemágas és megannyi szakma, foglalkozás képviselője fáradozik mind eredményesebben a „szocialista módon dolgozni, élni és tanulni” nemes célkitűzés jegyében. Köztük, a legjobbak között – a legfiatalabb felnőttektől az idősebbekig – megtalálható valamennyi generáció – a „stafétabotot” lassan átadók, s a jövő derékhadának ifjú nemzedéke. Nos, ha az életkorukban különböznek is, ők azok akik egységesek a helytállásban, a másokért is tenni kész áldozatkészségben, s akiknek a példamutatására mindenkor biztonsággal számíthat a közösség.

Kiemelkedő munkájukat, adott szavuk teljesítését szavaknál is beszédesebben bizonyítják az 1977-es esztendő sikerei, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére kibontakozott jubileumi munkaverseny eredményei.

A szocialista munkaverseny a lenini szövetkezeti terv megvalósítása során, a mezőgazdasági szövetkezetek szervezeti, gazdasági és politikai megszilárdulásának időszakában honosodott meg igazán, átvéve és a szövetkezeti viszonyokra, feladatokra alkalmazva az iparban működő brigádok tapasztalatait – egyidejűleg gazdagítván is azokat. Mert a mezőgazdasági szövetkezetek szocialista brigádmozgalmának – az általános követelmények mellett – sajátos vonásai is vannak. Ilyenek például a földrajzi, gazdasági adottságok, az egyéb természeti tényezők jelentős szerepe, az életkörülmények, a munkahelyek szétszórtsága és a gyakori nagy távolság, a zömében közvetlenül a természetben végzett munka, az időszakonként hosszabb munkaidő, a nagy jelentőséggel bíró háztáji gazdálkodás – nemkülönben a nehezebben hozzáférhető továbbtanulási, művelődési lehetőségek.

A fejlett és egyre erősödő szocialista tulajdon szilárd alapja a hatékonyság javításának, a hozamok növelésének, a belső – igen jelentős – tartalék feltárásának, fokozottabb hasznosításának. A munkaidő jobb kihasználásával, a nyersanyagokkal, energiával való takarékossgal, a szövetkezeti tulajdonban levő, a nemzet vagyonát képező állóeszközök, gépek, berendezések, épületek használati értékének fenntartásával, állagának megóvásával, az ezekre irányuló versenyvállalásokkal a szocialista brigádok az elmúlt évben is jelentékenyen csökkentették az önköltséget, és sokhelyütt javították a gazdaságosságot. Többek között – ezek azok a közvetlen – a mindennapi közös munkában, a szántóföldeken, a kertészetekben, az állattenyésztő-telepeken, a gépműhelyekben s az íróasztalok mellett jelentkező feladatok, amelyeknek az elvégzésével közvetlenül is előmozdíthatják szocialista brigádjaink az MSZMP Központi Bizottságának idei, márciusi határozatának végrehajtását, közelebbi távra pedig az 1978-as tervfeladataink sikeres teljesítését.

Ez az egyik igen fontos eszköze, feltétele annak, hogy a mezőgazdasági szövetkezetekben tovább javuljanak az életkörülmények, emelkedjék az életszínvonal. Ezen az úton tudnak segíteni a szocialista brigádok abban, hogy a közepesen gazdálkodó szövetkezetek felzárkózzanak a jól gazdálkodókhoz, s a kedvezőtlen adottságú szövetkezetek termelési feltételei tovább javuljanak, közeledjenek az átlagosok színvonalához.

Most amikor az V. ötéves terv céljainak megvalósításán dolgozunk, különösen időszerű, hogy a munkásosztály tapasztalataiból merítsünk – és természetesen a saját jó tapasztalatainkat is közreadjuk, kicseréljük. Voltaképpen e törekvés jegyében bocsátja útjára ezt a szerény kiadványt is a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa, elismerését kifejezván a tavalyi kiemelkedő munkáért és újabb sikereket kívánva a legjobbakkak: a mezőgazdasági szövetkezetek szocialista brigádjainak!

Dr. Czimbalmos Béla
a TOT főtítkára

TÖBBET, JOBBAT,
OLCSÓBBAN

Azokban a napokban – 1977 februárjában – tucatjával érkeztek a táviratok a TOT címére a szocialista brigádoktól: „Hozzánk is eljutott a csepeli kezdeményezés híre . . . Csatlakozunk a hartaiak versenyfelhívásához.”

Csepeli kezdeményezés, hartai felhívás? Igen, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának esztendejében tavaly, nálunk ez a két helységnév fémjelezte az iparban – illetve a mezőgazdaságban kibontakozott jubileumi vetélkedőt.

Csepelt, a magyar munkások legendás múltú fellegrát aligha szükséges bemutatni. Annak idején, még szinte a füstölgő romokon, 1945. március 15-én itt született meg a legelső versenyfelhívás, a Szerszámgépgyár dolgozóinak, száz-, és százezreket cselekvésre mozgósító kezdeményezése. Akkor még a romok eltakarítása, a termelés megindítása, és az ország újjáépítése volt a jelszó. „. . . Csak most válik lehetővé, hogy a vállalkozó szellem, a verseny, a merész kezdeményezés széles, valóban tömegméretekben nyilatkozzék meg . . . A munka embere most megmutathatja azt, mi lakozik benne, amikor kiegyenesítheti a hátát, felemelheti a fejét, embernek érezheti magát . . . Most, hogy először nyílik lehetősége arra, hogy saját magának dolgozzék.” Idézték aztán gyakran később is a munkában mindig példát mutató csepeliek Lenin, 1918 januárjában mondott szavait.

1945–1977 . . . E két dátum között, ott ível népünk felemelkedésének harminckétesztendős útja, ott lüktet három évtizedes kemény munkája és harca, gondja, eredménye – teljes új életünk. A mából a múltba tekintve látjuk a munkaverseny történetének nagy hegyvonulatát is, csúcsokkal, völgyekkel és szakadékokkal, de ugyanakkor minden időszakban a célszerűbb, a jobb, emberibb létfeltételek győzelmével is. Csepel, a sok országos kezdeményezés elindítója bontakoztatta ki a szocialista brigádmozgalmat is 1959 augusztusában.

„Hogyan alakult a brigádunk?— olvashatjuk a szerszámgyáriak már megsárgult naplójában — Mi fizikai munkások arra az elhatározásra jutottunk, hogy a termelést fokozni kell . . . Elgondolásainkat több elvtársunkkal is közöltük: így történt aztán az, ami még nem volt a készülékes üzem történetében, hogy ma már nálunk a fűrés és a horizontális összedolgozik . . . A két szakma között nagyon jó baráti, elvtársi viszony alakult ki és ezt mi tovább ápoljuk . . . A régi munkások nagyon jól tudják, hogy a vasiparban az öregek és a fiatalok, az új és a régi munkások azelőtt nemigen segítették egymást. Hát ez minálunk ma már fordítva van. Akik a brigádba beléptek, tudatában vannak annak, hogy a kommunista társadalom felépítéséért még nagyon sokat kell dolgozni. Tudjuk azt is, hogy a gazdasági munkában mutatott jó teljesítményünkön kívül, a szocialista erkölcs kialakításában, az általános műveltségünk gyarapításában, a politikai képzésben és egymás segítésében, a magánéletünkben is példát kell mutatnunk.

Azt is szeretnénk leszögezni, hogy a brigádmozgalom nem a kormány és a párt utasítására, hanem a marxizmus-leninizmus tanítására, az MSZMP politikája nyomán jött létre: önkéntes alapon.”

A szellemében és tartalmában is új versenymozgalom az ipari üzemek példájára, a mezőgazdaságban is hamar követőkre talált. A termelőszövetkezetekben a hatvanas évek elején alakultak meg az első szocialista brigádok, s a számuk napjainkban már meghaladja a tízezret.

Rájuk, a magánéletükben is példát mutató, több áldozatra kész brigádtagokra mindig bizton számíthat a közösség. Megtalálni őket a termelés valamennyi ágazatában: az iparszerű termelési rendszerekben éppen úgy, mint a feldolgozó üzemekben, vagy a könyvelésekben. Nemcsak a termelésben töltenek be másokat is lelkesítő, nélkülözhetetlenül fontos szerepet, de nagy részük van abban is hogy gyorsabban formálódik a szövetkezeti parasztság gondolkodásmódja, erkölcs, hogy napról napra erősödik szocialista tudata, politikai egysége.

Összeállításunk — az elmúlt év legjobb tapasztalatainak a bemutatása —, természetesen nagyon is hiányos lenne, ha nem villantánánk fel a tavalyi, a jubileumi vetélkedő előzményeit.

Erről az időszakról az alábbiakat mondotta felszólalásában — 1976. december 15-én a Mezőgazdasági Szövetkezetek III. Kong-

resszusán — Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára: „Központi Bizottságunk megállapította, hogy bár az 1976. évi tervben kitűzött fő mutatókat — előreláthatóan — nem érjük el teljes mértékben, népünk a párt XI. kongresszusának iránymutatásait követve, eredményesen dolgozik. Bármerre járunk az országban, a nyugalom, a kiegyensúlyozottság, a szorgos munka, a javuló életkörülmények jeleit látjuk; fejlődő városokat, új vagy megújuló falvakat, növekvő, korszerűsödő ipartelepeket, mezőgazdasági üzemeket, a gyorsan alakuló élet ezernyi jelét. És ami a legfontosabb, tettekre kész, bizakodó embereket.

Barát és ellenség egyaránt elismeri, hogy a Magyar Népköztársaság magabiztosan fejlődik, népe mind jobban él. Igaz, munkánkat az utóbbi két-három évben nehezítette a világgazdaságban végbemenő kedvezőtlen folyamatok hatása, valamint az idén a mezőgazdaságot sújtó szélsőséges időjárás. A népgazdaság azonban a nehezebb feltételek ellenére is fejlődik, a termelés növekszik, s ha szerényebb mértékben is, de emelkedik a lakosság élet-színvonala, javulnak életkörülményei. A munka hatékonyabb lett, fokozódott a termelékenység, takarékosabban bánunk a rendelkezésünkre álló javakkal, és hozzáláthattunk ahhoz, is hogy az eddiginél korszerűbb, a követelményeknek jobban megfelelőbb termékeket állítsunk elő egész sor ágazatban.

Pártunk XI. kongresszusa nyomatékosan felhívta a figyelmet, hogy társadalmi életünknek, a szocialista fejlődésnek nincs olyan területe, amely ne függne a termelés, az építőmunka eredményeitől. További fejlődésünkre, az egész ötéves terv sikerére kiható jelentősége van annak, hogy az ideai alapokra építve hogyan teljesítjük az 1977. évi tervünket, az ötödik ötéves terv időarányos feladatait.”

Csepel és Harta példát mutat

Mint az elmúlt három évtizedben már annyiszor, az elmúlt év elején is Csepel mozdult meg elsőként: hirdette meg a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére a jubileumi vetélkedőt. Hozzá tartozik az igazsághoz, hogy ez alkalommal is a szerszámgyáriak voltak a kezdeményezők. Január 14-én

a sportszarnokban gyűltek össze a brigádvezetők (az ország legnagyobb gyárkombinátjában 2300 szocialista brigád dolgozik!) aztán ki-ki elmondotta, hogy a brigádja mit vállal, hogyan szándékozik a maga módján elősegíteni a feszített tervfeladatok teljesítését. A szerszámgyári Béke szocialista brigád vezetője Horváth József kettős javaslattal állt elő: Indítványozta, hogy készítsék el határidő előtt a szovjet export-megrendeléseket, ugyanakkor javasolta, hívják fel a csepeliek az egész ország dolgozó társadalmát a jobb munkára.

– Azon a lelkes hangulatú gyűlésen – mondotta három hónappal később – Horváth József – minden brigád elhatározta, hogy kiemelkedően dolgozik és csak jó minőségű árut termel. Felhívásunknak gyors és széles körű visszhangja támadt. Nemcsak idehaza csatlakoztak tömegesen a kezdeményezésükhöz, hanem más szocialista országokban is.

Leonyid Brezsnyev, az SZKP Központi Bizottságának a főtitkára levélben gratulált a csepelieknek: „Sok sikert Önöknek, kedves barátaim, sok sikert a dicső kezdeményezésükhöz, amely a szocialista internacionalizmus legszebb hagyományait tükrözi, és a szocialista országok népei közötti testvéri barátság gyümölcseit sokszorozza meg.”

Ez a levél újabb lelkesedést váltott ki a magyar városok és falvak dolgozóiból. Hartán, az Erdei Ferenc Termelőszövetkezetben a baromfityényszetők: A Dobó Katica, a Hámán Kató és a Kossuth Zsuzsanna nevét viselő szocialista brigádok tagjai 1977. január 15-én figyeltek fel – a Népszabadságban megjelent – felhívásra. Előbb csak arra gondoltak, csatlakoznak a kezdeményezéshez. Igenám, de hogyan lehet összemérni a csirkehizlalást a szerszám-gépgyártással, a mezőgazdaságot a vasiparral? Támdat fel bennük a kétség, amikor kiszámították, hogy mit tudnának vállalni.

– Mi lenne ha . . . – állt elő Faragó Józsefné – ha konkretizálnánk a csepeli felhívást? Még hozzá úgy, hogy a termelőszövetkezeti szocialista brigádokat, az egész országban mi hívnánk ki versenyre.

– Nagyszerű ötlet! – kiáltott fel Schádel Henrikné, a „hámán-katósok” brigádvezetője.

– Csatlakozunk hozzátok! – jelentette ki Takács Imréné, a Kossuth Zsuzsanna brigád nevében. Aztán néhány nap múlva,

azaz január 28-án, az üzemi brigádtanácskozáson Faragóné felolvasta a közösen kidolgozott, írásba foglalt elhatározást:

„Mi, a hartai Erdei Ferenc Tsz baromfitenyésztő ágazata szocialista brigádjainak tagjai, a csepeli munkások felhívását megismerve elhatároztuk, hogy erőnkhez, tudásunkhoz képest a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának a tiszteletére hozzájárulunk az 1977. évi népgazdasági tervből a mezőgazdasági szövetkezetekre háruló feladatok teljesítéséhez.

Felajánljuk, hogy tervünknek megfelelően 24 ezer mázsa baromfihúst állítunk elő. Egy kilogramm baromfihús előállításához 2,3 kg takarmányt és 0,37 kg üzemanyagot használunk fel. Vállaljuk, hogy a technológia pontos betartásával 51 napos korban 1,45 kg átlagsúllyal értékesítjük csirkéinket, s a termelés során gondoskodunk róla, hogy az elhullás ne haladja meg a 3 százalékot.

A csepeli példa nyomán felhívással fordulunk a mezőgazdasági szövetkezetekben és a társulásokban dolgozó szocialista brigádokhoz, a szocialista címért versenyző brigádokhoz, műhelykollektívákhoz, ágazatokhoz és más munkaszervezeti egységekhez! Csatlakozzanak vállalásainkhoz!

Tegyenek felajánlásokat, vállaljanak erkölcsi, politikai kötelezettséget az üzemi tervek reájuk jutó részének teljesítéséért, túl teljesítéséért! Eredményes munkájukkal tegyék ünnepélyessé a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulóját, mozgósítsák elő az 1977. népgazdasági terv sikeres teljesítését.

Kérjük a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsát, hogy segítse elő kezdeményezésünket. Felhívásunkat juttassa el az ország valamennyi mezőgazdasági szövetkezetébe, társulásába, kísérje figyelemmel és összegezze a felhívás nyomán született eredményeket.”

Harta község nevét, azokban a hetekben – a felhívás révén – országszerte megismerték a termelőszövetkezetek. Hol fekszik ez a helység, és mit mondhatnánk el róla hirtelenében?

Nos, ha az olvasó maga elé képzei hazánk térképét akkor a Duna melletti Solt és a tőle 25 kilométerrel délebbre elterülő Paks közé illesztheti a 4300 lakosú, hagyományosan mezőgazdasági jellegű település kis karikáját. Földrajzilag a Solti-Lapályhoz, néprajzilag a Kalocsai-Sárközhöz, közigazgatásilag pedig a kalocsai járáshoz tartozik Harta. Újabb kori históriáját 1723-tól szá-

mitják a helytörténészek, hisz a török alatt elpusztult falut ekkor népesítették be – Ráday Pál intézkedésére – a Württemberg környékéről betelepített németek. Halászok, földművesek, kézműiparosok.

Erdei Ferenc, a makói születésű író, agrárközgazdász, tudós és politikus – a Duna-Tisza közének kutatója, a harmincas években sokszor megfordult ebben a községben is. Az 1937-ben megjelent Futóhomok című könyvében így jellemezte az itt élő embereket: „A hartai zsellérek minden távolságra elmennek munka után, s lankadatlanul dolgoznak otthonmaradt családtagjaik is. Rendes, tiszta és módos is falujuk, háza még a legszegényebbeknek is tornácos és padozatos.”

Az író később a felszabadulás után is rendszeresen járt Hartára. Különösen a makóitól eltérő módszerű hagymatermesztés izgatta. De sok egyéb problémában adott tanácsot, és tapasztalatokat szerzett ő maga is. Halála után az egyesült Béke és az Új Élet Termelőszövetkezet vette fel Erdei Ferenc nevét. S hogy az 5457 hektáron gazdálkodó nagyüzem nem maradt méltatlan a nagy névadóhoz, azt mint Bács-Kiskun megye egyik legjobb közös gazdasága évről-évre bizonyítja. A község másik termelőszövetkezete a Lenin Tsz ugyancsak a környék legeredményesebb szövetkezetei közé tartozik.

Jelenleg 1215 család él Hartán, körülményeikről, életszínvonalukról sokat elárulnak az alábbi számok. Az OTP-fiók több mint 70 millió forint takarékbetétet tart nyilván. A faluban 520 személygépkocsi van, (250 pedig befizetve). A rádió és a televízió minden család otthonában megtalálható, sőt hatvan otthonban már színes készüléken nézik a televízió műsorát.

Hát ilyen háttérből bontakozott ki a hartaiak versenyfelhívása, és talált nyomban követőkre. Ma már ugyan nehéz lenne megmondani pontosan, kik és honnét jelezték elsőként a csatlakozást, tény azonban (meghát érthető is) a válaszáadásban is a hartaiak voltak a legfrissebbek.

Mint a tűz, úgy terjedt el Hartán a baromfitenyésztők akciójának a híre. A három brigád vállalásának a terven felüli értéke 2 millió forintot tett ki. A termelőszövetkezet többi szocialista brigádja ezt „megtoldotta” 5 millióval . . . A gépműhelyben dolgozó fiatalok megalakították a Corvalan-brigádot, s följánlották, hogy mind a hatan kombájnra ülnek, ha az aratás úgy kívánja. Csatlakoztak a versenyhez a melléküzemágban dolgozók, a tésztakésztők hat szocialista brigádja. Senki sem akart lemaradni . . .

És a szomszédok, a Lenin Termelőszövetkezetben? Erről így beszélt Rudnyák Lajos, az elnök:

– Szomszédaink egy-két nappal ugyan megelőztek bennünket, de mi nem bánjuk. Ellenkezőleg. Több ágazatunk már régóta együttműködik az Erdei Ferenc Tsz-szel, s az általuk indított versenyt úgy fogadtuk, mint a sajátunkat. Vajda György szarvasmarha-tenyésztő brigádja, Szabó Ferenc traktorosai, Ficzek Gyula szerelői, Kojber Henrik húsfeldolgozó brigádja alkotja a verseny élcsapatát. Gazdaságunkban – ahol az átlagéletkor nem haladja meg a 35 évet – talán dicsekvés nélkül állíthatom, a termelés magas szintet ért el. Hektáronként 50 mázsa búzát, több mint 70 mázsa kukoricát, 500–520 mázsa cukorrépát, több mint 800 mázsa zöld lucernát takarítunk be, s jó eredményeink vannak az állattenyésztésben is. A verseny pedig újabb nagy erőforrást, ösztönzést ad falunkban a „szembenállók” mind két táborának. Mert így lehet igazán megmutatni, hogy a nagyjából azonos feltételek között ki mire képes.

A kihívók . . .

Személy szerint bizony nehéz lenne mind az ötvenüket bemutatni. Csupa vidám, tűzről pattant menyecske, lány és asszonyjelölt. Más-más természetűek, ám egy valamiben mindegyikük tulajdonsága azonos: nem ismernek lehetetlent, s az egyéni érdeket mindig alávetik a közösségi akaratnak. Mit mond róluk a rövid jellemzés?

A Dobó Katica nyolcszoros szocialista brigád az I-es telepen dolgozik. Létszáma váltakozó, ugyanis Klam Andrásné, Wéber Konrádné vagy Víg Mihályné – a legtapasztaltabb brigádtagok – szívesen vállalkoznak az utánpótlás nevelésére. Hozzájuk aztán sokan kérik magukat, mert kifogástalan a munkahelyi légkör, s ebben az együttesben rangot jelent dolgozni. Ifjú Müller Jánosné brigádvezető mondja:

– 1969-ben még tojástermeléssel foglalkoztunk, s csak három évre rá kezdtük meg a baromfihizlalást. Szép és felelősségteljes munka ez, nagy önfegyelmet, ugyanakkor jó együttműködést kíván. Azt hiszem, ezt sikerült is megteremtünk, hiszen a másik két brigáddal is nagyon szoros a kapcsolatunk. Első számú törvényünk az előírt technológia maradéktalan megtartása. Ettől függ a súlygyarapodás növelése, a fűtőolaj-felhasználás kielégítő mértéke, vagyis a takarékoság, és nem jelentéktelen szempont az elhullás csökkentése sem. Hogy a broilercsirke a boltba kerülhessen, nemcsak az kell, hogy mi felhizlaljuk, hanem az is, hogy jó minőségű legyen a napos csirke, kifogástalan minőségű a takarmány, és hogy meghatározott időben vigyék el telepünkről a szállítmányokat. Ennek érdekében együttműködési szerződést kötöttünk partnereinkkel, a rémi Dózsa György Termelőszövetkezet brigádjával, a Phylaxia Gyógyszergyár egyik szocialista brigádjával és a BOV kecskeméti gyáranak négy brigádjával. Nemcsak velük tartunk állandó munkakapcsolatot, de a mi három brigádunk is óramű pontossággal, egymást segítve dolgozik. A folyamatos munka ugyanis megköveteli, hogy összedolgozzunk az éjszakai szállításoknál, a turnusváltásoknál, s ha valaki bármelyik brigádban megbetegszik, helyette is elvégezzük a rá eső feladatot. Természetesen nemcsak a gépek mellett a telepen igyekszünk helytállni, de a hármás jelszó szellemében tanulunk, művelődünk s a magánéletünkben is szeretnénk másoknak példát mutatni.

A Hámán Kató brigád 1969-ben nyerte el először a szocialista címet. Schádel Henkrikné, brigádvezető így foglalja össze munkájuk lényegét:

– Ahhoz, hogy a naposcsirkét a II-es telepen fogadni tudjuk, az ólakat a következőképpen készítjük elő: kitrágyázás után a „söprűtisztá” ólat iosános oldattal mossuk le. Utána következik a H-lúgos fertőtlenítés, majd a bealmozás után a formalinos gázo-

sítás. Azt hiszem, már ez a néhány dolog is érzékelteti a szakmánkban járatlanok számára is, hogy milyen felelősségteljes a munkánk. Veszedelemes vegyszerekkel, pontos előírásokkal van dolgunk, s bizony nagyon oda kell figyelnünk mit csinálunk. Persze a dolog java még ezután következik. Amikor szinte laboratóriumi tisztaságú az ól, következik a fűtés; pontosan 36 fok meleg kell és időnként szellőztetéssel távolítjuk el a formalinból keletkező gázokat. 33 fokos melegben fogadjuk a pici csirkéket. Ilyenkor már bent vannak a kúpos itatók, 100 csirkére egy kúp. A kúpok a csirkék 10 napos koráig vannak bent, a kartonokból kialakított etetődobozokat pedig 3 hétig használják a kiscsirkék, majd a Soós-féle láncos etetőt és a csőrendszerű túlfolyós itatókat használjuk. Az első két hétben baromfi indítótápot etetünk dercésen, később granulált nevelőtápot. Rendszeresen mérjük, ellenőrizzük a csirkék súlyát, figyeljük: megfelelően fejlődnek-e. A vágásra kész baromfit hét hetes korában adjuk át a szállítóknak. Három műszakban dolgozunk és műszak átadáskor elmondjuk egymásnak az észrevételeinket. Nagyon jó közöttünk az összhang és a megértés. Mindenki igyekszik, hogy a tőle telhető legjobbat és a legtöbbet nyújtsa. A munkában és a brigádeletben is.

A legfiatalabb hartai együttes a Kossuth Zsuzsánna brigád. Takács Imréné brigádvezető mentegetődzik is, hiszen ők eddig 1975 óta „csupán” kétszer nyerték el a szocialista címet.

– A mi telepünk a legnagyobb – mondja – 1975. május 27-e óta dolgozunk együtt. Akkor 104 ezer naposcsirkét fogadtunk. Igaz, ekkor már mindannyian képzett baromfigondozók voltunk. Korábban ugyanis a termelőszövetkezet más munkaterületein, főleg a növénytermesztésben dolgoztunk és 1975 tavaszán tettük le a baromfigondozó tanfolyam vizsgáját. Az eltelt időben nagyon jó kapcsolat alakult ki közöttünk a brigádon belül és kívül is, a többiekkel. Szeretünk dolgozni és ha bár rengeteg a munka, egyszer kétszer minden évben el tudunk menni hétvégén kirándulni is az ország valamelyik szép vidékére.

Azokban a hetekben – 1977 februárjában – mint már írtuk is, tucatjával érkeztek a táviratok és a telex-üzenetek Budapestre a TOT-székházába a szocialista brigádoktól: „Hozzánk is eljutott a csepeli kezdeményezés híre . . . Csatlakozunk a hartaiak versenyfelhívásához.” Így aztán nemcsak az ipari üzemekben szökött magasra a munkások lelkesedése, vetélkedő kedve, de szinte alig-alig maradt olyan termelőszövetkezet, ahol meg ne vitatták volna a brigádok, hogyan vehetnék ki a részüket a jubileumi akcióból, és többet vállaltak a feszített tervfeladatokból. Értékes felajánlások születtek, Harta neve pedig szinte jelképpé vált a nagy elhatározások – s hozzátehetjük: – a nagy sikerek esztendejében.

Közben lezajlottak a zárszámadások, elkészült a pontos mérleg, még világosabbá vált a kép: hol szorít legjobban az a bizonyos cipő – mekkora feladatok várnak igazában közös gazdaságainkra az V. ötéves terv második évében. A leckét félreértés nélkül föl-adta az a körülmény, hogy a mezőgazdaság 1976-ban a közismert nehézségek, az aszály és a fagykárók miatt csak 97 százalékra teljesítette a tervét. Más szóval, a gyorsabb előrehaladásunkat megalapozó termelés megrekedt az 1975-ös színvonalon. A lemaradást pedig csak úgy lehetett megszüntetni, hogy az üzemek is, meg a kormányzat is megvizsgálta; mire képes a közös erőfeszítés: képesek leszünk-e sorompóba állítani rejtett tartalékainkat.

A népgazdasági tervre alapozott számítások a termelőszövetkezetektől is többet – az időarányos növekedésnél – nagyobb ütemet vártak. Átlagosan 10–12 százalékot! Legalábbis az 1975-ös tényszámokhoz viszonyítva. Ma már – az eredmények ismeretében – tudjuk, hogy nem volt irreális ez a célkitűzés. Ám tavaly, a korai tavaszodás után hirtelen ránk szakadt a tél és a fagykárók után bizony a legoptimistább szakemberekben is föltámadt a kértely, vajon nem lövünk-e túl azon a bizonyos célon?

A szocialista brigádok azonban pillanatig sem haboztak. Tudták, hitték, hogy a szorgalom, a helytállás szinte csodákra képes. Ha pedig az ember munkáját áthatja a lelkesedés, nem maradhat el a siker. A felhívás nyomán sorra megszülettek a vállalatok, munkába léptek a versenybizottságok. Zalától Szabolcs-Szatmár megyéig, Békéstől Győr-Sopron vidékéig mindenütt tisztázták: kire

milyen feladat vár, egyén és közösség hogyan segítheti elő a termelést.

A tavaszi munkák megindításához újabb ösztönzést adtak a mezőgazdasági szövetkezetek szocialista brigádvezetőinek helyi és területi tanácskozásai és a Budapesten 1977 március végén megtartott III. országos mezőgazdasági szövetkezeti szocialista brigádvezetői tanácskozás. Ezeken a nagy érdeklődéssel megtartott fórumokon mindenütt mély felelősséggel beszéltek a felszólalók a feszített tervfeladatokról, de a munkahelyükön előforduló szervezési hiányosságokról, a hatékonyabb termelés kiaknázható tartalékairól.

Schrott Béláné, a sárospataki Kossuth Termelőszövetkezet Hámán Kató nevét viselő szocialista brigádjának a vezetője – a budapesti tanácskozáson – a mozgalom úttörőinek a tapasztalatait adta közre. Az ő brigádja ugyanis a legelsőik között alakult meg 1961. július 8-án. A harminctagú, már sok rangos elismerést, kitüntetést szerzett közösség mindig arra törekedett, hogy formások nélkül, ám annál vonzóbb tartalommal gazdagítsa a kívülállókat is jobb munkára serkentő tevékenységét.

– Nem kedveljük a túlzott, önmutogató adminisztrálást – mondotta a jelenlevők tapsa közepette – van brigádnaplónk, de abba csak az önellenőrzésünk szempontjából is valóban lényeges eseményeket jegyezzük be. Csak abban szeretnénk különbözni a többi termelőszövetkezeti tagtól, hogy többet vállalunk a termelőmunkából, s hogy mind a közösségi, mind a magánéletünkben példamutatóbban igyekszünk élni. Régen rájöttünk már, hogy a brigádösszefogás lendítő ereje megsokszorozza a kedvünket, hasznos energiánkat. Ránk a termelőszövetkezetünkben, mint zöldségtermelő szocialista brigádra is nagyobb feladatok várnak. A hartaiak felhívását a magunkévá tettük, kis közösségünk a XI. pártkongresszus célkitűzéseinek a szellemében, s a népgazdasági feladatok ránk háruló tennivalóinak maradéktalan teljesítésében látja most a legfontosabb feladatát. Tágabb környezetünkről pedig szintén elmondhatom, hogy ugyanilyen törekvések ösztönzik megyénk szocialista brigádjait.

Angyal József, a mezőkovácsházi Új Alkotmány Termelőszövetkezet Tessedik Sámuel szocialista brigádjának fiatal veze-

tője a termelőszövetkezetekben is zajló műszaki-technikai forradalom hatását, meg az ebből eredő gondokat érzékeltette:

– Nálunk – mondotta egyebek között – szintén a drágább, a hatékonyabb és az újféle szakértelmet követelő technika lépett a régi helyére. A negyvenhárom tagú traktoros, szerelő és gépkezelő brigádunk közel ötvenöt millió forint értékű, nagy teljesítményű gépekkel dolgozik. Mindez nagy felelősséget, fegyelmet, hozzáértést követel tőlünk. A szocialista brigádkeret kitűnő eszköz a tartalmasabb munkához, egymást is ellenőrző lehetőség a lazaságok felszámolásához. Amire úgy vélem, a növekvő feladatok jobb elvégzéséhez másutt is szükség van. Közöttünk már sok olyan szakember dolgozik, aki két, sőt három szakmával is rendelkezik. Jól érvényesül brigádunkban az „egy mindenkiért, mindenki egyért” összefogás szelleme. Annál bosszantóbb, amikor a nagyobb lendületet visszaveti a rajtunk kívülálló alkatrészhiány. Gyakran bizony filléres gépdarabok hiánya miatt akad meg a munka, s százezres károk keletkeznek a kényszerű tétlenség következtében. Javaslatunk, hogy országosan is vizsgálják felül az illetékesek e gond megoldásának gyors lehetőségeit.

Sopronhorpácson, az ország nyugati „végein” szintén hamar hírért vették a hartaiak felhívásának az Alkotmány Termelőszövetkezet szocialista brigádjai. Pócza Gyula az Alkotmány szocialista brigád vezetője, harminckét tagú brigádjának a sikereivel bizonyította, hogy az 1977-es célkitűzések megvalósíthatók.

– A mi eredményeink egyik fő magyarázata – hangsúlyozta az országos tanácskozáson elmondott felszólalásában – hogy a tsz-vezetőség és a pártszervezet minden segítséget megad a munkánkhoz. Támogat és ellenőriz, serkent és biztat. A több és jobb termelési eredmények elérése mellett a brigádunk, összefogva a tsz másik hét szocialista közösségével, nagy gondot fordít az embert formáló szerepkör betöltésére is. A tagok elsősorban a saját példamutatásukkal lépnek fel a hanyag munka, a nemtörődömség és a kicsinyes önzés ellen. Nálunk most már egyre többször hallani az „enyém” kifejezés helyett a „miénk” szót. Természetesen jócskán van még tennivalónk a mi szövetkezetünkben meg Győr-Sopron megye közös gazdaságaiban is. Akadnak még – sajnos – olyan gazdaságok, ahol a vezetőség másod-, sőt harmadrangú ügyként

kezeli a szocialista brigádmozgalmat, a versenyt. Ez a fajta érdek-
telenség, különösen most már, rá kell jönniök, a termelőszövet-
kezetük előrehaladását, falujuk felemelkedését is gátolja, lassítja.

Szavak helyett: tettek

Amikor beköszöntött a nagy dologidő, a szavakat országszerte a tettek váltották fel a földeken is. Munkába lendültek a magve-
tők, a növénytermesztők, de a fedél alatt, az istállókban és mű-
helyekben is serényebben folyt a munka. A brigádvezetők, meg a
versenybizottságok gyakrabban vették kézbe a felajánlásokat,
hogy ellenőrizzék: időarányosan hol is tartanak, megfelelő-e az
ütem. Hartán, a három szocialista brigád havonként összeült,
megvizsgálta a „mutatókat”, mert az adott szó – őket, a kihívó-
kat méginkább kötelezte. Hegedűs Lajos, az Erdei Ferenc Ter-
melőszövetkezet fiatal elnöke, és Tiboldi Árpád a kertészmérnök-
párttitkár tudta, hogy az asszonyok maradéktalanul teljesítik
vállalásukat. Még a plusz két vagon is, amit bizony két esztendeje
nem lehetett volna elképzelni. Hanem az aratás! A nekikeseredett
esők, a viharok gyors cselekvést követeltek. A Corvalan brigád –
vagyis a szerelőkből verbuválódott kombájnosok – bebizonyítot-
ták, hogy Harta a gabonabetakarításban is méltó a frissen szerzett
hírnevéhez.

Kis híján 50 mázsa búzát arattak le minden egyes hektárról,
szemvesztés nélkül, rekord idő alatt. Pedig alaposan lefeküdt a
gabona. Jöttek is a környékről Hartára tapasztalatcserére, megis-
merni a Corvalan brigádot.

A munkaverseny lendülete pedig országszerte erősödött. S
ahogy közeledett a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. év-
fordulója, úgy csapott egyre magasabbra a vetélkedőkedv. A ter-
melőszövetkezetek brigádjai pótvállalásokkal egészítették ki ko-
rábbi felajánlásaikat. Több közös gazdaság újabb felhívással for-
dult a megyéjében dolgozó mezőgazdasági üzemekhez: gyorsít-
sák meg az őszi munkákat, elősegítvén ezzel is a veszteségmentes
betakarítást, a gépek még alaposabb kihasználását. A Bólyi Me-
zőgazdasági Kombinát és a tiszaföldvári Lenin Termelőszövetke-
zet több pontba foglalt felhívása már a következő év megalapo-

zását, az őszi vetések gondos, és határidőre történő elvégzésére buzdított. A két üzem bejelentette: október 31-ig befejezi a vetést. A betakarítási munkák határidejét szintén úgy szabta meg, hogy a legkedvezőbb időszakokra essenek.

Ez a két versenyfelhívás egyébként ráirányította a figyelmet a mezőgazdaság egyik megoldatlan feladatára is. A két üzem ugyanis vállalta, hogy az eddigiekhez képest számottevően megnöveli a melléktermékek betakarítását és hasznosítását. Hogy ez mit jelentett? Elindulást azon az úton, hogy ne szántsunk le, ne égesünk el évről-évre óriási értékű takarmányt – répafejet, kukoricaszárat stb. – hanem takarítsuk azt be, használjuk fel, csökkentvén vele a méregdrágán beszerzett import takarmányok mennyiségét.

„A hatékonyság növelése érdekében – hangoztatta a felhívás – gondoskodunk a munka szervezettségének javításáról, a gépek több műszakos, energiatakarékos üzemeltetéséről. Ha szükséges, akár három műszakban is dolgozunk, ellensúlyozva az időjárás esetleges nehézségeit, vagy ami örömteli gond: a terven felüli termés többletmunkáit.”

Az adott szó kötelez . . .

Azokban a napokban – a nehéz és nagy tettek napjaiban, vagyis a múlt év szeptemberében és októberében – ismét megszaporodtak a TOT, a Falurádió és a Szabad Föld címére érkező levelek. Százával adtak hírt magukról a szocialista brigádok, megírván: hol tartanak adott szavuk teljesítésében, milyen módszerekkel dolgoznak, s mit szándékoznak a nagy évfordulóig, majd pedig utána az esztendő végéig, elvégezni. Harta neve ismét előtérbe került, egyre többet lehetett olvasni, hallani a három baromfis brigádról. Ime, részlet az egyik rádióriportból:

„Önök tehát a Dobó Katica szocialista brigád tagjai?

– Igen (válaszolja Müller Jánosné a brigádvezető)

– A gondjaikra most 110 ezer baromfi van bízva. Mikor lesz ezekből piacra kerülő vágócsirke?

– Öt hét múlva, mert hét-, vagy nyolchetes korukban szállítjuk el őket.

– Hol tartanak a vállalásukkal?

– Mi 145 dekás átlagsúlyt vállaltunk baromfinként. Ezzel szemben eddig 150 dekás átlagsúllyal adtuk át ameghizlalt csirkéket. Közben a 2 kiló 30 dekás takarmány-felhasználást is tartani tudtuk, ennyiből állítottunk elő egy kiló húst.

– Nemcsak az volt a vállalásuk, hogy kevesebb takarmánnyal nagyobb súlyra hizlalják a csirkéket, hanem hogy az üzemanyaggal, az olajjal is takarékoskodjanak.

– Természetesen erről sem feledkeztünk meg. A tavalyihoz képest 65 fillérrel olcsóbban állítunk elő egy kiló csirkehúst.

– Ez csak az Önök érdeme?

– Szó sincs róla. – Egyedül, önmagunk nem lennénk képesek ilyen eredményre. Sok függ a napocsirke minőségétől, amiről viszont a rémi Dózsa Tsz szocialista brigádjai gondoskodnak a körületekintőbb munkájuk révén. Szocialista együttműködést kötöttünk velük. Megértették a kérésünket. Jó csirkét kapunk, jó minőséget tudunk hizlalni.”

A tavalyi, jubileumi munkaverseny egyik jellemző vonása, hogy a szocialista brigádok nemcsak a saját lehetőségeiket mérték fel, de mint a hartaiak példája is tanúsítja, a partner gazdaságokkal kialakult kapcsolatokra is gondot fordítottak. A Kecskeméti Baromfifeldolgozó Vállalat egyik legnagyobb szállítója a hartai termelőszövetkezet. Minthogy a három szocialista brigád megbízható, pontos munkát végez – tehát ahogy mondani szokták: korrekt partner – ez a magatartás a vállalatot is kötelezi. Pontosan szállít Hartáról, minden tőle telhetőt elkövet, hogy az együttműködés zavartalan legyen.

Itt kell még megemlíteni a Phylaxia Oltóanyag Termelő Vállalatot, amely szintén részese az együttműködési szerződésnek. Ez a cég ugyanis felajánlotta, hogy a premixekbe „bedolgozza” az antibiotikumokat, tápszereket, gyógyszereket, amelyek a legújabb kísérletek szerint az állatok leggyorsabb fejlődését biztosítják. Így aztán a külső segítséggel, meg a belső tartalékok felhasználásával (mert közben a hartaiak automatizálták a fűtésrendszert, saját keverőüzemükben készítik elő a takarmányt stb.) tavaly már minden korábbi esztendőnél jobb eredményt értek el.

Október 28-án, jó egy héttel az ünnep előtt a három hartai szocialista brigád az alábbi telexjelentést küldte a TOT-ba:

„Közljük, hogy a vállalatunkat időarányosan a mai napig teljesítettük. Eddig 19.010 mázsa baromfihúst állítottunk elő. Egy kilogramm hús hizlalásához 2,27 kilogramm takarmányt használtunk fel átlagosan, s az üzemanyag megtakarításban is elértük a felajánlott mennyiséget.”

Mit jelentettek ezek a számok, a dekák a szövetkezet „nagykalapjában”? Az egy kiló élősúly előállításához felhasznált takarmány 2,27 kg, ami a vállalathoz mérten három dekagramm megtakarítás. Így első látásra, hallásra jelentéktelen mennyiségnek tűnhet. Igenám, de egy esztendő alatt ezek a dekák 6240 mázsára nőnek! A másik jelentős tétel volt a férőhelyek jobb kihasználása. Amíg a hartaiak 1976-ban egy négyzetméternyi területről 166 kiló húst adtak át a baromfiiparnak, tavaly már elérték a 182 kilót. Első hallásra persze ez sem tűnik jelentősnek. Mégis az! Nem kevesebb, mint 2126 mázsa csirkehússal állítottak elő többet, ugyanakkora helyen – mint a korábbi évben.

Csirkehús, sertéshús, száraztészta. Ez a három termék nemcsak az Erdei Ferenc Termelőszövetkezet mérlegében játszott fontos szerepet, hanem a fogyasztóknál is. A hartai közös gazdaság ugyanis 2700 sertést dolgozott fel a saját vágóhídján, száraztésztából pedig 124 vagonnal küldtek az üzletekbe a tsz asszonyai, pontosabban a Martos Flóra szocialista brigád tagjai.

– Amikor évekkel ezelőtt elkezdődött a munka – mondta erről Müller Henrikné brigádvezető – inkább csak azt szolgálta, hogy téli elfoglaltságot teremtsen az asszonyoknak. Most ennek a fordítottja a jellemző. Itt dolgozunk, de ha sürgős teendő akad más munkaterületen, akkor ott segítünk. Az őszele például szüreteltünk is. Amit pedig a jubileumi versenyben vállaltunk, azt mi is teljesítjük. Meg lesz a terven felüli 344 ezer forint.

Sok kicsi sokra megy, tartja az ismert közmondás, noha ezek a hartai „csekélységek” önmagukban is százazrekre rúgnak. Ami pedig a népgazdasági hasznukat illeti, nagyon is fontos, közérdeket szolgálnak.

Szetlik Ferenc, a Május 1. szocialista brigád vezetője ezt így fordítja le a köznyelvre:

– Azt szokták mondani, hogy a jó bornak nem kell cégér. Ez a közmondás vonatkozik a húsról, de főként a mi készítményeink-

re is. Persze mi nem akarunk a nagy húskombinátorokkal versenyezni, nem is tudnánk. Viszont mindent a fogyasztók ízlése szerint csinálunk. A füstölt kolbászt, a préréssajtót, amit úgy kapkodnak a vevők. Ugyanez a helyzet a főzőkolbásszal és a disznósajttal is.

— Hartán hetenként tíz sertést mérünk ki tökehúsként, a töltelekárut pedig a saját budapesti standunkra, no meg Kalocsára küldjük. Én azonban nemcsak az áruról, hanem a brigádunkról is szeretnék beszélni. Mi azt vállaltuk, hogy a tízmillió forintos tervünket legalább egy százalékkal túlteljesítjük. Ezt a többletet már novemberben elértük. Ha látja a vevő, hogy egész esztendőben van hús és kolbász a hentesnél, azt mondja: nem is gazdálkodnak rosszul ezek a szövetkezetek. Vagyis . . . kettős haszon származik abból, amit mi csinálunk. A tsz megtalálja a vágóhíddal is a számítását és ugyanakkor a jó hírnév is gyarapszik.

Igen, a jó hírnév, amelyet az országos versenyt kezdeményező hartai baromfitenyésztők tavaly november végén az alábbi bejelentéssel erősítettek meg:

„Örömmel jelentjük, hogy az év elején tett vállalásainkat a kitűzött határidő előtt 41 nappal túlteljesítettük. Több mint 24 ezer mázsa baromfihúst állítottunk elő; egy kilogramm baromfihús termeléséhez 2,27 kiló takarmányt használtunk fel és lényegesen kevesebb üzemanyagot vettünk igénybe. Emellett a technológia pontos alkalmazásával 51 napos korban, 1,51 kilogrammos súlyban értékesítettük a csirkéket. Az elhullás 2,1 százaléknál nem volt magasabb. A munkaversenyt tovább folytatjuk.”

Harta község nevét tehát elsősorban a kongresszusi versenyre buzdító, kiválóan dolgozó baromfitenyésztőkről ismerte meg az ország. Az Erdei Ferenc Termelőszövetkezet 29 szocialista brigádja azonban a munka és a tanulás mellett a közművelődésben is példát mutatott. Nemcsak a termelésben, az állattartó telepeken, a műhelyekben meg a szántóföldeken mérték össze erejüket, de azon az egész évben tartó szellemi vetélkedőn is, amelyet a szövetkezetük névadója emlékének tiszteletére szerveztek: „Ki tud többet Erdei Ferencről? — címmel.

Az egész falut megmozgató esemény — nem csupán a nagy tudós életművének jobb megismerését szolgálta — hanem a helytörténet, a néprajz és az irodalom iránt is fölkelte a hartaiak érdeklődését. Igen, az egész községét, a tsz-tagokét éppen úgy,

mint a szövetkezeten kívülállókét. Sőt, a nagyszabású szellemi verseny előkészítésébe és lebonyolításába bekapcsolódott a ME-DOSZ megyei szervezete, a Katona József Megyei Múzeum – a szomszéd megyéből pedig Makó város is. Erdei Ferenc tisztelői, barátai tartottak előadásokat a hartaiaknak; gimnáziumi tanárok, múzeológusok, pedagógusok vettek részt a versenyző brigádok fölkészítésében. Minden egyes alkalommal zsűfolasig megtelt a művelődési ház modern nagyterme, a televízió népszerű „Ki mit tud?” vetélkedőjének a mintájára tartották meg a selejtezőket, az elődöntőket és végül december közepén a döntőt. S a véletlenül, vagy a meghívásra idelátogatott idegen elismeréssel állapíthatta meg, hol is tart ma már a falu, milyen fontos szerepet tölthet be a közművelődésben a termelőszövetkezet.

A döntőn egyébként a Kállai Éva, a Dobó Katica, a II. Rákóczi Ferenc, az Ady Endre, a Zrínyi Ilona, valamint az Egyetértés szocialista brigádok tagjai léptek a zsűri elé, vizsgáztak írásban és szóban, mutatták be Harta község múltját, népviseletét, a régi munkaeszközöket. Bizony öröm volt látni ezeket a lelkes fiatalokat, de az idősebbeket is, akik lámpaláz nélkül, természetes közvetlenséggel válaszoltak a nem is könnyű kérdésekre, idézték „fejből” Erdei Ferencet, Móricz Zsigmondot, Veres Pétert. A II. Rákóczi Ferenc szocialista brigád fiataljai, a legidősebb hartaiak közreműködésével mutatták be ötletesen, szellemesen a helyi múzeumból kölcsönvett tárgyakat. Azt az 1801-ben készült, 25 literes vékát, amit még Schneider Henrik faragott. Takács Imre, az alig húszesztendős növénytermesztő például töviről-hegyéig elmagyarázta, milyen fából, hogyan is készült az ilyenfajta terménytartó. – A papok adóját is ilyenekkel mérték, abban a régi világban az ükapáink – lendült mondókájába az értelmes, jó fellépésű legény – Aztán tudják-e, hogyan bíztatták az egyház szolgálói az adakozókat? Tegyéél csak rá fiam, ne sajnáld, az Uris-tennek adod!

Dr. Tóth Ferenc, a makói múzeum igazgatója sem tagadta, irigykedéssel vegyes örömmel hallgatja a hartai fiatalokat, akik nemcsak a modern gépeket ismerik, de az általános műveltségben is lépést tartanak korunkkal. Ismerik a történelmet, az irodalmat, ápolják falujuk hagyományait, el tudnak igazodni a néprajz és a népművészet berkeiben.

A döntőn végülis az Egyetértés szocialista brigád került az első helyre, s csak „hajszálnyit” maradtak le a többiek.

Aznap este a televízió Röpülj Páva műsorában az egész ország megismerhette a Kalocsai-Sárköz színeiben bemutatkozó hartai lakodalmasokat.

Erdei Ferenc neve helytállást követel! Így mondták a hartai baromfisok, s ebben a szellemben dolgozik, művelődik, él mind a 29 szocialista brigád.

Mit csinálnak az idén? Erre a kérdésre már a múlt év végén megadták az egyöntetű és határozott választ: — „A versenyt tovább folytatjuk. 1978-ban 20 vagonnal több, összesen 260 vagon élő baromfi felnevelését tervezzük. Ez a feladat a tavalyinál is nagyobb erőfeszítést kíván tőlünk. Szívesen vállaljuk, sőt csatlakozásra szólítunk fel minden termelőszövetkezet baromfitegyesítő ágazatát. Keljenek velünk versenyre. Így — a szakágazaton belül — egyértelműbbek a feltételek, könnyebb az értékelés, az összehasonlítás. Tennivalónk azonos: termeljünk több baromfit kevesebb takarmánnyal, kevesebb energiafelhasználással, rövidebb idő alatt. Termelőszövetkezetünk vezetősége, személy szerint Hegedűs Lajos, az elnökünk és Tiboldi Árpád, a párttitkárunk minden segítséget megígért a zavartalanabb munkánkhoz.

Hartán tehát ugyanolyan lelkesedéssel, de ha lehet, még nagyobb elhatározással folytatják a szocialista munkaversenyt, mint tavaly a jubileumi esztendőben. A mennyiségi törekvések mellett azonban most az ő munkájukban is fokozottabban kerül előtérbe a minőség. Az év elején a szövetkezet vezetői és a három szocialista brigád Kecskeméten találkozott a Baromfifeldolgozó Vállalat képviselőivel — és közösen értékelték a tavalyi tapasztalatokat, tárgyalták meg az együttműködés idejé tennivalóit. 1977-ben — s ezt a vendéglátók állapították meg: a hartai Erdei Ferenc Termelőszövetkezettől átvett 260 vagon rántani-való csirkének a 98 százaléka I. osztályú volt. Nem elírás, kilencvennyolc százalék! Ennél beszédesebb elismerés aligha szükséges.

A kettős érdekeltsgű együttműködés — amit most megújítottak a gyár és a termelőszövetkezet szocialista brigádjai — végtére is új, és követésre méltó modellje a szocialista brigádversenynek, jobban szolgálja a hatékonyabb termelést. Ehhez bővítik a továbbiakban a felek az információcserét. A két fél munkáskollek-

tívájának az együttműködése a közös kulturális rendezvényekre is kiterjed. Részt vesznek egymás brigádtanácskozásain, művelődési programjain.

Egymást segítve . . .

Csepel buzdításának hartai visszhangja az ipari munkásság és a termelőszövetkezeti parasztság közötti testvéri kapcsolatot is kifejezi. Azt a gyümölcsöző együttműködést, ami nélkül elképzelhetetlen lenne a fejlett szocialista társadalom építése, nagy céljaink valóra váltása.

A mai dúsan terített asztalok mellől ugyan már nehéz, ám emlékeztetőül mégiscsak érdemes egy pillanatra felidézni azokat az inséges időket, amikor a hajdani WM-gyár romjain munkához láttak az éhező munkások – a Duna-Tisza közéről, Jánoshalma meg Harta környékéről is megérkeztek Csepelre az első élelmiszerszállítmányok. S az első munkaversenyt meghirdetők kiadták a jelszót: Csepel ne csak kérjen, hanem adjon is a falunak!

Aztán a csepeli vagonok ekékkel, vetőgépekkel, boronákkal, vödörökkel, edényekkel, rézgáliccal megrakva gördültek a Duna menti falvak felé . . .

Csicsis Sándor csepeli nyugdíjas, mint az egykori falujáró – így emlékezik vissza a mezőgazdaság átszervezésének hősi időszakára:

– Tudtam, mit jelent a parasztembernek az a pár hold föld, az a kis gazdaság, amit végre magáénak mondhatott. Hisz én is a barázdák világából kerültem föl a csepeli gyárba. De tudtam azt is, milyen nyomorúságos, milyen gyötrelmes az élet azon a kis földön, a kis gazdaságban. És milyen sivár! . . . Hogy se éjjelük, se nappaluk, és mekkora gond, ha mondjuk nem úgy eszik a hízónak való, ahogyan kellene. Így hát tudtam érvelni a téesz mellett, konkrétan, az ő valós érdekükből kiindulva. Ezért volt könnyebb a dolgom. Nehezebb viszont azért, mert láttam, hogy kínlódnak véreznek belül. Hiába voltam tisztában azzal, hogy alaptalan a rettegésük, hogy egy szebb, emberibb életet szeretnének megnyitni előttük, mégis fájt a szívem értük. Na de aztán nem is olyan sokára megkapták a kárpótlást mindenért. Én pedig az

elégtételt, a jó érzést, hogy érdemes volt . . . megérte! Mi csepeliek, persze nem csupán szép szavakat, és biztatást vittünk magunkkal. Mert akkor még, amikor ott megalakult egy-egy téesz, esetleg nem volt ott semmi . . . Ott egy marék szögnek is „jó napot” köszöntek. Mi pedig nemcsak egy-egy marék szöggel, de sok mindennel tudtuk segíteni őket, ami a gyárban már nem kellett semmire. Sőt, az is megesett, hogy a kaszát is megmarkoltuk! A mai téeszfiatalok ezt már el sem hiszik. Szerencsére, mert a falun is annyira megváltozott a világ. Ha olykor-máskor megfordulok a Duna-Tisza közti községekben, hát alig tudok hinni a szememnek a sok új emeletes ház láttán, meg hogy már még a szántóföldi munka is iparszerűen zajlik . . .

Hetvennégy őszén, amikor egyfolytában hat hétig esett az eső a fővárosi üzemek munkásai is segítettek a falunak a termés betakarításában. Az elmúlt télen – mint már annyiszor – a falu segített a budapestieknek. Hol? A nagy építkezések színhelyén, a Marx-téren, a Váci úton. Februárban a soltiak, az apostagiak meg a dunaegyháziak után a hartai Lenin és az Erdei Ferenc Termelőszövetkezet önkéntesei is részt vettek a metróállomás munkálataiban.

– Három éve a Kálvin téri aluljáró földmunkáiban tűntek ki szorgalmukkal a hartaiak – mondotta elismeréssel Kovács Antal művezető – hogy a mozgólépcső határidőre elkészült, azt nekik köszönhetjük. Most 1978-ban a Nyugati pályaudvar környékén segítettek az útbontásban, az állványozásban. Közben tovább erősödött a kapcsolat, mondhatnám úgy is, hogy a munkás-paraszt szövetség. Annak idején az országban elsőként ajánlották fel önkéntes támogatásukat a Bács-Kiskun megyeiek. Néhány év múlva, ha a főváros új metróvonalja elkészül, s átadhatjuk Budapest legszebb és legmodernebb csomópontját a forgalomnak, a hartaiak is büszkén mondhatják „nekünk is részünk van benne” . .

Hartán az Erdei Ferenc Termelőszövetkezetben minden második ember szocialista brigádtag. Munkájukat, példamutatásukat nagyra értékeli a társadalom – a hírük pedig, akárcsak a csepelieké már az országhatárokon is túljutott.

Amikor a hatvanas évek elején – az ipari üzemek példájára – a közös gazdaságokban is megalakultak az első szocialista brigádok, bizony nem mindenütt értelmezték egységesen az új

mozgalom hármasszavát. „Előbb teremtsük meg az anyagi feltételeket – hangoztatták a megszilárdulás gondjaival küszködő, nehéz helyzetben levő termelőszövetkezetekben – aztán majd ráérünk tanulni, könyvet forgatni, színházba járni, kulturáltabban élni. A történelem nemcsak a földet, a jószágot, a falut bírta ránk – vallották viszont a mozgalmat nyomban felkaroló, szélesebb látókörű tsz-vezetők – de az embert, a közösséget is. A munka emelte fel igazi méltóságára az embert: a munka szabadítja fel a szellemet is.

Voltaképpen ez a felismerés, az alkotó kezdeményezést Győr-Sopron megyétől Borsodig és Nógrád vidékétől a hajdani Vihar-sárokig támogató akarat tette lehetővé azokat az eredményeket, amelyeket a hartaiak példáján megkísérelünk bemutatni, felvillantani. Szocialista módon élni, tanulni és dolgozni! Ez a nemes törekvés formálja, alakítja már a termelőszövetkezetek dolgozóinak többségét. Számuk egyre növekszik. Helytállásuk korunk parancsa is . . .

EMBERÉS GÉPERK

A mezőgazdaságban a ki nem zárható külső körülmények kedvező alakulásával és más fontos üzemi feltételek megteremtésével 1977-ben reálisan megvalósítható a 7–8%-os termelésnövelés. Ez a kiragadott mondat a termelőszövetkezeti szocialista brigádvezetők éveleji országos tanácskozásán hangzott el.

Most már tudjuk a végeredményt: a gyakorlat jóval a tervezett fölé emelte a termelés adatait. Több búza, kukorica, cukorrépa, tej, hús stb. hagyta el a termelőüzemeket 1977-ben, mint korábban bármelyik esztendőben. Az igazsághoz tartozik, hogy tavaly sok minden szerencsésen „összejött”, kedvezett az időjárás és a többet akaró ember felkészülése párosult a technikával. Ezt nagymértékben elősegítette a széles körben kibontakozott munkaverseny. Így történhetett, hogy a szövetkezetek ismét helyt tudtak állni az országos feladatok rájuk eső részének megvalósításában.

Amikor most csokorba gyűjtjük a növénytermesztésben, a zöldség- gyümölcskertészetekben, a gépesítésben dolgozó kisebb-nagyobb kollektívák követésre méltó ötleteit, módszereit, megoldásait; szó sincs valamiféle hamis elégedettségről. Viszont természetes dolog, és egyben jó érzés az elért eredményekről beszélni, mert ez dicséri a szocialista brigádok szorgalmát, szívós munkáját, segítő szándékát.

Másképpen fogalmazva: 1977-ben újra bizonyították, mint már oly sokszor, hogy mit is tud a mezőgazdasági nagyüzem és kaput nyitottak egy magasabb osztályba sorolható intenzív gazdálkodásnak.

A cél tehát közös volt: többet, jobbat termelni olcsóbban, de a megvalósítás módszerei eltértek egymástól.

A kecskeméti Magyar–Szovjet Barátság Termelőszövetkezet Uj Barázda szocialista brigádja az előbbi gondolatokat a következőképpen ültette át a gyakorlatba. Erről így beszéltek:

„A gazdaság egységes szolgáltató főüzemágat szervezett, amelyben 150-en dolgoznak. Ennek keretében működik a mi szocialista brigádunk is, amelynek 20 tagja van. A kombájnosok valamennyien tagjai a brigádnak, de a traktorosok nem. Arra törekedtünk, hogy a termelés műszaki kiszolgálásának a kovászai, előremozdítói legyünk. A mi véleményünk az, hogy a munkánkban nemcsak a mennyiség lényeges. Persze, minden munkát el kell végezni, de a legfontosabb a határidő, és a minőség. Tehát, hogy a legkedvezőbb időben végezzünk a vetéssel, betakarítással, minél kisebb veszteséggel.

Ennek egyik eszköze nálunk például az, hogy mi nem a gépjavítások minél gyorsabb elvégzését tartjuk szem előtt, hanem azt, hogy a kampányok során lehetőleg ne kelljen javítani. Ezért mindegyikünk szocialista megőrzésre vette át gépét és ügyelünk minden apróságra. Nagyon pontosan elvégezzük a szemléket, a megelőző karbantartásokat, hogy a hibákat megelőzzük.

A mi alapgépünk a magyar gyártmányú D4K nehéztraktor. A gyár megszűnése után rövidesen eltűntek az alkatrészek is. Mi egy elég költséges megoldást választottunk. A magyar traktorokba 6 hengeres IFA motorokat építettünk be. Ezek a motorok jobbak, erősebbek, így megbízhatóbbak lettek gépeink.

Egy másik módosításunk az volt, hogy minden NDK kombájnról szemvesztés-ellenőrző műszert vásároltunk és szereltünk. Ez 100 ezer forintba került, de így a kombájnos ellenőrizni tudja önmagát és ha növekedne a szemvesztés, akkor azonnal megteheti a szükséges intézkedéseket. Van egy másik szemvesztésmérő, ez pedig a tarló. Ha kikel rajta az elhullott mag, akkor már mérni lehet a szemvesztést, csak hogy ez már késő. Mi nagyon kevés szemvesztéssel dolgoztunk.”

Végezetül még annyit az Uj Barázda szocialista brigád munkájáról, hogy a 10 millió forintos költségkeretből ők 8%-os megtakarítást vállaltak s ezt teljesítették is.

Ha nem is olyan részletességgel, mint a kecskeméti szocialista

brigádról, az aratást követően nagyon sok kollektíva kimagaszló eredményéről adott hírt a Szabad Föld és a Falurádió.

Említést érdemel például a bárándi Uj Élet Termelőszövetkezet búzatermesztő szocialista brigádja, ahol a 35 mázsás üzemi tervvel szemben vállalták annak 37 mázsára történő teljesítését és végül 49 mázsa búzát arattak le hektáronként.

Ugyancsak a bolyi Kossuth Termelőszövetkezet Ady Endre nevét viselő traktoros brigádja vállalta, hogy a gabonabetakarításnál a szemveszteséget 2% alatt tartják és 96%-os szemtisztaságot érnek el. Figyelmes munkájuk eredményeként a szemveszteség nem haladta meg az 1%-ot, s 98%-os szemtisztaságot értek el.

A nagyigmándi Uj Élet Termelőszövetkezet Vörösmarty szocialista brigádjának néhány tagjával ugyancsak 1977 nyarán, aratás után beszélgettünk, természetesen munkában találtuk őket.

Vörös János brigádvezető elmondta, hogy mind a 24-en kint dolgoznak a határban.

— A szalma nálunk nagy érték. Érdemes volt minden erőt arra összpontosítani, hogy ne menjen veszendőbe még egy petrencényi sem. Ugy számoljuk, hogy hektáronként 40 mázsa szalma termett és ez a 410 hektárnyi kalászos területet figyelembevéve 168 vagon almot jelent. Ebből jut a közös istállókba, de a háztájiba is bőven.

A brigádvezető fogalmazta meg azt is, hogy a versengés nagy hajtóerő, persze vigyázni kell, hogy a verseny ne mehessen a minőség rovására. Az a cél, hogy minden munkát a jó gazda gondosságával iejében elvégezzenek. Ezért van még az aratás után is „hajtás”, ezért dolgoztak nyújtott műszakban, sőt a nagy gépekkel éjjel-nappal.

A brigád tagjai tulajdonképpen egy nagy család tagjaiként viselkednek.

Vajkai Lajos például Major László váltótársa, de még nem fordult elő olyan eset, hogy torzsalkodással váltottak volna. Amelyikük leszáll a gépről, az elmondja, hogy mit tapasztalt, s mire kell ügyelnie a váltótársnak. 14 éve ül traktoron és alapító tagja a brigádnak. Tapasztalatait szívesen átadja a fiatalabbaknak, mert a kollektívában csak így lehet boldogulni.

Gergely Sándor traktoros a jubileumi munkaversenyvállalásról beszél.

– Brigádunk azt vállalta, hogy takarékoskodik az üzemanyaggal is. Van a mi gazdaságunknak egy távoleső része, a csatárpusztai 800 hektáros terület, ahova meglehetősen sokszor kell a traktorosoknak átmenniük. Ha megyünk, vagy jövünk, nem járunk üresen. Pótkocsit akasztunk a traktor után és az olyan szállítókat is elvégezzük, ami nem tartozik ránk, de ezzel főlöslges utaktól kíméljük meg kollegáinkat.

Végezetül Nagy Lajos traktoros azt mondta el, hogy 1977 nyarán a gazdaság határának felét elverte a jég és amit az időjárás elrabolt, azt nekik kell helyreépítołni. Ezért is dolgozik ilyen szorgalmasan a Vörösmarty brigád, meg azért is, mert vérükben van a mezei szorgalom.

Gépjavitás – karbantartás

A termelöszövetkezetekben egyre inkább jelentöségének megfelelı helyet kap a gépimunkák pontos szervezése, ennek elsödlges feltétele, hogy a gépek üzemképesek legyenek. Ez viszont megköveteli a szakmai hozzáértést, az állandó ismeretbövítést, hiszen ma már milliós értékű traktorokat, munkagépeket üzemeltetnek a gazdaságok.

Jól tudják ezt a demecseri Kossuth Termelöszövetkezet Mező Imre nevét viselő aranykoszorús szocialista brigád tagjai is. Munkájukról Hegedűs Lászlót, a versenybizottság elnökét kérdeztük. Az elmondottakat így összegezhetjük:

Már évek óta 21-en dolgoznak együtt a gépműhelyben és 1977 márciusában csatlakoztak a Csepeli Fémmunkások felhívásához, valamint a hartai Erdei Ferenc Termelöszövetkezet baromfiágazatában dolgozó szocialista brigád versenyfelhívásához. Vállalásaik alapvető célja azt volt, hogy 1977-ben mennyiségben és jó minőségben teljesítsék a szövetkezeti tervből rájuk eső részt, de valamivel magasabb szinten, mint a korábbi években.

Munkájuk értékelésénél kiderült, hogy a javításoknál betervezett 3%-os költségcsökkentést 3,71%-ra teljesítették. Ez pénzben kifejezve 187 ezer forint megtakarítást jelentett.

Hogyan? Egyszerűen úgy, hogy ésszerűen takarékoskodtak az alkatrészel, a még felhasználható, vagy kis ráfordítással felújít-

ható alkatrészeket nem dobták el, hanem azokat beépítették a meghibásodottak helyére.

A brigád munkájában a hozzáértéssel párosul a lelkiismeretesség, ezáltal a pontosan kijavított gépek alig hibásodtak meg üzem közben.

Vállalták többek között, hogy 2%-kal csökkentik normálhektáronként az üzemanyag-felhasználást. Ez a gyakorlatban azt jelentette, hogy egy MTZ-50-es traktor egy normálhektárra tervezett 8,1 liter üzemanyag helyett 7,69 litert használt fel, a DT-75-ös erőgép pedig az egy normálhektárra tervezett üzemanyagból egy literrel kevesebbet fogyasztott el. Ily módon 80 ezer forinttal kevesebb üzemanyagot kell 1977-ben vásárolni.

Módszerük: az akkumulátorok, gyújtásberendezések karbantartásával, pontos beállításával csökkentették munka közben, rakodásnál a motorjáratást. A traktorosok a távoli munkahelyről nem mennek be gépükkel üzemanyagot tölteni, ebédelni, mert a szövetkezet megszervezte a munkahelyre történő üzemanyag-kiszállítást és a mezei étkeztetést.

A Mező Imre szocialista brigád tagjai rendszeresen továbbképzésen vesznek részt s ezzel is magyarázható, hogy a kiírt újításokat kimagasló szinten megvalósították. Az öntözés teljesítményének növelésére 2 db Csepel motorra 350-es öntözőszivattyút szereltek. Egy másik újításuk az volt, hogy a mélyforgatás elvégzése érdekében SZ-100-as hidraulika szivattyút építettek. A renden levő szalma összegyűjtésére sajátkészítésű speciális szalma összetolót szerkesztettek.

A negyedik újításukkal a juhászok munkáját könnyítették meg. A DT-75-ös traktorra szerelt trágyakihordóval a juhodályok gyors kitrágyázását tették lehetővé. Egyébként ezt a módszert más gazdaságok juhászatai is szívesen alkalmazzák.

A felajánlott vállalások és az újítások haszna számokkal mérhető. Ám a Mező Imre brigád nemcsak ezekre vállalkozott. 1975 óta patronálják a Demecser-Borzsován levő óvodát. 1977-ben ki-selejtezett gépekből játékot állítottak össze. A gyermeknapokon ajándékkal lepik meg a kicsiket, ezenkívül játéksarkot készítettek s résztvettek az óvoda környékének parkosításában is.

Nincs a megyében olyan termelőszövetkezet, amelyikben brigádok, munkakollektívák ne csatlakoztak volna 1977-ben a jubileumi munkaverseny-felhíváshoz. A megye tsz-eiben összesen 568 szocialista brigád csaknem 9 ezer tagja tett felajánlást. A termelőszövetkezetek területi szövetsége, akárcsak más megyékben, szervezte, segítette a verseny kibontakozását. A követelményeket két pontban foglalták össze: a munkaverseny segítse elő az 1977. évi feszített, 8 százalékos termelésnövelési feladat teljesítését és a kollektívák szocialista fejlődését.

Mindenekelőtt a termelés hatékonyságának növelését vállalták, a termelőeszközök, berendezések jobb kihasználását, a takarékossgát anyaggal, energiával. A népgazdaság számára nagyon fontos élelmiszcikkek termelésének növelését. És természetesen a felajánlások között szerepelt az is, hogy elősegítik a munkaidő jobb kihasználását.

A sok említhető példa közül csak egyet: a szövetkezetek 15 nap alatt betakarították a kenyérnekvalót 117 ezer hektár területről.

Kiragadva néhány gazdaságot. A rákóczipfalvai Egyesült Rákóczi Termelőszövetkezetben is a munkaverseny eredménye volt, hogy két üvegházban a tervezettnél előbb kezdtek termelni és így már 1977 első felében 200 mázsa primőr paradicsomot értékesítettek. Emellett 15%-kal növelték a zöldségtermő területet.

A kunmadarasi Kossuth Tsz-ben az éves terv 1%-os túlteljesítését vállalták a brigádok, ez az összesítésnél több mint 1 millió forint értékű többletterméket jelentett.

De visszatérve fejezetünk címéhez, a gépüzemeltetéshez, gépkihasználáshoz. Szolnok megyében sok követendő példával találkozunk. Közülük most csak két szocialista brigád versenyvállalását említjük.

A tiszaburai Lenin Termelőszövetkezet Papp Sándor nevét viselő kiváló szocialista brigádja 14 tagot számlál s 8 éve dolgoznak együtt. Kosik Ferenc brigádvezető írásban nyújtja át amit vállaltak s teljesítettek is. Ilyen tömondatokat tartalmaz: gazdasági vállalásaikat 173 ezer forinttal teljesítették túl. Az anyag és energiatakarékosság terén 257 ezer forint többletkez juttatták

Feladó a görcsönyi termelőszövetkezet

A TOT 77/3 számú Tájékoztatója 51. oldalán „Az adott szó kötelez . . .” mozgalomhoz csatlakozva termelőszövetkezetünk az alábbi címekre küldte el levelét.

A Kirov Művek dolgozó kollektívájának!

A Traktoroexport dolgozóinak!

A Bajai Kukoricatermelési Rendszer kollektívájának!

A levél tartalma a következő:

„Termelőszövetkezetünk a közös munka eredményeként 1975-ben vásárolta az első K-700-as nagyteljesítményű traktort és állította termelésbe. Megismerve a gép nagy teljesítőképességét és magunkévá téve a szovjet traktorgyár dolgozóinak célkitűzését – olyan munkaverseny felajánlás született a most már 3 db K-700-as traktort üzemeltető Szántó Kovács János szocialista brigád részéről, hogy főjavítás nélkül a leghatékonyabb termelékenység mellett teljesítik a 10 ezer üzemórát.

Örömmel jelenthetjük, hogy az elsőként vásárolt K-700-as erőgéppel végigdolgozva az 1977-es évet elértük a 11.280 üzemórát.

Kívánunk mindhárom dolgozó kollektívának sikeres munkát s egyben köszönjük a gyár dolgozóinak, hogy az általuk jó minőségben gyártott géppel lehetővé tették az ilyen hatékony és korszerű munkavégzést.

Eltvársi üdvözléssel A görcsönyi Mecsekvölgye Termelőszövetkezet dolgozóinak nevében

Hoffmann Antal
tsz elnök

Móricz Pál
Párt. vez. titkára

Szávics József
brig. vez.

Sikerük titkát kutatva végülis semmiféle titokzatosságról nincs szó. Mindössze annyi, hogy a szocialista brigád tagjai kiváló munkát végző, hozzáértő emberek. Mindenkor gondoskodtak az erő- és munkagépek üzembiztonságáról. A gépek karbantartását és az olajcseréket rendszeresen elvégezték. A kezelésre átadott gépekre úgy vigyáztak, mint a sajátjukéra. A gondos, körültekintő, lelkiismeretes munkájukkal a szakvezetés és az egész tagság megbecsülését kiérdemelték.

Amikor a lakitelki Szikra Termelőszövetkezet is csatlakozott a hartaiak versenyfelhívásához, a huszonhét szocialista brigád 1 millió 30 ezer forint értékű többletmunka elvégzését vállalta a jubileumi esztendőben. Voltaképpen ekkora többletre volt szükség ahhoz, hogy a Duna-Tisza közti Homokhátságon kertészkedő-szőlészkedő, jó nevű közös gazdaság maradéktalanul teljesíthesse megemelt tervét, vagy ahogy a divatos, ám korántsem magyaros kifejezéssel mondani szoktuk: „eleget tegyen a népgazdasági elvárásoknak.”

Nos, ami a szikrások ígéretét, adott szavát illeti, azt már jóval az eredeti határidő előtt, október végére teljesítették. A mérleg elkészítésekor pedig kiderült, hogy 1977-ben a Szikra Termelőszövetkezet – az 1975-ös eredményekhez képest 20 százalékkal növelte a termelési értékét. Hogy ez a szám mekkora erőfeszítést sejtet – ehelyütt talán felesleges magyarázatni. Mindenesetre tény, hogy a szocialista brigádok példamutatása, helytállása nélkül (a fagykárokkal, árvízzel terhelt esztendőben) képtelen lett volna a kimagasló teljesítményre a közös gazdaság.

„Nálunk, s ezt dicsekvés nélkül állíthatom – mondotta Tarné Bodor Mária párttitkár – kiapadhatatlan erőforrás már a szocialista brigádmozgalom. Brigádtagnak lenni rangot jelent, ők azok akik nem ismernek fáradtságot, akikre mindig számíthat a közösség. A munkamorál megteremtésében, a munkahelyi demokrácia kiszélesítésében meghatározó szerepük van. A huszonhét szocialista brigád munkateljesítményében egyre inkább csökken a különbség, tömörül az élmezőny, s a gazdasági tevékenység mellett a közösségi szellemnek is ők az élesztői. Állíthatom, hogy a háromszáz brigádtag sokkal többet tesz, mint azelőtt az 500 egyéni versenyző.”

A kecskeméti járásban, de a szövetség területén is közszájon forog a lakitelkiek módszere. Mi ennek a titka, lényege? A válasz rendkívül egyszerű: ebben a gazdaságban mind a két alapfeltétel megvan a tartalmas munkaversenyhez. Egyfelől a tagok vetélkedő kedve-hajlma (ami mellel az ember alapvető természetéből adódik, s kellő ösztönzéssel mindenütt felébreszthető) másrészt viszont a párt-, és a gazdasági vezetés lelkesítő-szervező-érté-

kelő tevékenysége (ami viszont még jónéhány termelőszövetkezetben hiányzik).

Dr. Deák István, a lakitelki Szikra Termelőszövetkezet elnöke személy szerint is fontos jelentőségűnek, nélkülözhetetlen lendítő erőnek tartja a versenyt. Ezt a véleményét egyébként az egyik tanulmányában is részletesen megindokolta. Tulajdonképpen náluk a szövetkezetben a gyakorlatban is az elnök a versenymozgalom egyik serkentője és felelőse. De szintén szívügyének, vagy ha úgy tetszik, rangos hivatali kötelességének tartja a vetelkedő minden feltételének folyamatos biztosítását Gulyás József, az elnökhelyettes is. Közvetlenül a „keze alá” tartozik a jól működő versenybizottság, s a brigádvezetőkkel való állandó kapcsolattartás.

„Nekünk – magyarázták mind ketten – nélkülözhetetlen érdekünk, hogy a munkaverseny élő, mozgósító erő maradjon. E nélkül ugyanis a szövetkezet ma már nem tudna eleget tenni az állandóan növekvő követelményeknek. Minthogy hatásos, kitűnő eszköz, minden nap foglalkozni kell vele: lelkesíteni a tagokat, biztosítani a megfelelő munkafeltételeket, értékelni kell a brigádok közötti tényleges helyzetet – és természetesen biztosítanunk kell az ösztönző anyagi, meg az erkölcsi elismerést is.”

A verseny demokratikus, tehát önkéntes. Ám a gazdasági vezetés a termelési tanácskozásokon mindig nyilvánosságra hozza, hol „szorít a cipő”, mely területeken milyen nagyobb feladatok várnak elvégzésre, hol lenne szükség – a közösség érdekében – nagyobb erőfeszítésre. A megajánlaskor aztán ki-ki a kedve, lehetősége szerint vállal a közös feladatokból.

A versenyt a két esztendeje kidolgozott és jól bevált pontrendszer alapján értékelik Lakitelken. Érdemes egy kissé közelebbről is szemügyre venni a szikrások módszerét. Ime, néhány részlet a versenyszabályzatból: A termelési terv 101 százalékra való teljesítése esetén a brigád 50 pontot kap. (Ez tehát az alap: a beiratkozás.) Minden 1 százalékos terv túlteljesítéséért további plusz 1 pont jár. A munkaversenybe benevezett brigádokat a versenybizottság a terv nem teljesítése esetén is értékeli, de ezek a brigádok szocialista címet abban az évben nem nyerhetnek.

Ha a brigád minden egyes tagja ledolgozza az alapszabályban

előírt kötelező munkanapokat, ha balesetmentesen végzik munkájukat és igazolatlanul egyetlen napot sem hiányoznak – a brigád 10 pontot tudhat magáénak.

Az egy brigádtagra eső minden 10 óra társadalmi munka után 5 pontot ír jóvá a versenybizottság.

A társadalmi és politikai ünnepeken, rendezvényeken való részvétel ösztönzését – eseményenként – 3 pont szolgálja. A politikai oktatáson, iskolai tanulás esetén személyenként 10 pont adható. A brigád tényleges pontszámát úgy állapítják meg, hogy az így szerzett pontok számát elosztják a brigádlétszámmal.

Közös brigádrendezvények szervezése után 2 pont, közös sajtóelőfizetés után 3 pont, a közös kiránduláson való részvétel után – ha legalább a brigádtagok fele részt vett rajta – 5 pontot kap a brigád.

A kulturális rendezvények közös látogatása, a község és a termelőszövetkezet által szervezett sportversenyeken való aktív részvétel szintén lehetőség a pontszerzésre. Újításokért és az ésszerűsítésekért – esetenként – 10 pontot kaphat a brigád.

Hogyan történik az értékelés? A brigádnapló rendszeresen vezetett és hitelesített bejegyzései alapján. Még hozzá: a tervtöltésként a közigazgatási csoport, a munkanapok letöltését a munkaügyi csoport, a társadalmi munkák mértékét a községi tanács, vagy a munkahelyi vezető, az újításokat a közigazgatási csoport, a kulturális-, sport s egyéb vállalkozások teljesítését az arra illetékes megbízott (párttitkár, KISZ-titkár, munkahelyi főnök) ellenőrzi és igazolja.

Nos, végül a versenybizottság a vitathatatlan pontszámok összeadása után – a vezetőséggel egyetértésben dönti el a versenyző brigádok sorrendjét.

A termelőszövetkezetben megszerezhető fokozatokért az alábbi pontszámokat kell elérni: A szocialista brigád cím oklevéllel 90 pont, zászlóval 100 pont, a bronz fokozatért 110, az ezüstért 120, míg az arany fokozatért 130 pontot kell a brigádnak elérnie.

Az a szocialista brigád, amely egymás után ötször elnyeri a szocialista címet – és ebből legalább egy alkalommal megszerzi az arany fokozatot is – megkapja a Szövetkezetek Kiváló Brigádja címet.

A termelőszövetkezet párt-, és gazdasági vezetése – ezt is

kimondja a szabályzat — eseti mérlegelés alapján a külföldi csere-üdültetések és a belföldi üdülőjegyeket első sorban a szocialista címet nyert brigádok tagjainak ítéli oda.

Ugyanakkor a versenybizottság azokat a brigádokat, amelyeknél halálos-, vagy súlyos üzemi baleset történik, vagy amelyik brigád megsérti a munkafegyelmet, illetve a szocialista együttélés normáit — kizárja a munkaversenyből.

A győztes brigád

Amikor ezeket a sorokat írjuk, még csak annyit mondhatunk, hogy Lakitelken a termelőszövetkezet vezetősége kitüntetésre terjesztette fel a jubileumi vetélkedő győztes kollektíváját a Kandó Kálmán nevét viselő, háromszoros aranykoszorús szocialista brigádját. A hattagú, fiatalokból álló brigád így jellemzi önmagát:

„A mi feladatunk elsődlegesen a termelőszövetkezet villamos berendezései üzemeltetésének zavartalan biztosítása. Gödény Ferenc 26 éves villanyszerelő a hálózatot tartja karban. Kapás Béla 1966 óta dolgozik a tsz-ben, négy éve szerezte meg a szakmunkásbizonyítványt, most a gumiüzem elektromos karbantartója. Kassai József huszonegyéves fejjel már a Szövetkezet Kiváló Dolgozója, Kiss István hasonló korú. Kurucz János már itt tanult, két éve lesz, hogy végzett, most a tehenészeti telep és a szárító üzem szerelője. Kéri Károly 1973-ban jött a termelőszövetkezetbe, kezdő szakemberként. Jelenleg ugyan katona, de olyan mint ha itt lenne. A rá eső vállalásokat is teljesítjük. Kalló László a brigádvezetők a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója — és a szövetkezet vezetőségének is tagja. Mire törekszünk? Éjjelnappali és munkaszüneti készenléti szolgálatot szervezünk, s kötelezettséget vállalunk, hogy a bejelentett hiba elhárítását azonnal megkezdjük. A folyamatosan működő üzemeknél, illetve az állattenyésztési telepen éjjel és munkaszüneti napokon: ha kell mindnyájan dolgozunk, hogy ne legyen hiba.

Megelőző karbantartásra törekszünk, s ehhez ütemtervet állítottunk össze. A beruházások szakipari munkáit a kivitelezéssel párhuzamosan végezzük el, jó minőségben. A termelőszövetkezet

1978-ban két és fél millió forint értékű villamos energiát használ fel, mi ennek az összegnek az ötszázalékos csökkentését vállaltuk. Hogyan lehet ezt elérni? Körültekintő munkával, takarékossgal nagyobb lelkiismerettel. Mi ebben is példát szeretnénk mutatni. Egyrészt úgy, hogy felhívjuk a dolgozók figyelmét az ésszerűbb áramfelhasználásra, a berendezések szakszerűbb kezelésére. Arra törekszünk, hogy a motorok lehetőleg a csúcsidőkön kívül is dolgozzanak, többször ellenőrizzük a mérőket. És általában minden munkánál takarékoskodunk az anyaggal.”

A Kandó Kálmán ifjúsági szocialista brigád az idén tovább folytatja a versenyt, már 1978 január első napjaiban csatlakozott a Láng Gépgyár dolgozóinak versenyfelhívásához. Felajánlásában a tavalyi jó tapasztalatok további elterjesztését és a fentebb már ismertetett 5 százalékos energiaköltség-csökkentést vállalta. A többiek? Nyomban követték a kandósok példáját. Ki-ki a maga területén igyekszik elősegíteni a termelőszövetkezet idei célkitűzését: az 5 százalékos termelés-növekedést a tavalyihoz képest. Nagy erőpróba lesz, de az elnök optimista:

— Jól emlékszem még arra az 1976 végén megtartott tanácskozásunkra, amelyen a feszített tervfeladatokat vitattuk meg szocialista brigádjainkkal. Akkor, nem tagadom magam is kételkedtem a tíz százalékos termelés-növekedés lehetőségében. A brigádok megértették miről volt szó, és még a tíz százalékot is megduplázták. Én bízom a legjobbakban, az Egyetértés brigádban, a hűtőházban dolgozó Petőfi, és az állandóan újító Béke szocialista brigádban, de a többiekben is. Az adott szavukat az idén valóra váltják.

Ha kell, alkatrészt készítenek

Nagy a sürgés-forgás az üllői Uj Tavasz Tsz gépműhelye előtt. Egy nemrég behozott nyűvőgépet — a lombjánál fogva szedi ki a petrezselymet — vizsgálnak a szerelők.

— Nagyon száraz volt a föld — magyarázza Birta István, a gépműhely Ságvári Endre szocialista brigádjának vezetője — leszakította a vágókést.

Aztán a brigádra terelődik a szó. Eredetileg 1965-ben alakultak, évekig szép eredményeket értek el, de később kissé ellaposodott

a szövetkezetben a brigádmozgalom. 1971-ben újjászervezték a közösséget, akkor került az élére Birta István, a gépműhely vezetője.

– Hozzá kell tennem – veszi át a szót Kovács Benő munka-verseny-felelős –, hogy az 1972-es kormányhatározat a gazdasági vezető feladatává tette a szocialista brigádmozgalom segítését, szervezését. Tulajdonképpen ekkor tisztázódott az is, hogy a műhely vezetője egyben brigádvezető is lehet. Azóta az egész szövetkezetben fellendült a mozgalom. A mérhető eredményeket pontozzuk, 400 pontot kell elérni a cím megtartásáért, ha nincs összehasonlítási alap, ott a főmezőgazdász dönt. Évente jutalmazzuk a három legjobb brigádot, az első vándorzászlót, plakettet és pénzjutalmat kap, a másik kettő plakettet és pénzjutalmat.

A műhelyirodában két zászlót is látok; az egyik a már említett vándorzászló, mely hat év alatt háromszor került a brigádhoz, a másikon pedig ez áll; a század legjobb raja.

– A műhely és a brigád fő feladata, mondja a brigádvezető, hogy a három nagy kampány; az aratás, az őszi betakarítás, valamint a zöldségszedés és előfeldolgozás gépeit kellő időben megfelelő műszaki állapotba hozza és gondoskodik a munka közben elromlott gépek azonnali kijavításáról. Sok a munka, jól képzett szakemberek kellene hozzá. Mind az aratásnál, mind az őszi betakarításnál éjjel-nappal, hétköznapi-vasárnap ügyeletet tartunk. Ezenkívül a műhelykocsi állandóan a határt járja. Mindez elég sok túlórát vesz igénybe, s jóval nehezebb lenne megszervezni a munkát, ha nem szocialista brigádban dolgoznánk. Gond továbbá, hogy a mi dolgozóinknak is van háztáji földje, s a betakarítás egybeesik a kampánnyal. Előre beosztjuk, tehát, hogy ki melyik szombaton vagy vasárnap marad otthon, így el tudjuk kerülni a nézeteltéréseket.

A gépszemléken mindig dicséretet kap a brigád, sőt tavaly elnyerték érte a Dél-Pest megyei Mezőgazdasági Szövetkezetek Területi Szövetsége emlékplakettjét és háromezer forint jutalmat kaptak. Nagyrészt nekik köszönhető az is, hogy az idén erős két hét alatt betakarították a kombájnnak a 800 hektár gabonát. Csatlakozva a csepeli felhíváshoz, a nyáron ezer óra társadalmi munkát végzett a tsz öt brigádja az üllői 16 tantermes általános iskola építésénél. Ebből 300 óra a Ságvári Endre brigád nevéhez fűződik.

— S az sem közömbös, hogy a jelenlegi rossz alkatrészellátás ellenére mindig mennek a gépeink, mert amit nem kapunk meg az Agrokernél, megcsinálja a brigád. Tartósabb, jobb alkatrészeket készítenek, mint a gyárban.

A jubileum tiszteletére vállalt kommunista műszakon üzembe állították az FMC osztályozógépet és az előfeldolgozó ülepítő-aknáját ürítő zagyszivattyút. A munkabért a tavaly fiatalon, tragikus körülmények között elhunyt egyik munkatársuk családjának segítésére ajánlották fel. Két gyermekkel maradt özvegyen a felesége.

NEM MARADT

PUSZTA SZÓ...

Azokban a napokban – a csepeliek és a hartaiak felhívása nyomán – százával születtek a lelkes, ám megfontolt versenyfelajánlások a közös gazdaságokban is. „Vállaljuk . . .” írták be naplójukba a szocialista brigádok a sok-sok pontba foglalt fogadalmukat. Mert a szavukat már oly annyiszor álló kis munkahelyi közösségek az 1977-es vállalásaikat – a jubileumi évforduló tiszteletére egyben politikai állásfoglalásnak, vagy ha éppen úgy tetszik: fogadalomnak is szánták. Aztán jött az aratás, beköszöntöttek a nagy őszi munkák és mind több brigád jegyezhetette be a részvállalások mellé: teljesítettük . . . Ezekből a bejegyzésekből, naplórészletekből, tudósításokból adunk közre egy csokorra valót:

Rajtunk nem múlik. . .

„Nálunk a Mátravölgye Termelőszövetkezetben, a Heves megyei Markaz községben, négy szocialista brigád dolgozik – írta levelében Halasi János tsz elnök – Munkaterületük az elektromos melléküzemi tevékenység. Más szóval transzformátorokat készítenek a Beloiannis Híradástechnikai Gyár részére. Az ipari üzem vezetői közölték velünk: csak úgy tudják a saját kongresszusi vállalásukat maradéktalanul és határidőre teljesíteni, ha a mi brigádjaink ugyan-csak előbb készítik el – a szovjet megrendelésre készülő híradástechnikai berendezésekhez szükséges – transzformátorokat. A mi brigádjaink dolgozói kijelentették: – Rajtunk nem Múlik! – Nem is múltott rajtuk, vállalásukat, felajánlásait becsülettel és határidő előtt teljesítették. Az egész esztendőre szóló termelési tervüknek már október 20-án eleget tettek. Az ötmillió-egyszázezer forint értékű transzformátort még 150 ezer forint értékű munkával meg is toldották.

A Baja környéki Dusnokon 19 szocialista brigád versenyzett tavaly a Munkás-Paraszt Termelőszövetkezetben. Felajánlásaikban a terméshozam növelése, a politikai és a szakmai továbbképzés kapott főhelyet, ahogy ők mondták: tagonként, testre szabot-tan. Azaz nemcsak a brigádok osztoztak a megnövekedett tennivalókban, de a brigádtagok is pontosan tisztázták feladataikat. Október elején ezt állapíthatta meg a termelőszövetkezet versenyfelelőse:

A növénytermelésben dolgozó 12 brigád a tervhez viszonyítva 3–10 százalékos túlteljesítést vállalt. Eddigi mérhető eredményük az uborkatermelésben, bár brigádonként, változó, mégis igen jó, mert a legtöbb uborkát termelő brigád a vállalását 145 százalékra teljesítette, és nincs közöttük olyan egy sem, amelyik elmaradt volna vállalásától. A paradicsomtermelésben, és a paprikatermelésben is hasonló eredmények várhatók.

Az állattenyésztők is állják a szavukat. A tehenészeti brigád a kifejt tej mennyiségét a tavalyihoz képest megduplázta és a vállalását is többszörösen túlteljesítette. A baromfitenyésztők jó munkáját dícséri, hogy a tervezett 74 százalékos kelési arányt 76 százalékra emelték, az egy tojóra jutó 116 tojás helyett 135 tojást sikerült elérniök.

A dusnoki szocialista brigádok közel 2000 óra társadalmi munkát vállaltak — zömmel a falujuk fejlesztése érdekében. Főleg az óvoda és a napközi otthon munkálataiból vették ki a részüket.

Segítettek

Amikor a csanádpalotai Szabadság Termelőszövetkezet „gépei” — a műhely-, és a géppark dolgozói egy brigádba tömörültek, azt is elhatározták hogy az „egy mindenkéért és mindenki egyért” szellemben dolgoznak. Sőt azt is megfogadták, hogy ezt a szép és nemes célkitűzést a magánéletükben is érvényre juttatják. Legutóbb tavaly decemberben kínálkozott erre ismét lehetőségük, amikor az egyik munkatársuk Nyerges Ferenc kórházba került. Kiderült ugyanis, hogy a súlyos műtetre váró brigádtársnak sürgősen vérátömlesztésre lenne szüksége.

A brigád azonnal összeült, de nem tanácskozni, hanem cselekedni. Nyomban fölhívták a makói kórházat, ahonnét máris küldték értük a véradó állomás autóbuszát. Az aggódó édesanya, aki kétségbe esetten várakozott a kórház folyósóján, megkönnyebülten tapasztalhatta, hogy a fiát ebben a válságos helyzetben sem hagyták magára a munkatársai. Mind a huszonötén megjelentek vért adni. Kovács Zoltán, Kisbodri János Gébor, Vass Sándor, Hadobás Marcell, Kriván Kálmán, Gyenes János, Kovács János, Ecsédi János, Szügyi László, Dovalovszki Pál, Mezőfi Tibor, Kovács Kálmán, Boros Ferenc, Nagy István, Mucsi István, Deli Lajos, Erdélyi Mátyás, Szanyi Sándor, Mari László, Csapó István, Szalóki László, Vass Sándor, Nyíri László, Csókási Nándor és Nádudvari Sándor segítette önzetlenül, a vérével is a nehéz műtét sikerét. . .

Jánoshalma

A jánoshalmi Petőfi Termelőszövetkezetben 18 brigád tett felajánlást a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére. Összezszerűen a szerződésben vállalt kötelezettségük másfél millió forint volt – terven felül. Ezt a célkitűzést az ünnep előtt egy hónappal teljesítették. A tovább folytatott versenyben az év végére viszont már a hárommillió forintot is meghaladta a termelési többlet. A vállalt összegnek ez több, mint a kétszerese.

A teljesítés külön érdeme, hogy önköltségcsökkentésből származik, vagyis a gazdálkodás egyik legfőbb mai törekvésének, a termelési hatékonyságnak a jele.

Megtört a jég Bakson

Tavaly, vagyis 1977. tavaszán a Csongrád megyei Bakson is „megtört a jég”, megalakult a Magyar–Bolgár Barátság Termelőszövetkezet első, szocialista címért a versenyre kelő brigádja. A 18 tagú kollektíva Kállai Éva nevét vette fel, s elhatározta: nemcsak a munkában mutat példát, hanem a szövetkezeti közéletet is felpezsdíti.

Kezdetben a szocialista ünnepek lelkes szervezésével hívta fel magára a figyelmet a kis közösség. Aztán a tagok felkeresték a betegeket, a nyugdíjasokat, a gyermekgondozási szabadságon levő édesanyákat, feltárták gondjaikat, megoldásra váró problémáikat – és segítettek is ezeket a gondokat enyhíteni, megoldani.

Közben – a megye termelőszövetkezetei között elsőként – megszervezték a KST-csoportot (Kölcsönös Segítő Takarékpénztár) 50 taggal. Hamarosan újabb szövetkezeti dolgozók léptek be az egymást kölcsönrel támogató, de a takarékosabb pénzgazdálkodásra ösztönző „házi egyletbe”. Ilymódon aztán a nyáron már 14 ezer forintot tettek félre havonta – illetve helyezték el az OTP-ben.

Ugyancsak a Kállai Éva brigád szervezte meg az első kommunista műszakot is, aminek a jövedelmét az óvodának ajánlották fel. Szintén a brigád foglalkozik az öregek patronálásával. Minthogy a brigád az irodai, azaz: számviteli dolgozókból verbuválódott – a saját hivatalai munkájának példamutató elvégzése mellett – abban is közreműködött, hogy a fizikai munkásokat is megnyerje a mozgalomnak. Azóta, mint hírlik, az ő körükben is megtört az a bizonyos jég: az idén már újabb szocialista címre pályázók követik a „kállaiévasok” példáját.

A baksi termelőszövetkezet „úttörői” egyébként maradéktalanul teljesítették jubileumi versenyvállalásaikat: kitűnőre vizsgáltak.

Tehenenként 6000 liter tej!

A szenzációs hír 1977. december 15-én jelent meg az újságokban, érdemes szó szerint idézni: „A veszprémi Dózsa Termelőszövetkezet a tegnap hajnali fejéssel elérte az egy tehenre jutó 6 ezer literes fejési átlagot. A gazdaság Holstein-friz tehenészete – 318 tehen átlagában – az első borjú utáni termelési ciklusban produkálta ezt a kimagasló eredményt.

A teljesítmény értékét jobban megítélhetjük, ha tudjuk, hogy az országos tsz-átlagban az első borjas Holstein-friz tehenek termelése az első ciklusban 5 ezer liter körüli.

A veszprémi közös gazdaság üzemi terve az 1977-es évre szintén

5 ezer literes átlaggal számolt. Az év végéig az eddigi teljesítményt várhatóan még további 200–300 literrel meg tudják „toldani” Kommersz Holstein állománynál ez az eredmény valóban a páriját ritkítja. Gratulálunk hát a kiválóan dolgozó veszpremi tehenészeti brigádnak!”

Bácsbokod

A bácsbokodi Aranykalász Termelőszövetkezetben 22 szocialista brigád vesz részt a munkaversenyben. A dolgozók többsége ebben a gazdaságban is a terven felüli hozamokra, az árbevételek növelésére és a költségek csökkentésére tett felajánlást. Ennek az értéke – meghaladta a 6 millió forintot.

A félévi értékelések arról tanúskodtak, hogy a versenyzők ebben a termelőszövetkezetben is állták a szavukat. Például: a tehenészek 200–300 liter tejjel fejtek többet – a lelkiismeretesebb gondozás következtében – mint egy esztendővel korábban. A növénytermesztők, illetve a gabonatermesztők pedig a tervezettnél 8 mázsa búzával takarítottak be többet minden egyes hektárról. Természetesen a jó eredményekhez az is hozzájárult, hogy a vezetőség minden feltételt biztosított a jobb munkához, serkentette és ösztönözte a szocialista brigádokat. A versenybizottság pedig a brigádvezetőkkel havonként értékelte a verseny eredményeit.

Szolnok megye

Szolnok megye termelőszövetkezeteinek 600 szocialista brigádja csatlakozott a felhívást követő hetekben a hartaiak kezdeményezéséhez. Az első átfogó értékelés arról tanúskodott, hogy a brigádokban dolgozó 9 ezer téesztag szintén komolyan vette ígéretének maradéktalan teljesítését. Az első félévben ugyanis a megye termelőszövetkezeteiben 14 százalékkal több tejet fejtek a tehenészek, mint az elmúlt 1976. év hasonló időszakában. De húsból és a zöldségféléből is sokkal többet adtak a népgazdaságnak.

Mindig jókedvően! — Ezt a jelszót fogadták meg maguk között tavaly a söjtöri termelőszövetkezet Petőfi brigádjának a tagjai. A 13 tagú szocialista brigád a pusztaszentlászlói sertéstelep, továbbá a szomszédos borjúnevelő telep gondozóit kovácsolta össze. Zömmel ötven év feletti férfiakból és nőkből áll a közösség, de akad közöttük fiatal, főiskolát, egyetemet végzett állattenyésztési szakember is. Egy biztos: nem babonások (mármint a 13-as létszám miatt) viszont annál kedélyesebbek, fogadalmuknak megfelelően jó kedvvel dolgoznak.

— Ugy bizony — erősítette meg Kolonics Jánosné, az egyik brigádtag — hiszen ha az ember vidám, jobban szaporábban megy a munka. Mert dolgunk van ám bőven. 700 hízót, 300 malacot és 130 tenyészkocát látunk el naponta takarmánnyal. Almozunk, gondozzuk az állományt. Szükség van az erőre, szorgalomra.

A Petőfi brigád — a tavalyi jubileumi versenyben — 1420 hízott-sertés eladását, a malac elhullás arányának leszorítását és a felhasznált takarmány csökkentését vállalta. November közepén így adott számot a teljesítésről Tóth József brigádvezető:

— Nem maradunk adósak, sőt, a feszített tervünket is túl fogjuk teljesíteni. Eddig 1200 hízót adtunk át, s az esztendő végéig még 300-at elszállíthatnak a telepről. A vágósertéseknél sikerült elérnünk a havi 16 kilogrammos súlygyarapodást, a választott malacoknál pedig a 7 kiló 20 dekát. A malacelhullási százalékot leszorítottuk nyolc százalékra. Az egy kiló hús előállításához szükséges takarmányadagot közben 30 dekával csökkentettük.

Söjtör község Zala megye szívében található, s a Petőfi szocialista brigád tavaly úgy öregbítette — faluja és a termelőszövetkezet hírnevét — hogy első lett a TESZÖV és a megyei tanács által meghirdetett szocialista brigádvetélkedőn.

— Hát az bizony nagy élmény volt — idézték vissza az asszonyok egymás szavába vágva a Zalaegerszegen megtartott döntő részleteit. — Az irodalomtól és a művészettől egy kicsit ugyan féltünk — mondotta Kolonics Jánosné

— De, sikerült — jegyezte meg Sz. Takács Istánné — igaz, heteken át készültünk. Amikor a telepen befejeztük a műszakot, megétettük a jószágokat, bent a téeszírodán forgattuk a könyveket,

vizsgáztattuk egymást a vetélkedő anyagából. S nemhogy belefáradtunk volna, de a kemény napi fizikai munka után még föl is frissített bennünket ez a nagyon ráncférő szellemi torna. Mondogattuk is egymásnak tréfálkozva Csokonai Vitéz Mihály költő modorában: „No látjátok, igaza lett a poétának, hisz nemcsak dísznőgondozónak termett a zalai paraszt.” A lázas igyekezet, a jól eső izgalom aztán méginkább összekovácsolta a brigádot.

– Most már amikor csak időt tudunk rá szakítani – vette át a szót Szilvás Pálné – mindig összejövünk. Szabad időnkben is, együtt járunk az ismeretterjesztő előadásokra. Legutóbb éppen a mi megyénk nagy szülöttével, Deák Ferenc életével ismerkedtünk meg. Nem azért mondom, de a Válickamajori Haladás brigáddal karöltve olyan vidám májusfa-kitáncoltatást meg szüreti mulatságot rendeztünk, amelyet még itt soha sem látott a falu. A brigádpénzből színes jelmezeket vásároltunk, s énekelve vonultunk végig Pusztaszentlászlón. Nem vagyunk már éppen fiatalok, sőt, de példát mutattunk az ifjúságnak, hajnalig mulattunk, táncoltunk . . .

A Petőfi szocialista brigád – s a fentiek után ki vonhatná kétségbe? – a jókedv jegyében igyekszik eleget tenni a hármas követelménynek. Helytállnak a nehéz és felelősségteljes munkában, értenek a könyvek hasznos forgatásához is, meg szórakozni, kikapcsolódni is tudnak. Rájuk szintén mindig számíthat a közösség. Júliusban például a Kiskúti-réten – hogy ne menjen tönkre az értékes szálastakarmány – lekaszálták a füvet és begyűjtötték a szénát – társadalmi munkában. A nyár végén a káposztaföldek gyomtalanításában segítkeztek, az októberi évforduló előtt pedig kicsinosították a telepük környékét. Egy biztos ez a brigád mindig talált és talál elfoglaltságot. Hol egy hangulatos nyugdíjas-búcsúztató, egy jó kirándulás – vagy éppen egy közös „kivonulás” a brigádtagok felnőtt gyermekeinek a lakodalmára.

A brigádvezető gyakran zörget esténként a gondozók házának az ablakán: gyors segítség kellene a szövetkezetben más ágazatokban, jöttek-e holnap? A válasz mindig ugyanaz: ott leszünk!

És az elismerés? Emiatt sem panaszkodhatnak a Petőfisek. A vetélkedőn 3000 forint pénzjutalmat, könyvvásárlási utalványokat és jutalomüdülést kaptak.

Nálunk – írják Érdről az ország legnagyobb és legnépesebb, már 47ezer lelket számláló nagyközségéből a Benta völgye Termelőszövetkezet vezetői – a jobb munkára ösztönző versenyszellemnek is nagy szerepe van abban, hogy a gazdaságunk viszonylag gyorsabban jutott el a régi „lőcsőkocsik korszakából” a legmodernebb technológiák alkalmazásáig.

Tagságunk körében mindig visszhangra találtak az országos kezdeményezések, közösségünk kezdettől fogva jól gyümölcsöztette a vetékedőkben rejlő serkentő erőt. Amikor az ipari üzemek példájára a mezőgazdaságban is létrejöttek az új típusú, szocialista brigádok, a mi termelőszövetkezetünkben is hamar kibontakozott a hármas célkitűzés jegyében működő versenymozgalom. Jelenleg már tizenhét szocialista brigádunk van, bennük tömörül az aktív dolgozó tagságunknak csaknem az ötven százaléka, 253 fő. Rájuk, a példamutatásukra, a legnehezebb csúcsidőszakokban is számíthat a vezetőség. Az adott szavukat a jubileumi versenyben is tartják.

Mire adták a szavukat? Még az év elején megtartott házi tanácskozásokon arra, hogy többek között másfél millió forinttal gyarapítják a termelési értéket, 725 ezer forinttal csökkentik a költségeket – és a szabad idejükben 1780 óra társadalmi munkát végeznek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére. Noha a versenyt – a többi termelőszövetkezethez hasonlóan – ők is folytatják, a nagy történelmi évfordulót az adott szavuk teljesítésének tudatában ünnepelhetik. A termelési értéket ugyanis 130 százalékra növelték, a költségeket pedig 781 ezer forinttal mérsékeltek – az 1780 óra társadalmi munka helyett 2320 órát teljesítettek.

Kiemelkedő munkát végzett a Béke nevet viselő traktoros brigádunk, amelynek a szorgalmasan és lelkiismeretesen dolgozó tagjai a búzatermelés növelésére tett vállalásukat 110 százalékra teljesítették. Ugyancsak derekasan helytálltak a kukorica betakarításban is – teljesítményük megközelítette a 120 százalékot.

A Benta völgye modern szarvasmarhatelepén dolgozó Március 15. brigád tavaly az országos tejtermelési versenyben II. helyezést ért el. Ez a kiváló együttes most a múlt esztendeinél is jobb ered-

ménnyel dicsekedhet. Mindemellett a brigád tagjai a 400 óra társadalmi munkafelajánlásból már október végéig 390 órát teljesített.

A Kossuth nevét viselő építőbrigád az egyéb vállalásainak az elvégzése mellett 800 óra társadalmi munkával segítette az Érdi 8. számú Általános Iskola nyári tatarozását.

Érd nagyközség szépítésének és fejlesztésének nagy gondját a termelőszövetkezet szocialista brigádjai is szívügyüknek tekintik. E nemes szándéknak köszönhető, hogy a „sok kicsi sokra megy” közmondás alapján a község fásítását 16 ezer forint értékű társadalmi munkával, a sportpálya építését 15 ezer, az iskola és a csemeőotthont 66 ezer forinttal támogatták. Szerepel még a listán egy majd ötvenezer forintos társadalmimunka-tétel, s a kommunista műszakokból származó, de a községfejlesztési alapra felajánlott 42 ezer forintos összeg is.

A termelőszövetkezet politikai és gazdasági vezetése továbbra is számít a szocialista brigádok helytállására, kezdeményezőképességére. Minthogy az adott szó a vezetőket is kötelezi, a jubileumi versenyt állandóan figyelemmel kísérjük, s a legeredményesebben dolgozó brigádok 1978 április 4-én kapják meg az anyagi elismerést.

Gellért István, párttitkár

Dékány István, elnök

Hegedüs Géza, versenybizottság elnöke

Kiskunfélegyháza: ami a számok mögött van

Tanulmányunk is beillő, kilenc oldalas levelet kaptunk Kiskunfélegyházáról. Pesir István elnök és Tóth Kálmán párttitkár szinte tudományos igénnyel értékeli benne a Vörös Csillag Termelőszövetkezet versenymozgalmát. Azt a minden munkahelyi közösségben fölelhető nagy energiát, ami megfelelő ösztönzéssel — az embert is formáló erkölcsi hatása mellett — nagyon komoly lendítőkereke, motorja lehet a termelésnek. Kiskunfélegyházán, a jó hagyományok alapján, különösen sokat jelentett a feszített tervfeladatok valóraváltásában ez az erő.

Nos, emeljünk ki a sok szám közül néhány jellemző tényadatot: 1977-ben már 37 brigád nevezett be a Vörös Csillag Termelőszö-

vetkezetben a szocialista cím különböző fokozatának a megszerzéséért folytatott jubileumi munkaversenybe. Négyszázharminc dolgozó, a tagságnak közel az ötven százaléka.

Anyagiakban kifejezve ezek a brigádok – összesen – 3 millió 900 ezer forint termelési érték előállítását vállalták terven felül, vagy ahogy mondani szoktuk: pluszként. Valamennyi felajánlásban szerepelt a munkafegyelem javítása, a kollégák segítése, a fiatalokkal való lelkiismeretesebb törődés (a munkatapasztalatok átadása). És természetesen egymás támogatása is a magánéletben. Például a kalákában való házépítés, a háztáji föld közös megművelése, a beteg munkatársak ügyeinek intézése stb. Ezenkívül minden egyes brigádtag 20 óra társadalmi munkát ajánlott fel a város csinosítására, fejlesztésére.

A termelőszövetkezet vezetősége nemcsak arra fordított megkülönböztetett figyelmet, hogy biztosítsa a versenyhez a „zöld utat” – vagyis a zavartalan munkafeltételeket, hanem pontosan kidolgozta az ösztönzés erkölcsi és anyagi elismerésének rendszerét.

A versenybizottság állandóan figyelemmel kíséri a brigádok munkáját: szervez, mozgósít, közreműködik a jó tapasztalatok elterjesztésében – és ami szintén nagyon lényeges, képviseli a versenyzők érdekeit. Kiskunfélegyházán a Vörös Csillag Termelőszövetkezetben a két legfontosabb szempont: az értékelés nyilvánossága (pontosabban a havonkénti és a kampányonkénti értékelés nyilvánossága) és az erkölcsi, illetve az anyagi elismerés.

A közgyűlés határozata szerint a tervezett munkabér 1 százalékát fordítják a legjobb eredményt elérők jutalmazására. Ez az összeg 1977-ben elérte a 330 ezer forintot. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom évfordulójának helyi ünnepségén 250 ezer forintot osztottak ki a győztesek között. Ez egyben azt is sejtetni enged, hogy a Vörös Csillag Tsz szocialista brigádjainak tagjai állták a szavukat, eleget tettek önként vállalt kötelességüknek. A Lenin és a Dózsa nevét viselő szocialista brigádok a tejtermelésben hívták fel magukra a figyelmet, a Kocsis Pál brigád a gyümölcstermelésben ért el kiemelkedő eredményt, míg a Kiskun szocialista brigád – amely a termelőszövetkezet vendéglőjében dolgozik – újabb felajánlással is megtoldotta menetközben a korábbi vállalását.

A termelőszövetkezet szocialista brigádjai négy óvodát patronálnak, és több iskolának segítettek sporteszközöket, játékokat

készíteni. Az iskolákkal való szorosabb kapcsolat, vagy inkább együttműködés magyarázata, hogy a 433 szocialista brigádtag közül százharman tanulnak.

A jubileumi verseny eredményt kihirdető ünnepségét Félegyházán 1978. május 1-én tartották.

Harmincmillió forint többlettermék Füzesgyarmaton

A csepeli felhíváshoz csatlakozva a füzesgyarmati Vörös Csillag Tsz kollektívája a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának méltó megünneplésére vállalta, hogy a kenyér- és takarmánygabona hozamát 5, az előállított húsmennyiséget 10, az értékesített tejmennyiséget pedig 2 százalékkal növeli a tervhez képest. Ez annyit jelentett, hogy az eredetileg várt eredményeket figyelembe véve kenyér- és takarmánygabonából 8 ezer 500 mázsával, húsból 4 ezer 292 mázsával, tejből 66 ezer 912 literrel termelnek többet, s így a termelési érték csaknem 14 millió forinttal növekszik a felajánlások alapján.

Végül is a termelőszövetkezet dolgozói a tervhez viszonyítva 29 és fél millió forintnyi többletterméket állítottak elő és a célul maguk elé tűzött 14 milliós felajánlást jelentősen túlteljesítették. A vállalatok értékét növeli, hogy mindemellett burgonyából, hagymából, paprikából és egyéb zöldségekből mintegy 151 vagon árut termeltek a tsz-tagok a háztájiban, aminek összértéke megközelíti a 6 millió forintot.

A vállalatok teljesítését, illetve túlteljesítését a legszigorúbb takarékosággal, a hozamok növelésével és a költségek csökkentésével tudták elérni a füzesgyarmatiak. Előzetes felméréseik szerint várható, hogy a termelőszövetkezet bruttó jövedelme a tervezett szinthez viszonyítva mintegy 25 millió forinttal emelkedik.

Részleteiben elemezve a telejsítést, megállapítható, hogy a növénytermesztés dolgozói a tervezett ezer vagonnal szemben 1950 vagon silót készítettek. Biztosított az állatállomány széna szükséglete, a szocialista brigádok közreműködésével 238 vagon kiváló minőségű szénát takarítottak be. Ezek a szocialista brigádok 3–5 napig részt vettek az alma szedésében is.

A gépesítés dolgozói azt vállalták, hogy üzemanyagmegtakarítást érnek el, a segédüzemek dolgozói pedig azt, hogy takarékoskodnak a villamos energiával. Vállalásukat teljesítették: üzemanyagból 2 és fél millió forintnyi, villamos energiából 600 ezer forintnyit takarítottak meg. A nagy nyári betakarítás, valamint az őszi munkacsúcs zavartalan lebonyolítása a műhelyben dolgozók munkáját dicséri. Az építőágazat dolgozói vállalásukat időarányosan teljesítették, terven felül vállalták a Gabonafelvásárló és Feldolgozó Vállalat füzesgyarmati – 10 millió forintba kerülő – gabonátárolójának felépítését.

A füzesgyarmati Vörös Csillag Termelőszövetkezet egyébként rendre teljesítette azokat a vállalásokat is, amelyeket a Bólyi Mezőgazdasági Kombinát, illetve a tiszaföldvári Lenin Tsz kiegészítő felhívására tett. Így október 31-ig 4650 hektáron kiváló minőségben elvetették a búzát, a nagy ünnepet megelőző napokra betakarították a cukorrépa termését.

Több termés, milliós megtakarítás, értékes társadalmi munka Szolnok megyében

A mezőgazdasági termelőszövetkezetekre is jellemző a szocialista munkaversenynek az a lendülete, amely a csepeli munkások versenyfelhívása nyomán bontakozott ki szerte a megyében. Az eredeti munkavállalásaikat – az időszerűséget tekintve – azzal is megtoldották, hogy 37 közös gazdaság csatlakozott a tiszaföldvári Lenin Tsz és a Bólyi Állami Gazdaság újabb mozgalmához, amely az őszi munkák szervezett és gyors elvégzésére hívta fel a társüzemeket.

A versenyben elért jó eredményeket tükrözi a jászszentandrási Haladás Tsz példája is. A kertészkedő gazdaság négy szocialista brigádja eredetileg úgy határozott, hogy az 1976-oshoz képest 200 vagonnal több zöldséget termel és értékesít. Ezzel párhuzamosan közvetlen fogyasztói szükségletre is nagyobb mennyiséget adnak. A kertészeti brigádok ezt a számításukat jelentősen túlteljesítették, hisz 270 vagon zöldáru többletet értek el és a Zöldért útján negyven vagonnal szállítottak közvetlen lakossági fogyasztásra. Az év hátralevő részében további 50 vagon zöldáru értékesítésével szá-

molnak. A kertészet jó munkája is szerves részét képezi annak, hogy október elejéig 3 millió forinttal tetézték a tervet, a nagyobb tömegű élelmiszer előállításával.

A jászalsószentgyörgyi Petőfi Tsz. nehéz körülmények között kezdte az évet. A tavaszi belvíz jelentékeny károkat okozott 1977-ben és felborította a teremlési elképzeléseket. A versenymozgalom feladata tehát adva volt. A termelésből csaknem teljesen kiesett 370 hektár búza termését úgy igyekeztek pótolni, hogy az egyéb területeken lombtrágyázást végeztek. A cukorrépa, a napraforgó és a kukorica számára kijelölt területet is átcsoportosították. A belvíz és a májusi szárazság által előidézett több mint 8 millió forint értékű terméskiesést sokoldalú intézkedéssel ellensúlyozták. A körütekintő munkának köszönhető, hogy a búza végül is jól fizetett. Kamatozott a 250 hektár másodvetés, amelyből 50 hektár volt a kertészeti kultúra. A sertéshús és vágómarha hozamának a tervezett növelését is teljesítik az év végéig.

A versenymozgalom lendületét jól tükrözi az őszi munkafeladatok végrehajtásának szervezettsége is. Az 500 hektár napraforgó betakarítását például – két műszakban – 14 nap alatt befejezték. Az olajosnövény átlagtermése is kiemelkedő, mert a jó növényápolás mellett két ízben lombtrágyázást alkalmaztak. A gazdaság kertészetében is jól dolgoztak, 28 szocialista brigád például kommunista műszakot tartott. Ez idő alatt több mint 1600 mázsa zöldbabot és csaknem ezer mázsa paradicsomot szedtek le. A műszakért járó munkabért, 26 ezer forintot, az óvoda bővítésére ajánlották fel.

A kunszentmártoni Kőrösmenti Tsz. tagjai az év elején azt vállalták, hogy szervezett, jó munkával 4 millió forint értékű többletbevéttel gyarapítják gazdaságukat. Az állattenyésztést és a növénytermelést egyaránt érintő elhatározásukat a harmadik negyedév végéig 1,1 millió forint híján teljesítették. A fennmaradó összeget is eléri az év végéig. A munkaverseny másik fő célja az őszi mezőgazdasági munkák határidő előtti elvégzése. A 120 hektár szóját szeptember végére betakarították és október 7-ig, a vállalt határidőnél három nappal korábban, a 322 hektár napraforgó termése is magtárba került. A 80 hektárnyi cirkot egy héttel korábban vágták le, mint eredetileg számították.

EMBERT FORMÁL,
KÖZÖSSÉGET JOBBÍT
A SZOCIALISTA
BRIGÁDMOZGALOM

1977-ben Csongrád megye mezőgazdasági nagyüzemeiben is sokat fejlődött a szocialista brigádmozgalom. A 75 termelőszövetkezetben már 722 brigád versenyzett a megtisztelő cím megszerzéséért, megtartásáért, illetve a magasabb fokozat elnyeréséért. A mozgalom ebben a megyében is a legöntudatosabb, a legszorgalmasabb – vagyis: a közösségért önzetlenül is tenni kész télesztagokat, alkalmazottakat tömöríti soraiba. A 10 ezer 202 szocialista brigádtag közül például 1793-an büszkélkedhetnek a Termelőszövetkezet Kiváló Dolgozója kitüntetéssel, vagy az ennél magasabb elismeréssel. Közülük 632-en nyerték el a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója címet, 38-an kaptak már kormánykitüntetést.

Ezek a számok azt is bizonyítják, hogy mind a tágabb munkahelyi közösségek, mind társadalmunk is megbecsüli a nagyobb erőfeszítést, az igényesebb életforma önkéntes alakítóit. A szocialista vonások erősítésében jelentős szerepet töltenek be a párt-szervezetek, a kommunisták. A megyei pártbizottság, valamint a járási és a városi bizottságok is megkülönböztetett figyelmet fordítanak erre a Csongrád megyében is egyre terebélyesedő mozgalomra.

Szabó Dániel a vásárhelyi pártbizottság osztályvezetője a közelmúltban értékelte a város szocialista brigádjainak a szerepét, sokoldalú tevékenységük erkölcsi és politikai hatását. Tapasztalatai ehelyütt is megérdemlik a nyilvánosságot.

A mi brigádunk – miként az osztályvezető egyebek között hangsúlyozta – nemcsak az értékesebb termelőmunkában mutatnak jó példát, de az önképzésben, a munkafegyelem megszilárdításában is ők a „hangadók”. Az utóbbi időben különösen sokat fejlődött ezekben a kisebb munkahelyi közösségekben az egészséges kritikai, önkritikai szellem. A brigádgyűléseken bátran teszik szóvá a saját vagy mások fogyatékoságait, ami szerintük hátrál-

tatja a hármasszó érvényesülését, és rontja a brigád hírnevét. A jogok és kötelességek kölcsönhatásának pozitív irányú érzékelése is szinte mindenütt hangot kapott.

A brigádtagok észreveszik az olyan változásokat önmagukon és társaikon, amelyek a kollektív érzést, egymás megbecsülését a másokért érzett felelősségvállalást igazolják. Igyekeznek felkelteni egymás érdeklődését olyan dolgok iránt, ami korábban kívül esett az érdeklődési körükön (színház, mozi, múzeum, könyv, folyóirat stb.) s ezáltal alakul-módosul véleményalkotási készségük is.

A munkahelyen kívül egymásnak nyújtott közösségi segítség hatása is felbecsülhetetlen. Sok családi fészek épült, szépült a közösség segítségével a mi környékünkön is a szocialista brigádtagok közreműködésével. Az örömben együtt osztoztak az építők és az építtetők, s ezzel szinte „családtaggá” váltak.

A társadalmi munkák mellett minden brigádban ott találjuk a viszonylag állandó jellegű társadalmi megbízatásokat, funkciókat is. Ezen a téren is van mire építeni városunkban, hiszen a brigádközösségek politikai, ideológiai közösségek is, még ha ez nem is tudatosul eléggé mindenkinél, s a munkásöntudat egyeseknél túlnyomórészt érzelmi alapon nyugszik.

A közösségi gondolkodás, a közéleti aktivitás sem alakul ki egy csapásra, nem elhatározás kérdése, hanem hosszan tartó folyamat eredménye, ami egyéenként eltérő ütemben fejlődik. „A közéletiség vállalásához is fel kell nőni” – vallják a tangazdaság és sok más munkahely brigádjában. Sokan a brigádelet nevelő hatásaként jutnak el oda, hogy vállalják a szakmai és politikai önképzést, a munkahelyi, lakóhelyi társadalmi szervek megbízatásait, sőt, a párttagok sorába is ennek hatására kérik magukat. Nem ritka hogy egy-egy brigádon belül van párt tisztségviselő, szakszervezeti bizalmi, munkásőr, propagandista, önkéntes rendőr, társadalmi ellenőr, körzeti szervezetben dolgozó aktíva stb. Megértéssel kell viszont fogadni, hogy azokban a brigádokban, ahol sok a kisgyermekes anya, kevesebb időt, energiát tudnak fordítani a munkahelyen kívüli közéletiségre.

Ha idejében és módszereiben is helyesen alkalmazzák, az értékelés, a nyilvánosság, az elismerés szintén az egyik leghatásosabb nevelési tényező. Általános igényként fogalmazódott meg,

hogy az értékelés-elismerés folyamatosan és azonos követelmények alapján történjék, mert a munkahelyeken belül és a munkahelyek között méginkább jelentős szóródás tapasztalható. Így érthető, hogy a beszélgetések során ez a témakör váltotta ki a leghevesebb vitákat.

Az erkölcsi és az anyagi elismerés arányairól, azok nevelő hatásáról sokat vitatkoztak és vitatkoznak nálunk is a brigádtagok. Legtöbbször az alkalmi, vagy a szerződéses kapcsolatok keretein belül végzett társadalmi munkáért csak erkölcsi elismerésre tartanak igényt, mert a legnagyobb „fizetség” az a jó érzés, hogy segíthettek a rászorulóknak és osztozhattak azok örömeiben.

Jelentős azoknak a brigádoknak a száma, amelyek az erkölcsi elismerés mellett csak azért tartanak igényt anyagi ösztönzésre is, hogy az „egy összegben” közösségi célokra ajánlhassák fel. Jó hatást váltanak ki, ha a brigádok többször értesülhetnek arról, hogy az általuk befizetett összegekből konkrétan mikor és mi valósult meg.

Igen nagy nevelő hatást tulajdonítanak annak, ha az erkölcsi, vagy anyagi elismerés a közösség színe előtt történik. Ezért aztán egy-egy köszönőlevél felolvasása véradásért, munkásőrségi, vagy önkéntes rendőri szolgálat becsületes teljesítéséért, ünnepélyesebbé varázsolja a brigádgyűlést, s ösztönzőleg hat az érintettekre, és a brigádtársakra. Nálunk több helyen kiemelték annak jelentőségét, hogy a Vásárhelyért-jelvény közösség előtt történő átadása is milyen pozitív nevelő hatást váltott ki.

A vásárhelyi párt-végrehajtó bizottság jól érzékelte, hogy az erkölcsi és az anyagi elismerés-ösztönzés terén az adottságok sokszínűsége miatt a fejlődés eltérő ütemű. Éppen ezért a munkahelyi, politikai, gazdasági vezetés feladatává tette, hogy a társadalom javára végzett többlet feladatok értékelésében, elismerésében az erkölcsi ösztönzőknek biztosítsanak az eddigieknél nagyobb szerepet.

Megállapíthatjuk, hogy a szocialista brigádmozgalom két évtizedes eredményeként a városunkban tevékenykedő szocialista brigádtagok nagy része — egyre inkább belső indítéktól vezéreltetve — nem elégszik meg az elért eredményekkel, mind többre törekszik a munkában, a tanulásban, és a szocialista életmódban is.

Nem vitás, hogy ugyanakkor a politikai és a gazdasági vezetőknek az eddiginél többet kell tenniük a brigádtagok nevelőmunkájáért. És többet kell foglalkozni az emberi problémáikkal, gondjaik megoldásával. Jobban figyelemmel kell kísérni és értékelni személyiségfejlődésüket, mindig meg kell találni az utat az egyes emberhez.

A szocialista brigádokkal való törődés során mindig szem előtt kell tartani azt a lenini figyelmeztetést, hogy „Csak azt szabad elértnek tekinteni, ami gyökeret vert a kultúrában, a mindennapi életben, ami szokássá vált . . .”

A mozgalom elérte a célját

A Csongrád megyei Módszertani és Továbbképzési Intézet a közelmúltban értékelte a Munka és műveltség címmel indított szocialista brigádvetélkedő tavalyi eredményeit, tapasztalatait. Mi áll ebben a jelentésben? Lapozzunk bele.

A szocialista brigádvetélkedőt 1977-ben – a jubileumi verseny részeként – azzal a céllal szervezték meg, hogy hatékonyabban segítse a munkahelyi művelődést, főként az üzemekben, a szövetkezeti egységekben tegye tartalmasabbá a brigádtagok kulturális vállalását.

Általános tapasztalat, hogy a vetélkedő elérte a célját. Irányítását a megyei operatív bizottság látta el, amely nemcsak a szervezésben, de az értékelésben is közreműködött.

Tavaly a vetélkedő már jobban igazodott a brigádok vállalásaihoz. Összesen 780 brigád, illetőleg több mint tízezer munkás és termelőszövetkezeti tag nevezett be a vetélkedőbe, (a szövetkezeti vetélkedők legjobbjai a területi versenyeken „mérték össze” tudásukat, s végül a megyei döntőre került sor). A meghirdetett ismeretanyag tartalmazta a bel-, és külpolitikai tájékoztatást, a társadalompolitikai ismereteket, a Mindenki iskolája felnőtt oktatás választott szaktárgyait, a művészet terén pedig a megye irodalmi, képzőművészeti és színházi életének főbb adatait. A döntőbe végülis tíz ipari és három mezőgazdasági brigád került.

A városi pártbizottság határozata a mezőgazdasági termelés 7–8 százalékos növekedését írta elő. A Lenin Tsz az 1977. január 14-i pártbizottsági ülésen versenyre hívta a városi és város környéki tsz-eket. E versenyfelhíváshoz 8 tsz és a Kiskunsági Vízgazdálkodási Társulat csatlakozott. Eredményes munkájukkal méltóan készültek a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára, jól segítették az éves terv sikeres teljesítését.

A versenyvállalások a tervek túlteljesítésére, a takarékosabb gazdálkodásra, a költségek csökkentésére, a tejhozam növelésére, a betakarítások, az új vetések időbeni elvégzésére irányultak. Az őszi kalászosok vetését 7822 hektáron november 7-re befejezték. A technológiai fegyelmet szilárdították. A termelési jellegű vállalkozásokat kiegészítették a társadalmi munkafelajánlások, az oktatás, a kulturális, a közösség formáló jellegű akciók. Az évi versenyvállalások összértéke 14 millió 805 ezer forint, a teljesítés november 7-re 13 millió 782 ezer forint, 93 százalékos.

Kiemelkedő munkát végeztek a szocialista munkaversenyben részt vevő brigádok a növénytermesztésben. A tsz-ekben a tavasziak vetését, a növényápolást optimális időben elvégezték. A kalászosokat 20 nap alatt betakarították búzából 38,5 mázsa átlagtermést takarítottak be hektáronként. A legjobb teljesítményt a Lenin Tsz növénytermesztő brigádjai érték el 50 mázsás hektáronkénti eredménnyel. A kukorica betakarítását is időben elvégezték, 45 mázsa volt a hektáronkénti átlagtermés. A legjobb eredményt a Vörös Csillag Tsz-ben dolgozó szocialista brigádok érték el 50, a Petőfi Tsz szocialista brigádjai pedig 48 mázsás hektáronkénti eredménnyel.

Az állattenyésztésben dolgozó szocialista brigádok is eleget tettek vállalásaiknak. A tejhozam 15 százalékkal emelkedett. Javult a marhahizlalás hatékonysága és a takarmányfelhasználás. Elmondható ez a baromfiágazatnál is. A juhtenyésztésben a gyapjúhozamban elsők a városi és a város környéki községek gazdaságai. A harmadik negyedév végéig az egy tehénre jutó tejtermelési átlag 2530 liter.

A kertészetekben a fagy- és jégkár ellenére elég jó termést takarítottak be a gazdaságok. Szőlőből 54 mázsa volt a hektáron-

kénti átlagtermés. A legjobb eredményt – 96 mázsát – az Alkotmány Tsz érte el, a Vörös Csillag Tsz-ben dolgozó brigádok pedig 52 mázsát szüreteltek hektáronként.

A közéleti tevékenységben is érződik a brigádtagok példamutatása. Ezt bizonyítja, hogy 126 brigádtag tsz, párt, KISZ, szakszervezet, gazdasági vezetőségeknek, különböző választott bizottságoknak, városi, községi tanácsoknak, pártbizottságnak, népfrent-bizottságnak, munkásőrségnek aktív tagja. Sok brigádtag rendszeres véradó.

A termelésen túl a szocialista munkaversenyben részt vevő brigádok társadalmi munkavégzésre is tettek felajánlást a munkahelyük, a város és a község szépítésére. Társadalmi munkában 1593 brigádtag 33 655 órát vállalt, ebből 27 218 órát teljesítettek november 7-ig. E társadalmi munka teszi lehetővé, hogy jut munkáskéz az iskolák, óvodák, szemléltetőeszközökkel, játékokkal való ellátására, a város és a községek szépítésére, a nyugdíjasok segítésére. Az idén nagy jelentősége volt a gyümölcsös, szőlő betakarításnál végzett társadalmi munkának.

A napi munka mellett mind többen tanulnak. Az állami oktatásban 102, szakmai továbbképzésben 116, a politikai oktatás különböző formáin 192 brigádtag vesz részt.

A brigádok éves tevékenységét versenybizottságok értékelik. Az anyagi megbecsülés mellett érvényesül az erkölcsi megbecsülés is. A szocialista munkaversenyben a legjobb eredmény alapján a Lenin Tsz 23 tagú Petőfi szocialista brigádja kapta meg november 7-én a Félégyházáért elnevezésű emléklakettet.

A pártszervezetek szervező, irányító, értékelő munkája nagymértékben érezteti hatását. A versenymozgalomban 185 párttag vesz részt. Az elmúlt évhez viszonyítva nőtt a brigádok és a brigádtagok száma. Jelenleg 124 brigád 1603 tagja versenyez. A 23 női brigádnak 348 tagja van. A nyolc ifjúsági brigádban 119-en versenyeznek. A szocialista címet 82 brigád 1134 tagja nyerte el.

A számok is bizonyítják, hogy a kongresszusi munkaverseny folytatódott és a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére indított jubileumi munkaverseny még lendületesebb a mezőgazdaságban is.

Jászládány nagyközségben jelenleg már ötven szocialista brigád dolgozik az ipari és a mezőgazdasági üzemekben. Hogy ez valójában mit jelent a település életében, arról sokat tud mondani a tanácselnök meg a nagyközség párttitkára is. Ezek a brigádok mindenütt ott vannak ahol csak segítségre, munkáskézre van szükség, rájuk mindig számíthat a nagyközség. Mi serkenti, ösztönzi a szűkebb munkahelyükön is példamutatón helytálló brigádtagokat, hogy a szabad idejük egy részét a falujuknak áldozzák? Zana Ferenc, az Egyetértés Termelőszövetkezet Április 4. szocialista brigádjának a vezetője erre a kérdésre így válaszol:

– Itt születünk, ide jártunk iskolába, itt nőttünk fel. Jászládányban élünk, dolgozunk. Természetes tehát, hogy ameddig erőnkől futja, segítünk az iskolának, az óvodának, a művelődési háznak, a településnek. Persze, közvetve saját magunknak dolgozunk ilyenkor is. Mert a gyerekeinkre gondolunk, amikor a játszóteret építjük, a vizet, vagy a központi fűtést vezetjük be az iskolába. Szívesen dolgozunk a gyerekeinkért, ott vagyunk a rajfoglalkozásokon és ők is eljönnek hozzánk a brigádgyűlésekre. Arra törekszünk, hogy megszerettessük velük a munkát. Ugy érzem, értünk már el eredményeket. Brigádunkban két olyan tag dolgozik már – szorgalmas, dolgozó fiatalok, büszkék vagyunk rájuk – akik annak idején, mint kisiskolások, ott lábatlankodtak az iskola tornakertjét felújító brigádtagok között. A művelődési házat, ha segítünk karban tartani, megint csak a saját érdekünkben, magunknak tesszük. Azt szeretnénk, ha a községünkben a szocialista brigádtagokon kívül mások is minél többen felismernék a társadalmi munka közösséget formáló jelentőségét.

Az Egyetértés Termelőszövetkezetben 20 szocialista brigád működik, s Zana Ferenc kiváló együttese, ha szabad a műszaki hasonlattal élni: szinte prototípusa már a legkiválóbb jászládányi brigádoknak.

Zanáék – miként a megyei lap is megírta róluk legutóbb – meghatározó szerepet töltenek be termelőszövetkezetük gazdálkodásában. A huszonegy tagú kollektíva a gépjavító műhelyben dolgozik, de . . . Mindenkor lehet rájuk számítani, mindig ott vannak, ahol a legnagyobb szükség van a munkájukra. Több száz gépet:

ekéket, tárcsákat, kombinátorokat, vető- és betakarítógépeket javítanak, járműveket készítenek elő a műszaki vizsgára. A jászavuk pedig: „a gépműhely nem iroda”. Ha kell kimennek a határba is a hibás, hirtelen „lerobbant” gépet a helyszínen megjavítani.

A brigád nagy érdeme (a sok közül!), hogy ma már a jászládányi termelőszövetkezetben ismeretlen fogalom a műszaki hibából eredő gépállás. Az ezermester brigád alkatrészeket is készít, ezzel is csökkentvén a külső okok következtében előforduló gépállást. Tavalyi felajánlásaik között öt újítás is szerepelt. Nyolcat adtak be!

Munkájuk – s ezt aligha szükséges itt bizonygatni – rengeteg időt, többlet energiát követel. Ha valahol áll a gép, vagy zavar támad a berendezésben, hiába „csörget a fajrontot” jelző vekker, nem tehetik le a franciakulcsot, vagy éppen a hegesztőpisztolyt. Akár tél van, akár nyár, gyakran egész nap, s olykor még éjjel is talpon kell lenniök. Mégis jut idejük – és ebben szinte utolérhetetlenek – a közösségért végzett munkára.

Minden évben elvállalják a gazdaság területén felhalmozódó ócskavas, a hasznosítható hulladék összegyűjtését. És természetesen elől járnak a társadalmi munkákban is. A termelőszövetkezetnek tavaly 250, a nagyközségnek 760 óra társadalmi munkával segítettek. A Zana-brigád tagjainak a szorgalmát dicséri egyebek között, hogy központi fűtést kapott az óvoda, az iskola pedig mutatós szép kerítést. Ugyancsak a központi fűtés bevezetésével járultak hozzá a művelődési ház korszerűsítéséhez. Sőt, hogy ki ne hagyjuk, a színházi előadások megtartására alkalmas nagyterem zsinórpadlását is ők építették meg . . .

Apropó, színház! A jászládányiak helyben élvezhetik a neves fővárosi, vagy a szintén rangos szolnoki Szigligeti Színház előadásait. A nagyterem gyakran a szocialista brigádok tagjaival és a hozzátartozóival telik meg. Nemrégiben tartották meg a szocialista brigádok közművelési napját (ez a rendezvénysorozat a közművelődés új formáinak a kialakítása jegyében keresi a leghatékonyabb módszereket, s a művelődési ház a kezdeményező). No, a legutóbbi találkozáson már kidolgozták az idei gazdag programot is. 1978-ban – felhasználva a tavalyi jó tapasztalatokat – a családi, a honvédelmi nevelésről, a munkára nevelésről szóló ismeretterjesztő előadások színesítik a ház műsorát. Az irodalmi esteken

ismert színművészekkel, írókkal és munkásköltőkkel találkoznak a jászladányi szocialista brigádok tagjai.

Gyakori vendége lesz a brigádrendezvényeknek a Népszínház. A termelőszövetkezet, a vegyesipari szövetkezet, az áfész és a szakmaközi bizottság az idén 12 ezer forint értékben, összesen 200 bérletet vásárol a színházba járó brigádtagoknak. Régóta sürgetett igényeket elégítenek ki a rendező szervek azzal, hogy fórumot teremtenek a műkedvelő csoportoknak. Az idei rendezvénysorozat nyitányán a Színes szöttes Bagról címmel, Bag község népi együttese mutatkozott be.

Az Egyetértés Termelőszövetkezet szocialista brigádjai tavaly több mint öt és félezer órát végeztek társadalmi munkában nagyközségükben. A 140 ezer forintnyi összértékhez – az Április 4. brigádon kívül – az Ifjú Gárda, a József Attila, a Radnóti Miklós, az Előre és a Bajcsy Zsilinszky brigádok is hozzájárultak.

Munkaverseny a határban

Amikor az abonyi József Attila Tsz a Dél-Pest megyei Termelőszövetkezetek Területi Szövetségéhez tartozó mezőgazdasági üzemekhez a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából versenyfelhívást intézett, számításba vette, hogy a meghatározott feltételeket teljesíteni akarja és tudja.

A közös gazdaság 60 hektáron termelt 1977-ben paradicsomot, amiből a tervezett 350 mázsa helyett 440 mázsát takarított be.

A fontos konzervipari nyersanyag egy részét a Nagykovácsi Konzervgyárba, a másik részét Debrecenbe szállították. Az abonyi termelőszövetkezetek szakosodásával a József Attila Tsz nagy területen termeszt napraforgót. Tavaly 300 hektár napraforgót ültettek, aminek betakarításával ugyancsak elsőnek végeztek, sőt, az értékesítése is megtörtént. A szövetkezet vezetői elégedettek a terméseredményekkel és az ebből várható jövedelemre sem lehet panasz.

Bár a kukorica kissé megsínylette az 1977 augusztusi és a szeptemberi szárazságot, a termés azért nem rossz, eléri a tervezett mennyiséget. Iparszerűen termesztik, egyetlen tömbben, meghatározott technológia alkalmazása mellett folytatják a termelést.

Időben elkezdték a pasztinák szedését is 30 hektárról, amit a Nagykőrösi Konzervgyár ceglédi telepére szállítottak. Ugyanilyen területen termeltek petrezselymet, de ennek gyökerét nem szedik ki, hanem levelét tavasszal lekaszálják és értékesítik. A jövő évi jó gabonatermés alapja, hogy a mag ősszel időben a földbe kerüljön. Nem közömbös, hogy milyen magágyat készítenek ennek.

A tsz-ben az őszi árpát korán elvetették, a búza vetésével is idejében végeztek.

Ugy tervezik, hogy ebből a növényből még terven felül 50 hektárt vetnek, és jövőre úgynevezett zöld liszt készül belőle. Mindkét vetőmag gondosan előkészített talajba került.

A gazdaságban tavaly őszön 400 hektáron végeztek szerves trágyázást, javarészt szórógéppel, a fennmaradó területen pedig robbantásos módszerrel. Igaz, ez utóbbi kicsit költséges, de gyors. A műtrágyák elszórásához repülőgépet is igénybe vesznek.

Kétségtelen, hogy a mezőgazdasági munka tervszerű végrehajtását jelentősen befolyásolja az időjárás, de sok múlik azon, hogyan szervezik meg a munkát, mennyire ismerik a tsz-tagok a feladatokat. A József Attila Tsz párt- és gazdasági vezetősége erre az elvre alapozva, a párttaggyűléseket felhasználva ismertette az őszi betakarítás menetét, a feladatokat.

Brigádgyűléseket is összehívtak, s ezeken a fórumokon személyekre szólóan meghatározták a tennivalókat.

A gazdaságban évről évre tovább javulnak a szociális körülmények. Augusztus közepén nyílt meg az új üzemi konyha, amelyhez éttermet is építettek. Akik a földeken dolgoznak, azoknak gépkocsival helybe viszik az ízletes ebédet. December 31-re készült el a konyha közelében a gépkezelők pihenője és irodahelyisége.

A csemői „tizenhetek” . . .

Vagy húsz esztendővel ezelőtt még a Cegléd környéki homokon elterülő csemői tanyavilág a legnevezetesebb alföldi borvidékek közé tartozott. Sok-sok aranyérmes, rangos oklevelet elhódítottak az itt uralkodó jellegzetes fajták: az ezerjő, meg a homoki rizling. Ahogy azonban más mezőgazdasági körzetekben sorra megalakultak a termelőszövetkezetek, s szinte egy csapásra átfarmálták a

határ arculatát, Csemő környékén a kiöregedett, szétagolt szőlőparcellákon bizony hosszú ideig nem lehetett megteremteni a jövedelmező nagyüzemi borgazdálkodást. Amikorra pedig megszilárdult a Rákóczi Termelőszövetkezet, alaposan megritkult a környéken a szőlő, vele együtt elillant a hírnév. A fordulat aztán akkor következett be, amikor a tanyavilág három kisebb közös gazdasága, a már említett és jól működő Rákóczi, a „harmatgyöngye” Szabad Föld meg a mérlegghiányos Új Élet összefogott, s az egyesült termelőszövetkezet november 7-ét választotta névadójának.

Nos, ez a körülmény, meg az a helyi dátum, hogy tudniillik a tanyarengetegből önállósult, gyorsan fejlődő Csemő ugyanazon a napon ünnepelhette fennállásának negyedszázados jubileumát és a körzet harminchárom évvel történt felszabadulását a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hatvanadik évfordulójával – már az év eleje óta megújította, új színekkel gazdagította a csemőiek tenniakarását. Azt az azért itt is hagyományos virtuskedvet, amely nemcsak a mindennapi termelőmunkában, de a falu építésében, szépítésében is megnyilvánult.

Természetesen elsősorban Csemőn is a szocialista brigádok voltak a kezdeményezők, a példaadók. Amikor híret vették a hartaiak felhívásának, Pest megyében a November 7. Termelőszövetkezet tizenhét szocialista brigádja az elsők között foglalta írásba csatlakozását – és a felajánlásait. A „dokumentumot” pedig megtárgyalta a közgyűlés is, pontosabban tisztázta a teljesítéshez szükséges feltételeket. A versenyt fölkarolta a vezetés és a pártszervezet: a brigádok egész évben zavartalanul dolgozhattak. Már amennyire az időjárás ezt megengedte. Csemőn ugyanis háromszor vámolták meg tavaly a szőlő-, és az almaültetvényeket a téli, a tavaszi s végül a kora őszi fagyok. Emiatt ugyan tetemes károk érték a közös gazdaságot – ám a szocialista brigádok leleménye, rugalmas átváltása ellensúlyozni tudta a kieséseket.

A rugalmas átállás pedig abból állt, hogy mindig arra a területre összpontosították az erőt – és a fokozott erőfeszítést – ahol pótolni lehetett a természeti károk okozta kiesést. Több baromfit neveltek, kiterjesztették a másodvetést, „rákapcsoltak” a melléküzemágak dolgozói. Végül is a tizenhét szocialista

brigádban dolgozó 300 téleszttag maradéktalanul teljesítette feladatát, vállalását, értékben ugyanis nem csökkent a szövetkezet árbevétele.

A hármás ünnepet tavaly november 7-én a szövetkezet is és a falu is az újabb gyarapodás jegyében ünnepelte. Egyebek között felavatták azt az új négytantermes iskolát, amely túlnyomórészt társadalmi összefogásból épült — egy évvel korábban az eredeti határidőnél. A hárommillió forintos társadalmi munkában jelentékeny hányadot képviselt a szocialista brigádok hozzájárulása, közvetett és közvetlen munkája. Mert a helybeli állami gazdaság és a November 7. Termelőszövetkezet brigádjai csupán készpénzben 100 ezer forintot adtak az építkezés meggyorsításához, a közvetlen munka mellett. Ez azonban csak egy része a faluépítésben kifejtett tavalyi közreműködésüknek, hiszen részt vettek az új óvoda felépítésében. Áldozatkészségüknek köszönhető, hogy az ünnep előestéjéig tető alá került a központi iskola új tanterme stb.

Ami pedig azt a hajdani hírnevet illeti, ennek a visszaszerzéséért is sokat tesznek a szövetkezet szocialista brigádjai. Jelenleg már több mint száz hektár nagyüzemi telepítésű szőlővel rendelkezik a szövetkezet, ami néhány éven belül duplájára növekszik. Így formálódik-alakul a 25 éves, háromezer lakosú település határa, belső arculata. Szabó László a község párttitkára is elismeréssel beszélt a November 7. Termelőszövetkezet szocialista brigádjairól, a „tizenhetekről”, Csemő áldozatkész faluépítőiről. Rájuk, a háromszáz brigádtagra ebben az évben is méltán alapozhat a szőlőt telepítő, kertészkedő s a kiterjedt melléktevékenységet folytató közös gazdaság.

„Mi is hallatunk magunkról . . .”

Sok kicsi sokra megy — tartja a közmondás, aminek az igazságát a jubileumi verseny milliárdokban mérhető végeredménye is igazolja. Ebbe a „nagy kalapba” pedig Varga Mátyásné héttagú baromfitenyésztő brigádja is betette a maga részét.

„Kicsiny brigádunk — írja Vargáné — ama szerény reménnyel fogott tollat, hogy ha az eredménye el is törpül más brigádoké mellett, mégis hallhattattat magáról.

Brigádunk a békéscsabai Magyar–Szovjet Barátság Termelőszövetkezet öt szocialista brigádjának egyike, zöldkoszorús szocialista brigád, Tyereskova nevét viseli. Húshibrid szülőpárokat nevelünk, és tenyésztőjást termelünk.

Csatlakozva a hartaiak felhívásához, az állattenyésztési főágazat 200 ezer forintos vállalásából mi 40 ezer forint többletbevételt ajánlottunk föl. Minthogy a tervünk eléggé feszített volt, tudtuk, hogy csak a minőség javításával érhetjük el a bevételi többletet. Arra törekedtünk hát, hogy az előírt technológiát betartsuk, minden tojást gondosan átvizsgáltunk, körültekintőbben végeztük a selejtezést. A lelkiismeretesebb munka eredményeként aztán a kikelt több tenyésztőjást tudtunk átadni a magyarbánhegyesi BARTÖV keltetőjének. (A vállalat a kelési arány alapján fizetett, a kelés eredménye pedig érthetően a mi munkánktól függött.) Nem szaporítom a szót: ágazatunk végül is a 200 ezer forint helyett – a jobb minőségű munka révén – 675 ezer forint többletbevételt ért el. Ehhez a mi brigádunk is megfelelően hozzájárult.

Elmondhatom, hogy az ágazatunk a vállalás túlteljesítésével – a tavaszi szárazság után a növénytermesztésben keletkezett kiesést is ellensúlyozta. S így a szövetkezetünk jó évet zárt.”

EDELÉNY, PALKONYA, SÁROSPATAK . . .

1977 márciusában, a termelőszövetkezetek szocialista brigádvezetőinek III. budapesti tanácskozásán, egy temperamentumos asszony, Schrott Béláné felszólalására többször is fölcsettant a taps a MEDOSZ székház nagytermében. A sárospataki Kossuth Termelőszövetkezet Hámán Kató szocialista brigádjának vezetője ugyanis a hallgatóság szíve-kedve szerint fejtette ki az igazi, tartalmas, brigádmunka lényegét. Mint a mozgalom egyik úttörője elmondotta: nem kedveli a brigádja a nagy szavakat, az önmuto-gatást, a túlzott adminisztrálást, inkább a tettein keresztül akarja bizonyítani a hármas jelszó embert formáló, közösséget jobbító hatását.

Schrottné aztán arról is beszámolt, hogy az észak-keleti végeken, Borsod-Abaúj-Zemplén megye termelőszövetkezeteiben is részen állnak a szocialista közösségek, ha kevesebbet is lehet róluk

hallani erre, Budapest környékén, annál derekasabban végzik munkájukat, állják a szavukat a brigádtagok. A nagy föllendülés pedig már 1976-ban elkezdődött, akkor 47 százalékkal növekedett – egyetlen esztendő alatt – a közös gazdaságokban újonnan alakult, szocialista címért versenyre kelt közösségek száma.

Hogyan dolgoztak tavaly ezek a brigádok? Elkoptatott a kifejezés de mégis csak így lehet jellemezni: példamutatóan. Ime a BAZ-megyéből (rövidítve csak ezzel a három betűvel emlegetik szűkebb hazájukat a borsodiak) érkezett összefoglaló:

Az idei zárszámadó közgyűlésen – a gazdasági kérdéseken túl – a legtöbb szó Borsod-Abaúj-Zemplén termelőszövetkezeteiben is a közösséget teremtő, munkáskollektívákat összekovácsoló szövetkezetpolitikáról esett. Két „apropója” is volt ennek: a jubileumi verseny értékelése és az alapszabályok korszerűsítése.

A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának a tiszteletére kibontakozott versenyben a brigádok jelentősen túl teljesítették a vállalásaikat.

A szentistváni VII. Pártkongresszus Termelőszövetkezet 11 szocialista brigádjának 215 tagja például 1 millió 800 ezer forintra teljesítette a felajánlását. A bekecsi Hegyalja Tsz Kossuth Lajos szocialista brigádja (tehenészek) 71 százalékkal szárnyalta túl a termelési tervét.

A mezőkeresztesi Aranykalász Termelőszövetkezet Dózsa szocialista brigádja azt vállalta, hogy a hízóbika-, és a vágójuh termelését 900 ezer forinttal toldja meg. Ezzel szemben a kiváló együttes 1 millió 256 ezer forintos túlteljesítéssel bizonyította mire képes.

Az edelényi Alkotmány Termelőszövetkezet Jurij Gagarin nevét viselő szocialista brigádja – a szállítások ésszerűbb megszervezése révén – 158 ezer forint költségmegtakarításra vállalkozott. Majdnem félmillióra kerekedett végül is a kimutathatóan megtakarított összeg.

A sort persze tovább lehetne folytatni, de a lényeg már így is világos: a szocialista brigádok becsülettel állták a szavukat. Ugyanakkor 1977-ben a szocialista brigádmozgalom sok új vonással, színnel gyarapodott Borsod megyében is. A csepeli és a hartai felhívásra tucatjával alakultak az újabb brigádok: a verseny tömegméreteket öltött a közös gazdaságokban.

S ezek a munkakollektívák egyre inkább szocialista közösségekké alakulnak szerte az északi vidék tájain. Nemcsak arra igé-nyesek, hogy példamutatóan dolgozzanak – s ily módon a ki-vülállókát is nagyobb szorgalomra serkentsék – de az életmód-jukban is fellelhetőek a változások. A társadalmi munkákban mindig ők a kezdeményezők és az elsők. Komoly részt vállal-nak a környezetük, a munkahelyük és a községük életkörülmé-nyeinek a formálásában, a szakmai és a politikai rendezvényeken is ők a legaktívabbak. De rájuk mindig bizton számíthatnak a bajbajutottak, a támogatásra, gyámolításra szoruló öregek.

Most pedig – a tavalyi nem is akármilyen bemelegítés után – tovább folytatják a versenyt. Az encsi Zója Termelőszövetkezet a Kommunisták Magyarországi Pártja és a szovjet Vörös Hadsereg megalakulásának 60. évfordulója tiszteletére, a szocialista brigá-dok vállalásai alapján – a XI. kongresszus határozatainak és az V. ötéves terv célkitűzéseinek végrehajtása érdekében – hívta ver-senyre a járás termelőszövetkezeteit.

Az olaszliszakai Gazdász Termelőszövetkezet hét szocialista brigádja az 1978. évi termelési előirányzat 2 százalékos túlteljesi-tését vállalta.

A sárospataki TÖVÁLL munkakollektívája az előző évhez képest 8 százalékkal kívánja növelni termelését. Vállalták még, hogy az általuk végzett építkezések 98 százalékát első osztályú minőségben adják át a megrendelőknek.

A tiszapalkonyai November 7. Termelőszövetkezet 9 szocia-lista brigádjának 175 tagja vesz részt a versenyben. Vállalták, hogy a növénytermesztésben – a tervezetthez képest – 3 száza-lékkal, az állattenyésztésben pedig 2 százalékkal termelnek többet. Ugyanakkor 4 százalékkal csökkentik az üzemanyagfelhasználást.

Ezek a kiragadott példák is mutatják, hogy a borsodi termelő-szövetkezetekben sem tört meg a verseny lendülete, sőt az idén még nagyobb gondot fordítanak a szocialista brigádok a minő-ségre. Az MSZMP Központi Bizottságának állásfoglalása szellemé-ben – vállalták a termelés hatékonyságának a növelését, a termé-kek minőségének a javítását, az ésszerű anyagtakarékosságot, a gépek és a berendezések jobb kihasználását, a munkaidő-vesztése-gek csökkentését és a munkafegyelem javítását.

A verseny tehát az „észak-keleti végeken” is folytatódik.

Nem akármilyen feladat hárul a Sárréti Termelőszövetkezetek Tejfeldolgozó és Tejértékesítő Közös Vállalkozásának szocialista brigádjaira. Ugyanis jórészt rajtuk múlik Debrecen, Békéscsaba, Szarvas és a szeghalmi járás tasakolt tejjel történő, biztonságos ellátása.

A „polipackosok” gárdája azonban állja a szavát, évről-évre eredményesebben dolgozik. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az elmúlt négy esztendő, amikor is mind a négy évváró után kiérdemelték a Kiváló Társulás címet. A jubileumi versenyben a tíz szocialista brigád felajánlotta, hogy a lakosság még jobb áruellátása érdekében 7 millió forinttal növeli a saját termelésből származó készítmények gyártását, és 5 százalékkal túlteljesíti a közös vállalkozás 1977-es nyereségtervét.

A kivitelezésben aztán „csak” annyi változás történt, hogy a szeghalmiak (a tejfeldolgozó üzem ugyanis a Békés megyei Szeghalom nagyközségben működik) illetőleg a társulás szocialista brigádjai már szeptember 30-án teljesítették adott szavukat: azaz az egész esztendőre szóló tervüket.

Erről a sikeres akcióról, a tíz szocialista brigádról, meg a kudarcokkal is kísért előzményekről számol be az alábbiakban Bartalus László, a Kossuth szocialista brigád vezetője:

„Ha most vissza idézem az ősidőszakot, a kezdeti próbálkozásainkat – írja a tanulmánynak is beillő elemzésében – szinte megmagyarázhatatlan, hogyan tudott megmaradni az üzemi „garnitúránk”, honnan merítette azt a kiapadhatatlan energiát, aminek a segítségével végül is úrrá lettünk a nehézségeken. Talán a sárréti emberek kitartása? A kollektíva önfegyelmező ereje? Vagy a vezetői szigor, a felelősségérzet?

Valamennyi tényező együttesen hatott, s a dolgozók munkasikerei lendítették át üzemünket a nehézségeken. Kialakultak a munkahelyeken az egymást segítő kollektívák, barátságok szövődtek. Nehéz megítélni ma már miért csak a kapun belül élt ez az erő. Mert a kerítés másik oldalán szinte nem is ismerték egymást az emberek. Sajátos kettősség jellemezte nálunk akkor ezt az időszakot. Felelősség az üzemben végzett munkáért, ugyanakkor teljes zárkózottság a magánélet ajtaja mögött.

Az üzem közben egyre jobb eredményeket ért el. Igaz, ezt elősegítette az anyagi és az erkölcsi megbecsülés. Tulajdonképpen elégedettek lehettünk volna . . . ám valami mégis hiányzott az életünkől. Leghamarabb aztán a fiatalok találták meg azt a formát, amely jobban összekapcsolja a közösséget, többet is képes nyújtani. 1972 elején megalakították a KISZ-szervezetet.

Az idősebbek először gyanúsan, vagy talán inkább irigykedve figyelték az újat kereső, türelmetlen fiatalokat. Mert az ifjúság kezdeményezett. Létrehoztak a polipack üzemben egy munkabrigádot, amely kimondta: másként akar dolgozni, többet vállal mint amit a munkarend megkíván tőle. Mi akkor még, mint már utaltam rá, nem értettük: mi lesz ebből, gyanakodva figyeltük a próbálkozást.

Hanem az első eredményeik szinte megdöbbenetettek bennünket. Tudtuk róluk, hogy ügyesek, jó gárda a polipack-gárda. A szeghalmi járást, valamint a Szarvas, Békéscsaba és Debrecen városok tasakos tejjel való ellátását ők végezték. De nem értettük meg, miként tudtak a vállalásaikat túlteljesítve még 60 ezer forintot is megtakarítani? Aztán rájöttünk a „titok” nyitjára: sikereik eredője a szocialista szellemű brigádmunka.

No, erre már egymás után alakultak a megtisztelő címért versenyre kelő brigádok. 1973-ban – a jobb munka eredményeként – már a Kiváló Társulás kitüntetését is elnyertük. Persze azt is tudtuk, hogy a színvonalat megtartani nehezebb lesz, mint elérni. A lelkesedés, hozzátehetem: a rendszeres értékelés és ösztönzés újabb sikerekre sarkallt bennünket. Ugy annyira, hogy 1977 elején az üzemünk már negyedszerre kapta mega Kiváló Társulás címet. Így vázlatosan nehéz ennek az eredménynek a mozgatórugóit feltárni, bemutatni. Mindenesetre azt kijelenthetem, hogy a brigádmozgalom összetartó, jobb munkára ösztönző ereje nélkül még nagyon messze tartanánk.

A Kossuth brigád, melynek a vezetője vagyok, 1977-ben már megkapta Szeghalom nagyközség vándorzászlaját is. Hogy a körzetünkben dolgozó sok kiváló kollektíva közül mi lehettünk az elsők, nagy öröm a brigádunk számára. Valamennyien úgy érezzük, hogy csak a kötelességünket teljesítettük, s ezt kívánjuk tenni a jövőben is. Ugy ahogy egy szocialista brigádhoz illik, amint ezt tőlünk joggal el lehet várni. Ha most a mi kis közössé-

günk sikereinek az összetevőit keressük, érdemes néhány gondolatot közreadni.

A brigádmunka – bár közös tevékenységről van szó – egyéni teljesítményekből áll össze. A mi brigádunk tagjai sem egyforma képességű, természetű emberek. Rendkívül fontos, hogy a közösség megismerje minden egyes tagjának a gyengéit és az erényeit is. A vállalat éppen ezeknek az ismereteknek a birtokában lehet személyekre bontani. Vállalni csak a reális keretek között, a tényleges lehetőségek ismeretében lehet. Erőnket és adottságainkat mi a szigorú elemzés módszerével mérjük fel. Igen, a kellő mérlegelés a helyes elemző munka teremti meg a vállalatok biztos alapját.

Fontos szempont nálunk, hogy a vállalat a brigádtagokat erősítésre is készítse – de ne haladja meg a képességeiket. Természetesen ez vonatkozik a brigádra is. A helytelen felmérés következtében súlyos törés keletkezhet a kollektívában, ami rossz hatással lehet a többi brigádra, sőt az egész mozgalomra is.

Másik lényeges tapasztalatunk, hogy a brigádon belül is kell motornak, mozgatórugónak lenni. S hogy kik legyenek ezek? Ugy gondolom, természetes a válasz: a párttagok, akiknek amúgy is kötelességük jó példát mutatni, elől járni. Az egész brigádtévékenység – hisz a szocialista jelző is utal rá – politikai munka is. Ennek legjobb értői, ha úgy tetszik: magyarázói, nyilvánvalóan a párttagok.

A mi brigádunk eredményei ezt szintén igazolják. Nálunk az a helyzet, hogy nélkülük nem tudnánk ilyen eredményesen dolgozni. Határozottan állíthatom, hogy a segítségük, az általuk befektetett többlet energia, mindig tükröződik közös sikereinkben. Támaszkodjunk hát az eddiginél jobban másutt is a párttagok példamutatására, segítőkészségére.

Nagy merészség lenne azt állítanom, hogy a mi brigádunk munkája is mindig egyenletes, egyenes vonalú, törés nélküli. Szó sincs erről. Mint minden munkahelyen, nálunk is előfordul, hogy a számításokba hiba csúszik. Ennek az oka a legtöbb esetben a – bizonyos mértékű – elkényelmesedés. Hogyan védekezzünk ellene? Mi, hogy úgy mondjam, érzékeny regisztereket alkalmazunk, amelyek idejében jelzik az eltérést – mire azonnal helyes irányba fordítjuk a „kormányrudat”.

Ilyen „regiszter” az önellenőrzés. Rendszeresen tartunk brigádgyűlést, aminek elmaradhatatlan napirendje a vállalatok teljesítésének az értékelése. Egymással szemben kritikusan, magunkkal szemben önkritikusan elemezzük a pillanatnyi helyzetet, de a nagyobb távon folyó munkát is. Persze, jól tudom, hogy ehhez évek kellene, amíg a kollektív szellem elbírja a kendőzetlenebb – de korántsem sértő – hangvételt egymással szemben. Vagy hogy a reális kritikai érzék kialakuljon a brigádtagokban. Ám mindenképpen szükség van rá, mert csak így lehet előbbre lépni, tisztán látni.

Azt talán szükségtelen hangsúlyoznom, hogy az eredményes brigádmunka feltételezi a rendszeres külső értékelést is. Ismernünk kell a vállalat vagy a termelőszövetkezet vezetőinek véleményét a brigádról. Látnunk kell, hogy a mechanizmus, melynek mi csak egy kis fogaskereke vagyunk, hogyan működik.

Nálunk negyedévenként értékeli a brigádok munkáját. Így megvan az összehasonlítás lehetősége, látjuk hol állunk, vagy mit kell jobban csinálnunk. Össze tudjuk vetni a vállalati értékelést az önértékelésünkkel. A negyedévi értékelés és a helyezések nyilvántartása mindig komoly húzóerőt jelent a következő negyedév munkájához. Megvan a lehetőség a lemaradt teljesítmények „kigazítására”, pótlására.

Összegezve tapasztalatainkat, túlzás nélkül elmondhatom, hogy a szocialista brigádmozgalom sokat nyújt mindannyiunknak. Megszerettük ezt az embert is formáló, közösséget jobbitó versenyformát. Nemcsak a munkahelyünkön vagyunk képesek idegi vagy fizikai megterhelés nélkül többet nyújtani, hasznosabban cselekedni, hanem a magánéletünkben is hozzásegít bennünket a jól végzett munka sikerélménye a tartalmasabb életforma kialakításához: az önmegvalósításhoz. Szándékosan nem beszéltem a mozgalomnak azokról a közismert ösztönzőiről, amelyek a tanulásra, a kulturáltabb időtöltésre, szórakozásra, művelődésre ösztökélnek. Az igényesebb munka egyben az igényesebb embert is formálja bennünk.

A hogyan továbbról meg csak annyit, hogy ha kilenc hónap alatt teljesítettük is – a jubileumi versenyben – az egész esztendei tervünket, nem lazítunk. Töretlen lendülettel dolgozunk tovább!”

SOCK KICKS SOCKS IN ME GY

Két esztendő, 1976 és 1977 jól példázza, hogy a „zöltséginség-ből” egy esztendő alatt „zöltségbőséget” lehet varázsolni. Ösztönző árak, területnövelés, kedvező időjárás, no és az emberi szorgalom e munkaigényes ágazatban együttesen eredményezte 1977-ben a sikert.

A következőkben a szocialista brigádok és nagyobb közösségek helytállását, tenni akarását mutatjuk be, amely a jubileumi munkaversenyvállalásokban és azok megvalósításában jutott kifejezésre.

Az izsáki Egyesült Sárfehér Termelőszövetkezet Mező Imre szocialista brigádja 1972-ben alakult. A termelőszövetkezet pontozásos versenyszabályzata alapján teljesítményük után minden évben elnyerték a szocialista címet.

Gyenes István brigádvezető így foglalta össze munkájuk lényegét:

– A kertészeti termelést újításainkkal, ésszerűsítéseinkkel segítettük. Az öregszőlők kitermelésekor a földben maradt töke-maradványok akadályozták a további művelést. Készítettünk egy traktorral vontatható fésűs szerkezetet – jórészt hulladékanyagból –, amely a maradványokat a felszínre hozza és a tábla szélére összegyűjti. Ezzel jelentős kézi munkaerőt takarítottunk meg.

– A zöltségtermelésben is gyorsítottuk a munkát magunk által fabrikált eszközzel. Ugyanis eddig a sorközművelést kisteljesítményű, egy ekefejes vontatott művelőeszközzel oldották meg. Mi olyan vontatószerkezetet készítettünk, ami 5 ekefej felkapcsolására és vontatására alkalmas. Ezzel az erőgépszükségletet ötödére csökkentettük, ami jelentős energiamegtakarítást eredményezett.

– A harmdik újításunk az volt, hogy átalakítottunk egy vegyszeres gyomírtógép szóróberendezést oly módon, hogy a munka-

művelet a traktor vezetőfülkéjéből jól figyelemmel kísérhető lett. A csuklós szerkezet közbeiktatásával a sérülékeny gép és az érzékeny növény védelmét megoldottuk.

– A 11 tagú brigádunk vállalta 4 db teherautó hátsóhíd felújítását, ezzel tehermentesítettük a szövetkezetet 4 új híd beszerzésétől.

Mint a szövetkezetben megtudtuk, a Mező Imre szocialista brigád a munkaköri kötelességen túl, más területen is helytállt.

Társadalmi munkában 800 órát teljesítettek. Résztvettek az „Egy napot a szőlőtermesztésért” akcióban, egy fiatal ültetvény növényápolási munkáit végezték.

Ugyancsak munkát végeztek az „Egy napot az iskoláért” akcióban és egy bölcsődét is patronálnak.

Gyenes István az előbbiekhöz még hozzáteszi:

– Brigádunk a 11 tagjával csak egy kis közösség az egészhez képest. Mégis jelentős erőt képvisel, ha gyors, pontos, összehangolt munkára van szükség. Minket nem kell meggyőzni a szabad szombat feláldozásáról, ha erre a nagyobb közösségnek szüksége van. Példánk egyre inkább követőkre talál, s úgy érezzük, nem dolgoztunk hiába.

Óbuda Termelőszövetkezet, Budapest

Tovább erősödött a szocialista közösségi szellem, növekedett a termelés s ezzel együtt a több mint 3700 dolgozót foglalkoztató közös gazdaság tekintélye is. Dióhéjban ez 1977 mérlege. De a részletek többet mondanak.

Elkészült a 6 hektáros üvegház, amely 250 millió forintos beruházás. Az építkezést saját dolgozóinkkal végezték és így sikerült az üzembehelyezés határidejét előrehozni. Ez segít a főváros korai zöldség-ellátásában, több paprikát, paradicsomot, uborkát juttatnak a piacra.

A termelőszövetkezet más feladatainak megoldásában nagy szerepük van a szocialista brigádoknak. A jubileumi munkaversenybe 77 kollektíva nevezett be és összesen 1514 brigádtag dolgozott azon, hogy vállalásaikat teljesítsék. Erről és a brigádtagok életéről, munkájáról beszélgettünk a kertészetben dolgozó szocialista brigádvezetők egy csoportjával.

Demény Mihály, a II. Rákóczi Ferenc szocialista brigád vezetője mondta:

– Kellett a láda, hiszen jóval több zöldség és gyümölcs termett, mint korábban. Az 5%-os terven felüli vállalásunkat végül is megdupláztuk. Hogy ez hány ládát jelent, nem tudom, de azt igen, hogy 10 ezer köbméter fát dolgoztunk fel és a takarékoság is jól érvényesült. Kevesebb hulladék, több láda – a megtakarításunk 600 ezer forint.

Az Ifjú szocialista brigád vezetője munkájukról így vall:

– Mi nem cserélnénk senkivel, pedig az üvegházakban mindig magas a páratartalom, s ha erősen tűz kint a nap, nehéz a hőséget elviselni. Ennek ellenére szép a mi munkánk. Szekfűdugvány előállítási tervünket 1977-ben 10%-kal megtoldottuk, tehát megcsináltuk azt, amire vállalkoztunk.

Szinte minden brigádvezető szóba ejti 1977 nagy feladatát, az üvegház építését. Sütő Gábor, az Egyetértés szocialista brigád vezetője az üvegezést említi, hogy amikor szorított a cipő, az egész tagság segített, hogy tető alá hozzák a létesítményt.

Jenei Ákos, a Kandó Kálmán szocialista brigád vezetője a villanyszerelők helytállását hangsúlyozza:

– Brigádunk is sokat vállalt s most, amikor 1977 végére érkezünk, minden sikerült. Az üvegházban 50 km kábelt fektetünk le, s az automatikus berendezések szerelése sem volt könnyű. A takarékoság érvényesítése is sikerült. Azt mondom: minden jó, ha a vége jó.

Rekord almatermés

Az 1977-es esztendőben a magyar gyümölcsstermelés történetének legnagyobb almatermését takarították be az üzemek. Több, mint 1 millió tonna almát szedtek le a fákról. Szépséghibája csupán az volt, hogy először a tavaszi fagy, aztán a jégverés, ezt követően a növénybetegségek – főleg a varasodás – és végül a szeptember végi fagy rontotta a minőséget.

Éppen ezért dicsérendő azoknak a szocialista brigádoknak a tevékenysége, akik vállalásaikban a minőségi mutatók teljesítését tartották elsősorban szem előtt.

A nagycsenkeszi Kossuth Termelőszövetkezet 15 tagot szám-

láló Váci Mihály szocialista brigádja a téli alma termesztésért vállalt védnökséget. Ugyanis ennek a feladatnak a brigád évek óta a vezetőség elismerése mellett tesz eleget. A kollektíva munkafegyelme példás, amely kifejezésre jut az elért termelési eredményekben is. Bánszki Márton brigádvezető így összegezte az 1977-es esztendőt:

– A versenyfelhíváshoz való csatlakozásunkban vállaltuk, hogy az éves termelési, illetve árbevételi tervünket 6%-kal megemeljük, ami 250 ezer forint többlet árbevételt eredményez.

– Ezi a vállalásunkat 750 ezer forinttal teljesítettük túl. Hektáronként 324 mázsa almatermést takarítottunk be a tervezett 215 mázsával szemben. De nem hanyagoltuk el a minőséget sem, hisz az exportnál, de most már a belföldi piaci értékesítésnél is első helyre lépett a minőségi követelmény. Ehhez kell tartani magunkat a jövőben is, mert a termésátlag növekedésével a piac felvevőképesége és a feldolgozó kapacitás egyelőre nem tud lépést tartani. Csak a szép, egészséges portéka kelendő.

– Szakmai ismereteinket állandóan bővíteni kell. Növényvédelmi továbbképzésben 10 tagunk vett részt, viszont a gyümölcs-termesztési tanfolyamot mind a 15-en elvégeztük, pedig már nem vagyunk fiatalok, de még ebben a korban sem mondhatunk le a tanulásról.

Mindezek mellett munkaidőn túl is vállaltak kötelezettséget a nagyobb közösség, falujuk javára. Résztvettek az iskolai sportpálya építésében, az iskolaudvar parkosításában. Megállapodást kötöttek a helyi általános iskola VII–VIII. osztályos tanulóival, akiket patronálnak, s ennek ellenértékéként a gyerekek segítenek az almabetakarításban. A vállalt 300 óra társadalmi munkát 1977-ben 525 órában teljesítették.

Ugyancsak a téli almatermesztés a feladata a csengeri Lenin Termelőszövetkezet Micsurin szocialista brigádjának. Az 1972-ben 14 taggal alakult közösség ma 24 tagot számlál. 1977-ben 71 vagon almával termeltek többlet, mint amennyi a tsz tervében szerepelt. 180 vagon helyett 251 vagonnal takarítottak be. A túlterjesztés értéke közel öt és fél millió forint. Öten közülük a mezőgazdaság, illetve a termelőszövetkezet kiváló dolgozója kitüntetést nyertek el. Társadalmi munkájuk is példamutató. Résztvettek a község parkosításában, a sporttelep és az ifjúsági tábor építésében. Rendszeresen segítik a beteg és nyugdíjas tsz-tagokat.

A kertész munkája szép, de nehéz. Így fogalmazott Lőfcsik Lajosné, a tiszavasvári Munka Termelőszövetkezet szántóföldi zöldség- és gyümölcstermelő szocialista brigád vezetője. A Rákóczi brigádban évek óta 17-en dolgoznak.

– Magas mércét állítottunk magunk elé – mondja a kertész asszony, majd így folytatja:

– Paradicsomból évek óta 350–400 mázsát termelünk hektáronként. Dicsekvés nélkül mondhatom: brigádunknak nagy része van abban, hogy termelőszövetkezetünk eredményesen zárta az 1977-es esztendőt. Csak néhány adatot: év elején 8%-os termelésnövelést vállaltunk, de évközben ezt megtoldottuk még 5%-kal. Végül is a termelőszövetkezet 8,4 millió forintos többlettermeléséből 3/4 millió forintot mi produkáltunk. Hogyan csináljuk? Egyszerűen úgy, hogy becsületesen dolgozunk. Brigádunk tagjai ellen évek óta nem volt fegyelmi felelősségrevonás. Vigyázunk egymásra és magunkra, üzemi baleset nálunk még nem fordult elő.

A törökszentmiklósi Tiszatáj Termelőszövetkezet Allende szocialista brigádja aranykoszorús. Tóth Jánosné áll a brigád élén. Gazdasági vállalásuk értéke 1977-ben 600 ezer forint volt. Az anyag és energiatakarékosság 515 ezer forintot jelentett a közös gazdaságnak. Ez a brigád igazi kovásza a nagyobb közösségnek. Idézem Tóth Jánosné mondatait:

– Rendszeresen önkéntes véréadók vagyunk. Mindannyian tagjai vagyunk a városi könyvtárnak, résztveszünk az olvasómozgalomban. Közösen járunk színházba, mindnyájunknak bérlete van. Személy szerint én részt vettem a SZOT által Budapesten rendezett szocialista brigádvezetők olvasótáborában. Beneveztünk a városi művelődési ház által hirdetett vetélkedőre, ahol elismerő oklevelet nyertünk. Kezdeményezői voltunk az „Ismerd meg hazádat” mozgalomnak. A hazai tanulmányutak mellett egy külföldi jutalomúton vettünk részt. Közös rendezvényeink voltak a szövetkezet más szocialista brigádjaival. Megszerveztük a kismák és betegek rendszeres látogatását. Igaz, az elismerés sem marad el, mert a brigád több tagja miniszteri és termelőszövetkezeti kitüntetést kapott. 1977-ben kiérdemeltük Törökszentmiklós Városi Tanácsa „Társadalmi munkáért” kitüntető jelvény ezüst fokozatát.

Hát ennyit magunkról — dicsekvés nélkül. Azt vallom, hogy elsődleges a közösben végzett munka, de aki jól osztja be szabadidejét, az megterhelés nélkül a közösség javára is sokat tehet. Ezeket nehéz pénzben mérni, de nekünk nem is ez a fontos.

Asszony-brigádok

A hagymaföldön találkoztunk 1977 nyarán a bajai Augusztus 20. Termelőszövetkezet ugyanilyen nevű szocialista brigádjának tagjaival. Nem írigylésre méltó munka, bármennyi pénzt is kapnak érte — megérdemlik. A kőkemény, anyagos földből kapával szedik ki a hagymát. Az egyik kapa el is tört, talán géppel kellene csinálni. A brigád vezetője, Gyurákovics Miklósné így válaszol:

— Ez dughagyma, nagyon apró, ezt nem lehet géppel szedni. Próbálkoztak már tárcsával kifordítani, de nagyon sokat megsértett a gép, így maradt a kapa, meg a kéz. Legtöbbször persze a szőlőben találnának, ha többször meglátogatnának bennünket.

— Tavasszal vagy hetven napig metszettünk — mondja Horváth Andrásné brigádtag. — Mindannyian szakmunkások vagyunk, kijártuk az iskolát. Már gyerekkorunk óta tudjuk, hogyan kell a szőlőt metszeni, kötözni, bűjtatni, szaporításhoz vesszőt szedni. A szakmunkásképzőben viszont szakszerűen tanították, ahogyan a nagyüzemi szőlőtermesztés ezt ma már megkívánja.

Ismét a brigádvezető-asszony veszi át a szót:

— Csak közösen tudunk úgy dolgozni, olyanokat csinálni, ami elismernek, jutalmaznak vezetőink. Ez időknek, fiataloknak egyaránt hasznos. Ez alatt azt értem, amit a vállalásunkban is leírtunk a brigádnaplóba.

Ebből néhány tömondat. Minőségi, mennyiségi többletvállalás, társadalmi munkák, nyugdíjasok és óvodások segítése az 1977-es programjuk gerince. Amikor híre érkezett a hartai felhívásnak, ahhoz is csatlakoztak újabb vállalásokkal. Kiemelkedik a 100 órás társadalmi munka a kertészetben. Egy hektár parlag földön 1977-ben konyhakerti növényeket termesztene, amelynek műveléséből valamennyi szocialista brigád kivette a részét. Baja ellátását segítik ezzel. Az áruért kapott pénzből a szövetkezeti klub felszerelését egészítik ki.

S hogy miként részesednek munkaidőn túli tevékenységükből a gyerekek, ezt Szabó Lászlóné mondja el:

– Szerződést kötöttünk a baja-szentistváni napközis óvodával. Vagyis, hogy segítjük őket, rendben tartjuk az udvart, a kertet, kirándulni visszük a kicsiket, megvendégeljük a brigád pénzéből és készítünk nekik ajándékokat is.

Es az idősök? Vidákovics Istvánné egy április végi napra emlékezik:

– Amikor megkapta szövetkezetünk a Kiváló címet, akkor a Nótás-erdőben összejöttünk, s meghívtuk a brigád tíz, ma már nyugdíjas tagját. Mondhatom, nagyon jól esett nekik. Még most is egybetartozunk.

Ötször aranyfokozat

Kertészek, cukorrépa- és burgonyatermesztők vagy ahogy a rakamazi Győzelem Termelőszövetkezet vezetői fogalmaztak: növénytermesztők a Dobó Katica szocialista brigád tagjai, 27-en vannak. Ebben a közös gazdaságban 1977-ben 17 szocialista brigád 390 tagja dolgozott s tett versenyvállalást. Közülük is kiemelkedő teljesítmény birtokosai az előbb említett brigád tagjai. Fehér Ferencné brigádvezető a vállalásra emlékeztet:

– Vállaltuk, hogy minden nap rendszeresen dolgozunk. Ez magától értetődőnek látszik, de ha meggondolom, hogy mindannyian feleségek és családanyák vagyunk, akkor már nehezebb volt teljesíteni, de megcsináltuk. Az őszi betakarítás idején négy vasárnapi műszakot vállaltunk, s teljesítettünk hetet.

– Brigádunk fele vállalkozott arra, hogy 1977-ben elvégzi a kertészeti betanított-munkás tanfolyamot. Sikerült. Vállalásaink között szerepelt, hogy a növénytermelési árbevételi tervet 1%-kal túlteljesítjük. De mi is meglepődtünk a végeredményen. A 45 hektáros télialmásban 300 mázsás hektáronkénti termést ígértünk, helyette lett 440 mázsa. A 400 mázsás cukorrépa tervet 20 mázsával sikerült megemelni, de ilyen magas termésátlagot már nehéz még feljebb vinni. Viszont a burgonya jól „bejött”. A 190 mázsa helyett 270-et takarítottunk be hektáronként. A túlteljesítés pénzben kifejezve 864 ezer forint. Azt hiszem, ezért meg-

érte szorgalmasan dolgozni, vagyis 1977-ben az egy brigádtagra eső 234 tízórás munkanapot végigdolgozni.

– Emellett jutott időnk arra, hogy nyáron résztvegyünk a nagyközség iskolai sportpálya építésében. Itt 7 ezer forint értékű társadalmi munkát végeztünk. Tulajdonképpen ezekkel értük el 1977-ben is már sorrendben ötödször az aranykoszorús brigádjelvényt.

„Mértékegységük” a millió

A répcelaki Nagymező Termelőszövetkezet Erdei Ferenc aranykoszorús szocialista brigádot jellemezték az előbbi tőmondatlaltal. A 33 tagú brigád kétharmada nő. Munkaterületük a szövetkezet nagyüzemi zöldségtermelő kertészete. 1974-ben alakult a brigád s azóta is együtt dolgoznak. Kremán Ferenc magyarázza meg, hogy mit is jelent a milliós mértékegység.

– A kertészkedés a palántaneveléssel kezdődik s a nagyüzemben. Itt nem ezrekről, hanem milliókról beszélünk. A tápkockás palántanevelésnél mi 1 millió darabot vállaltunk és már ez is 10%-kal több lett volna, mint amit a tervben előírtak. Mi 1 millió 200 ezret készítettünk, tehát 32%-kal többet. Aki kertészkedik, annak nem kell magyarázni a tápkockás termesztés előnyeit. De azért hármat megemlítek. Először is a növényke nem sínyli meg a kiültetést. Aztán korábban lesz termés. Végül a tápkocka olyan indító tápanyagot tartalmaz, amitől a palánta – kis túlzással mondom, – szinte szemlátomást nőni kezd.

– Persze nem lehet minden palántát tápkockában nevelni, a szabadföldi kertészkedésnél ez lehetetlen. Folyamodnunk kell a hagyományoshoz is. Itt ugyancsak a milliók kerülnek előtérbe. Ebből mi 1977-ben 3 millió 650 ezret neveltünk, 22%-kal többet a tervezettnél.

– De a kertészet teljesítőképességét is a végeredménnyel mérik. Mit sikerül aztán betakarítani és a piacra juttatni. Kremán Ferenc brigádvezető előtt pontos kimutatás.

– Kertészeti termékeinkből jutott a szocialista országokba, ugyanennyi nyugati exportra. Ez összesen 748 tonna volt, ami az exporttervünket 14,5%-kal haladta túl. Egyébként az összes termésünk zöldségből 1350 tonnát tett ki. 1977-ben jól „bejött”

a kertészet, mert az előbbi szám majdnem 50%-kal több, mint amennyit az év elején elképzeltünk. Persze e mögött szorgalmas, kitartó munka van, a brigád mind a 33 tagja derekasan helytállt. De végül is a pénzben kifejezett eredmény az érdekes. Árbevételi tervünk, pontosabban vállalásunk – mármint a brigádé – 5 millió 778 ezer forint volt, amit 6 millió 570 ezer forintra teljesítettünk. Tehát a vállalt 1 millió helyett 2 millió 440 ezret tettünk a szövetkezet asztalára. Most már azt hiszem érthető, honnan a milliós mértékegység.

Terv és tény Kocsolán

Két aláírással érkezett értékelés a kocsolai Vörös Csillag Termelőszövetkezet Zrínyi Ilona szocialista brigádjának 1977-es munkájáról. Keller Ádám tsz elnök és Hanczkó Antal versenybizottsági elnök a következőket fektették papírra.

A brigád létszáma 24, ebből 20 nő és 4 férfi. 1969-ben alakult a közösség. A brigád vállalta, hogy a kertészet termelési eredményeit az öt éves átlagterméshez viszonyítva 15%-kal túlteljesíti. Az értékelésnél megállapítottuk, hogy a vállalt 13 vagon zöldség helyett 36,5 vagonnal termeltek többet. Ez 1 millió 113 ezer forint többletet hozott a szövetkezetnek. Ez a mi hasznunk. Munkájukat a környező községek is elismerték, ugyanis annyi palántát neveltek, hogy abból bőven jutott a házikertekbe is, a szövetkezetnek pedig ez is pénzt jelentett, majdnem negyedmillió forintot.

A szocialista brigád munkája példa a többi brigád előtt is. A brigád vezetője jó munkája elismeréseként 1977-ben résztvett a szocialista brigádvezetők III. országos tanácskozásán, ahol munkaérdeméremmel tüntették ki.

Árubőség télen, nyáron

Budapest délkeleti peremén 2186 hektár területen gazdálkodik a Szabadság Termelő szövetkezet. Évek óta arról nevezetes, hogy egyre több zöldséget, gyümölcsöt, baromfit és tojást termel a fő-

város lakosságának. Kovács Mihály elnök első helyen említi a zöldségtermesztést.

– Most ez szövetkezetünk fő profilja – mondja, majd így folytatja:

– 1977-ben 511 hektáron termeltünk, de mindjárt hozzáteszem, hogy 1980-ig még 300 hektárt rendezünk be öntözéses kertészkedésre. A fólia alatti palánta éskorai zöldségterületet 25 ezer négyzetméterrel növeljük. Ötven hektárral növekszik a szamóca területe is. Röviden fogalmazva: erőteljes fejlesztésbe kezdtünk, s ennek egyik fontos része a tárolótér növelése, illetve a konyhakész zöldségfélék készítésének fokozása. A termelésben fontos szerepe van a 78 szocialista brigádnak.

Közülük három, kertészetben dolgozó brigádvezetőt kértünk, nyilatkozzanak munkájukról. Kojnov Márton a Dózsa szocialista brigád vezetője a következőket mondta:

– Mi 61 hektárnyi zöldséges területet műveltünk 1977-ben, amelyet másod-, sőt egyes földterületet harmadvetéssel is hasznosítottunk. A bőség gondjaival küzdödtünk, mert akadozott a káposzta és más zöldségféle átvétele. A legbiztosabb átvevőnk a 15 saját zöldség-gyümölcsboltunk volt, ahova rendszeresen szállítottunk.

– Én több mint 20 éve dolgozom a szövetkezetben, de még sohasem fordult elő, hogy zöldségféléinket földben találta volna az őszi fagy. 1977-ben sem engedtünk. November 7-re mindent betakarítottunk. De 1977 felhívta a figyelmünket arra is, hogy a régi, prizmázással történő tárolás már nem felel meg a mai igényeknek, itt ugyanis csak romlik a minőség, nagy a veszteség. Ládában, megfelelő tárolóhelyen kell a portékát tartani, hogy még a következő nyár elején is szép árut vásárolhassanak a fogyasztók. Mi ezt az utat követjük.

Kéri Menyhért, a Tessedik szocialista brigád vezetője arról beszélt, hogy az ő területük meglehetősen nagy.

– Brigádunk 124 hektáron kertészkedik, amit nyugodtan tekinthetünk 200 hektárnak is, hiszen a korai értékesítésű zöldségfélék után még nyári palántát nevelünk és másodvetést végzünk. Itt van a korai burgonya. Ahogy szedjük fel, máris jön az eke s nyomában másnap palánta zöldül. 1976-ban 72 ezer forintot hoztunk le egy hektárról, 1977-ben ez jóval magasabb lett s ezzel

teljesítettük is vállalásainkat. Egy gondunk van, hogy talajaink termőképessége elég gyenge s az öntözővízzel is hadilábon állunk. Kútjaink eliszaposodtak, s valamennyi tisztításra szorul.

Puchele István, a Hámán Kató szocialista brigád vezetője ezt is említette, hogy idegen munkáskezeket is kénytelenek alkalmazni.

— A mi szövetkezetünk nem szakosodott olyan formában, hogy csak néhány konyhakerti növényt termesszen. Elsősorban a főváros igényét kell szem előtt tartanunk, ezért foglalkozunk 14 féle kertészeti növény termesztésével. De ha az egész kertészetünk termesztett növényeit összeszámolom, akkor eléri a 23-at. Ezek nagyon kézimunkaigényesek. Mi úgy segítettünk magunkon, hogy Szabolcsból és Zalából kertimunkásokat szerződtettünk. Közös gazdaságunk külön munkásszállást épített s itt laknak a távolból jött dolgozók. A jubileumi vállalásunkban 10%-os termelésnöveledést vállaltunk, ezt teljesítettük.

Két levél Kajárpécről

Hol található meg a térképen Kajárpéc? Győr-Sopron megye győri járásában, Felpéc mellett. E két falu határára terjed ki az Egyetértés Termelőszövetkezet birtoka, ahol a 69 hektár szőlőültetvényt a Kocsis Irma nevét viselő, 15 tagú női szocialista brigád gondozza. Hogyan? Lelkiismeretesen, szocialista módon. Erről számol be Laposa Béla brigádvezető, másutt is figyelemre érdemes levelében.

„Szőlész-brigádunk — mint írja — 1972 óta kétszer nyerte el a szocialista címet. Legutóbb tavaly érdemeltük ki a megtisztelő elismerést, amikor is a gondjainkra bízott nyikosi táblán — a körültekintőbb munka eredményeként — 20 százalékkal csökkenttük a szőlő önköltségét.

Erre az évre — figyelembe véve az októberi évfordulót — külön szerződést kötöttünk a termelőszövetkezet vezetésével. Felajánlásunk alapján már januárban kihasználtunk minden munkára alkalmas időt, s a szőlő metszését március 31-ig befejeztük.

Brigádunk új metszési módszert alkalmazott. A magas koronra vitt szőlőt egy karra vágtuk vissza, az erősebb karvesszőt az alsó dróthuzalhoz lekötöttük, a másik részét pedig fölengedtük. Ezzel az eljárással a lombzatot széthúztuk, megnövekedett a

szemek száma és a hozam is. Brigádunk a télen 230 ezer csapvesszőt készített, amiből új bevételhez jutott a termelőszövetkezet. Ezekben a napokban már teljes erővel szüretelünk, s ezt a munkát október 25-re be is fejezzük. Ugy néz ki, hogy a felajánlásunkban vállalt hektáronkénti 72 mázsás szőlőtermés is meglesz.

Minthogy a mi közös gazdaságunk a kedvezőtlen adottságú termelőszövetkezetek kategóriájába tartozik, brigádunk igyekszik példát mutatni a mostoha körülmények jobb kihasználásában. A nyáron is rugalmasan dolgoztunk – besegítettünk más ágazatoknak is. Mindenütt ott voltunk, ahol éppen szükség volt a munkánkra. Segítettünk a növénytermesztőknek és a kertészeknek is.

Kivettük részünket a közösségi társadalmi munkákból, rendszeresen ott vagyunk a különböző rendezvényeken, szakmai és a politikai tanfolyamokon. Azt már csak mellékesen említem, hogy részt vettünk a járási szocialista brigádok vetélkedőjén, s együtt kirándult a brigádunk Debrecen környékére. Igen jó nálunk a közösségi szellem, a hármass jelszó jegyében végezzük munkánkat. Szoros kapcsolatot tartunk a nyugdíjba lépett társainkkal, miközben segítünk az új tagoknak a kis közösségünkbe való beilleszkedésükhöz. Most tehát még szorgosabb, lelkiismeretesebb munkával készülünk a nagy évfordulóra, hiszen az adott szó bennünket is kötelez”.

A második levél, szüret után:

„Lezajlott a szüret, s úgy érezzük, talán a szerénytelenség vádja nélkül is elmondhatjuk: amit vállaltunk, becsületesen teljesítettük. Nem is ez a lényeges, inkább azt adjuk közre, milyen eredményeket értünk el az új metszési eljárással, s a talajerő-visszapótlásnál a szervesztrágia alkalmazásával.

Szövetkezetünk vezetősége annak idején egy hektárral 70 mázsás hozamot tervezett. Mi, a brigád tagjai, fölajánlottuk, hogy ezt 2 mázsával megemeljük. Nos az átlageredményünk végülis elérte a 92,7 mázsás hektáronkénti szőlőtermést.

Részletezve pedig:

Fajta:	Terület:	Termésátlag hektáronként:
1. Chasselas	8 ha	130,9 mázsa
2. Zöldszilváni	3 ha	85,0 mázsa
3. Trimini	7 ha	64,0 mázsa
4. Ezerjő	14 ha	55,3 mázsa
5. Muskotály	2 ha	154,1 mázsa
6. Leányka	10 ha	75,6 mázsa
7. Olaszrizling	25 ha	112,4 mázsa

Összesen tehát a 69 hektárról 6400 mázsa szőlőt szüreteltünk, azaz hektáronként 92,7 mázsás átlagtermést értünk el. Megjegyezzük, hogy az Ezerjő fajtánál rekonstrukció folyik. Minden második sor kivágásra kerül, ami a következő évben is folytatódik. A sorok kivágása természetesen most még hozamkiesést okozott. Azonban a megritkított, visszamaradó sorokon a megnövekedett tenyészterület, a szakszerűen gépesíthető munka hatására, meg lehet háromszorozni a termést.

Amit el kívánunk érni az, hogy valamennyi szőlőültetvényünket szerveztrágyázni tudjuk. Eddig a 69 hektárból egyharmadrészt trágyáztunk.

Miért tartjuk ezt fontosnak? Azért, mert a szőlőtalajunk humuszban szegény. A szerveztrágya bomlása sokkal gyorsabb mint a műtrágyáké. Azonkívül széles skálájú a tápanyag tartalma. Olyan nyomelemek is vannak benne, ami a műtrágyákból hiányzik.

Mindenesetre ma még a szervesanyag kijuttatása a legnagyobb gond. A kézi erő már kevés ahhoz, hogy elteregessük. A műtrágyaszórók viszont a mezőszégi táblákra készültek, nem pedig a szőlőbe. Bevittük, de nem a sorok közé szórja a trágyát, hanem ráveri kétoldalt a vesszőfalra. Így nem a talajba jut be a trágya. Hiányzik a speciálisan szőlőben alkalmazható trágyaszóró. Ezt azért írtuk meg, lássák, milyen gondokkal küszködünk.

Pedig az ötéves üzemi tervünkben még további 58 hektár szőlő telepítése szerepel, amit három év alatt szeretnénk megvalósítani. Ebben támogatnak bennünket a járási és a megyei szervek is.

Előkészítése, tervezése folyik. Ugy érezzük, a vezetés gondja egyben a miénk is. Népgazdasági érdek a szőlőkultúrák telepítése. Országosan sok a kipusztulás. Gazdaságunk vállalkozott, de kevés a gyökeres vessző is az országban.

Most pedig nézzük meg, gazdaságosan termeltünk-e 1977-ben? Vállalásainkban egyebek között az is szerepelt, hogy a szőlő 1975-ös kilónkénti 4,68 forintos önköltségét 4 forintra csökkentjük. A könyvelés minden kiadást nyilvántartott, ami csak évközben a szőlőtermelésnél előfordult. Minthogy három fajtánál 100 mázsa felett szüreteltünk, elértük, hogy átlagosan 1 kilogramm szőlő önköltsége 3,12 forintra csökkent. A fajták termőre fordulása óta ez a legjobb eredményünk.

Tudjuk, sok még a tennivaló. Brigádunk egységes szemléletének a kialakításában is vannak feladataink. Nehéz a váltakozó létszám miatt összerázódni.

Az eddigi eredményeink azonban új erőt adnak. Télen szünetel a munka, de mihelyt enyhül a hideg, megkezdjük a metszést. Brigádunkból a fiatalabbak politikai oktatásra járnak a hétfői napokon.

Helyeseljük a munkahelyi demokráciának azt az új formáját, amit a módosított szövetkezeti törvény biztosít számunkra 1978-tól. A munkahelyi közösség tanácskozásain alkalmunk lesz arra, hogy a szőlészeti ágazatban dolgozó valamennyi társunk véleményét mondjon az ágazat ügyes-bajos dolgaiban. Kezdeményezéseink érvényesülhetnek, részesei lehetnek az ágazatot érintő döntéseknek.

A tavalyi munkánkat januárban értékeli a gazdasági vezetés. A mi feladatunk, hogy az írásos vállalásunk teljesítéséről, a jó és a kedvezőtlen tapasztalatokról is szóljunk.

Törekvésünk, hogy erre az évre is szerződést kössünk, tehát a versenyt mi is folytatjuk. 1978 nálunk is, a mi kis brigádunk életében, munkájában is a minőség esztendeje lesz. Véleményünk, hogy a szocialista brigád mozgalomban még sok kihasználatlan forrás van. Erről értesülünk a megyei és az országos lapokból is. Mi a jó példákat örömmel olvassuk és meg is vitatjuk."

A SZOCIALISTA BRIGÁDOK
MINDENÜTT
PÉLDÁT MUTATNAK

Aranykoszorús brigádok

Hét szocialista brigád vetélkedett egymással tavaly az adonyi Március 21. Termelőszövetkezetben. Lelkiismeretesebb munkájuk eredményeként valamennyi ágazat sikeresen zárta az évet. Gabonából 53,3 mázsát takarítottak be a búzatermesztők, napraforgóból 21,7 mázsás átlagot értek el a „növényesek”, míg a betervezett 28 mázsa helyett 35,8 mázsa zöldborsót szedtek fel hektáronként.

Az állattenyésztők 7167 hízottsertést és 388 szarvasmarhát adtak át értékesítésre. Az egy tehénre jutó fejési átlag meghaladta a 3050 litert.

Kiemelkedően dolgozott a sertéstelepi Tyereskova szocialista brigád, a gépműhely Petőfi brigádja, valamint az irodán tevékenykedő Hámán Kató brigád. Mind a három kollektíva megkapta az aranykoszorús brigádérmet – és természetesen az ezzel járó pénzjutalmat.

Vál községben

szintén nagy szerepük volt tavaly a termelőszövetkezetben dolgozó szocialista brigádoknak a jó eredmények elérésében. Erről így nyilatkozott Mihalovics Imre, a versenybizottság elnöke:

– Közös gazdaságunkban öt szocialista brigád kelt versenyre a szocialista cím magasabb fokozatának a megszerzéséért. A vállalatokat a versenyszabályzatnak megfelelően egységesen tették meg, és ennek megfelelően egységesen kerültek értékelésre. Arany brigádérmet kapott a 15 tagú Május 1. kertészeti brigád és a 3 tagú Martos Flóra irodai brigád.

Abán a Vörös Hajnal Termelőszövetkezetben

tizenhat brigád nevezett be a jubileumi vetélkedőbe. A brigádtagok száma meghaladta a háromszázat, vagyis 21 százalékkal

növekedett 1976-hoz képest a szervezett keretek között versenyző téesztagok száma. A legjobb eredményt a Jókai nevét viselő sertésgondozó brigád érte el – Viniczai István brigádvezetőt ki is tüntették. Az abaiak évközben a különböző „kampányakciókhoz” is csatlakoztak, részt vettek a kombájnolási, a tejtermelési, a kukoricatermesztési, a zöldségtermesztési és a vágósertés-termelési versenyben. A közös gazdaság – a sikerek alapján aztán – meg is pályázta a Kiváló termelőszövetkezet címet.

A járási KISZ-bizottság által szervezett szakmai és politikai vetélkedőn a Ságvári brigád 5 fiatal szerelője (Bor István, Domján Miklós, Katona József, Pintér János és Vadász István) elnyerte a Szakma ifjú mestere kitüntetést.

Egyébként a versenybe benevezett valamennyi brigád megkapta a szocialista cím valamelyik fokozatát. A Jókai sertéstenyésztő, és a Dózsa sertéshizlaló brigád – az aranyérem birtokosa lett. A termelőszövetkezet több mint 150 ezer forinttal jutalmazta a versenyzőket.

Sándor László országos első . . .

Sándor László a pusztaszeri Hét vezér Termelőszövetkezet traktorosa bajnoki címet szerzett. Tavaly ősszel ugyanis a CB-I-es cukorrépa-betakarító gépek versenyében ő szerezte meg az országos első helyezést. Huszonkilenc éves, három gyermek apja – és már sok-sok munkasiker szerény résztvevője. Hogyan sikerült elérnie a tavalyi bravúrt? Így beszél erről:

– Tiszta volt a terület, az előző esztendeinél sokkal gyommentesebb. A Rába-Steigerre szerelt Novor-szivattyú már a talajelőkészítésnél „lökte” a vegyszert a talajba. A szállításnál sem tapasztaltunk lazítást, lemaradást. Ilyen hiba miatt egyszer sem állt a gépem. Két meghibásodás ugyan történt, de említésre se méltó, olyan gyorsan megjavítottuk. Hatan dolgoztunk ezen a munkán és nem tagadom, nagyon megörültem, amikor meghallottam a versenybizottság döntését. Ez év februárjában hívtak aztán Szekszárdra, s ott vettem át az oklevelet, meg a tárgyjutalmat, egy fényképezőgépet.

A pusztaszeri „bajnok” igazi közösségi fiatalember. Még jóformán gyermek volt amikor mint ifjúgárdista a termelőszövetkezetbe került. Most reá bízák a Kossuth brigád vezetését.

Otthagyták a közgyűlést . . .

Akik észrevették — márpedig hogy ne vették volna észre — bizony meglepődtek az ünnepélyes zárszámadó közgyűlésen. A Sárkeresztes-Moha Termelőszövetkezet elnöke Kalamár József éppen a szocialista brigádok szorgalmát, példamutatását méltatta, amikor a kultúrterem széksorai között mozgolódás támadt. Bajádi Lajos, a szarvasmarhatenyésztők brigádvezetője állt fel, és még néhány társával villámgyorsan otthagya a közgyűlést. Megsértődött valami miatt. Senki sem tudta hirtelenében mire vélni a dolgot.

Csak később derült aztán ki, mi volt a mozgolódás oka. Lukács János, a telepi brigádvezető hívta-sürgette kifelé a legjobb tehenészeket az előcsarnokba. Innét pedig futólépésben vették az irányt a tehenistálló felé. Ahol már javában vajúdott Juci, az 519-es tehén.

Schramek Jani bácsi vette észre, s ő mozgósította a brigádot is — Már ne haragudjanak, hogy megrongáltam a közgyűlést, de hát ez most mégiscsak, ugyebár . . . talán fontosabb . . .

Bajándi Lajos és Lukács János pillanatok alatt „beöltözködtek” fertőtlenítettek, s az újszülött borjút meg az anyját szakszerűen ellátták.

Apró mordulással köszönte meg a jámbor jószág az emberi figyelmességet, s a tiszta almon békésen kezdte nyalogatni kisborját.

— De szép utód — jegyezte meg Szurok József — ez már „efegyes”, a magyartarka — Holstein-fríz keresztezésből származik.

Közben kiállították az „anyakönyvet”, krétával felírták a fekete táblára a kisborjú adatait. Aztán indult vissza a brigád a közgyűlésre, ahol az elnök akkor még nem is sejtette, hogy mi történt. A dicséretet csak a legközelebbi közgyűlésen tudta tolmácsolni a „fegyelemsértőknek” . . .

A legfrissebbek

A felsőnáni termelőszövetkezet brigádjai tavaly a legfrissebbek voltak a bonyhádi járásban. Elsőként csatlakoztak a hartaiakhoz, majd a nyár végén a tiszaföldváriak és a Bólyi Állami Gazdaság újabb felhívásához. A 916 hektár kukoricájuk betakarítását például november 20-ra vállalták. Ezzel szemben már november elsejére elvégezték ezt a nagy munkát. A negyvennégy hektár

cukorrépa felszedésével is hamarabb végeztek, november ötödike helyett elsejéig ezt a munkát is elvégezték.

A hírhez még az is hozzátartozik, hogy a bonyhádi járásban az aratással és a vetéssel is a felsőnániaiak végeztek elsőként.

Hetvenmillió . . .

A Fejér megyei Termelőszövetkezetek Területi Szövetségének elnöksége a közelmúltban értékelte a tagszövetkezetekben zajló 1977. évi munkaversenyt. A Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére kezdeményezett vetélkedő sikerként hetvenmillió forint értékű, terven felüli túlteljesítést érték el a megye szocialista brigádjai.

Mire képes az összefogás?

Nem szeretném eltúlozni a dolgot, de erős a gyanúm, hogy Hollandia fővárosában, Amszterdamban, vagy Rotterdamban, Utrechtben — legalább az óraipar szakemberei — jobban ismerik a magyar térképeken is alig található Felsőpakony helységnevet, mint idehaza a közvélemény. Ez persze csöppet sem meglepő, hiszen Budapest közigazgatási határától alig hét kilométerre található kis település itthon még nem túl sokat hallatott magáról.

Hanem a véletlen, de rosszul mondom: a lelemény a nagy fölfedező! Történt ugyanis, hogy néhány éve egy hollandus üzletember látogatott Magyarországra, s ahol csak megfordult mindenütt megmutatta a magával hozott, díszes németalföldi parasztóráját. No, nem büszkélkedni akart vele, ellenkezőleg: vállalkozót keresett, aki „egy az egyben” hajlandónak mutatkozik a művészi kivitelű, rendkívül munkaigényes időmérő-szerkezet gyártására.

Már-már úgy látszott, reménytelen az ajánlat, amikor a felsőpakonyi, az örkényi termelőszövetkezet, meg az alsónémedit sz önálló közös vállalkozása ráállt az alkura, s a mintapéldány alapján három hónap alatt elkészítette a megszólalásig hasonló prototípust. Azóta már 30 ezer darab Made in Ungarn jelzésű „németalföldi parasztóra” ketyegi a változó idő múlását a jómódú holland polgárok otthonában.

Igy persze ez roppant egyszerűen hangzik, ám az újabb megrendelések, és az a másfél millió dollár, ami a vállalkozás révén befutott a Magyar Nemzeti Bankba, mégiscsak sejtetni engedi, mire képes ma már a felsőpakonyi honok, pontosabban: mire képesek az itt élő, szocialista brigádokban dolgozó emberek. Mert azt szintén érdemes megjegyezni, hogy a közös összefogásban rejlő brigádszellem tette lehetővé a bravúrt. A hét esztendeje működő, s ma már 629, zömmel a mezőgazdaságból kivált munkást és munkásnőt foglalkoztató önálló közös vállalkozás más nevezetességgel is dicsekedhet . . . A nagymérvű szolgáltatói tevékenység mellett (gépkocsijavítás, hegesztőberendezések felújítása, galvanizálás stb.) részt vesz több jelentős szabadalom kivitelezésében, gyártásában.

Dr. Mandula Sándor, az ÖKV igazgatója pedig másoknak is hasznos ötleteket tudna adni a rugalmas munkaszervezéshez, a gyors és ésszerű termékváltáshoz, a gazdaságosság javításához – tapasztalataik alapján. Meg aztán arról is, hogyan változott és változik Felsőpakony arculata, az itt élő emberek élete, gondolkodásmódja a szocialistabrigád mozgalom hatására. Hét évvel ezelőtt 26 millió forint értékű terméket állított elő a százhusz tagú gárda. Most már 120 millió forint körül mozog a tervük. Érdemes megjegyezni, hogy a bérszínvonaluk megegyezik az állami iparban dolgozókéval.

Felsőpakonyt, a török alatt elpusztult hajdani falut, évszázadokon át nem jelezték a térképek. Puszta volt csupán, néhány, a világtól teljesen elzárt kis tanyával, a régi Nyírség tenyérnyi foltja Budapest tözsomszédságában . . . A községgé alakulását 1947-ben 520 kültelki, tanyai ember ünnepelte. Akkor egy kőművese és egy szabómestere volt az erdők között új életnek indult településnek. Ma már egy szabályosan beépült, túlnyomórészt ipari munkások lakta, 1300 lakosú község Felsőpakony.

„Óragyárosok” – mondja róluk a változásokkal incselkedők nyelve. Hát, ha antik mintázatú órákat készítenek is, az itteni szocialista brigádtagok korunkhoz igazítják rajtuk az időt. Felsőpakony ma már öntudatban, kultúrában valóban csak hét kilométerre van Budapesttől . . .

Kik azok, akik leghamarabb észreveszik, hogy a környékükön támogatásra szoruló idős, beteg ember él? Kik azok, akik bűzdító szó nélkül is fölkeresik a gyermekotthonok kis árva lakóit? Nem folytatom a kérdés-sort, hisz mindenki tudja már – vidéken és városban – hogy a szocialista brigádtagok a legnemesebb ember-ségből is szinte mindenütt példát mutatnak. Nincs olyan segítő akció, amelyből kimaradnának, nincs olyan település, ahol az önzetlen segítő szándék fogalma ne kapcsolódna a szocialista brigád névhez. Rengeteg levél fekszik előttem, iskolákból, óvodákból, szociális intézményekből: napközi otthonokból, szociális otthonokból érkezett sorok, köszönő levelek. Belőlük idézek bizonyosságul:

„A csépai öregek napközi otthonában is fenyőünnepet rendeztek a gondozottak és a meghívott nyugdíjasok részére – írja Turi Andrásné, az otthon vezetője – A csépai térsztaüzem Tyereskova szocialista brigádja édességcsomagokkal kedveskedett az öregeknek. Na és egy hűtőszekrényt ajándékoztak ezek a derék, a munkában is példát mutató termelőszövetkezeti asszonyok az otthonnak! Nem kis érték! De százszorosára növeli a jelentőségét a figyelem, a szeretet, az áldozatkészség nemes megnyilvánulása. Az ünnepséghez a Tiszamenti Termelőszövetkezet is hozzájárult anyagiakkal.

A rendezvényen búcsúztak az öregek a nyugdíjba vonuló Kanyó Sándortól, a nagyközségi közös tanács elnökétől. A kisdobosok műsorát filmvetítés követte, majd ízletes szendvicsekkel vendégelték meg az öregeket.”

Skola József tanácselnök Nagyrévről írt: „A Tiszazúg Tsz Egyetértés szocialista brigádja ugyancsak az öregek napközi otthonában rendezett, meleg hangulatú, szép fenyőünnepet. A brigád el sem költhette volna nemesebb cél érdekében megtakarított pénzét.”

Szocialista módon élni, dolgozni, tanulni! Ezzel a jelmonddal kezdődik az a szocialista szerződés, amelyet a Lajoskomáromi Általános Iskolában, az 5. a; és az 5.b. osztály tanulói és a helyi Győzelem Termelőszövetkezet Petőfi Sándor szocialista brigádja a közelmúltban írásba foglalt.

A szerződés értelmében a brigád többek között vállalta, hogy

fizikai munkával segíti az iskola és környékének esztétikai rendjét. Meglátogatja az iskola nyári táborát, közös kirándulás keretében. Aztán: a brigád rendszeresen tájékoztatja az éves terv teljesítésében elért eredményekről (és magáról a munka lefolyásáról) a diákokat, a rajok pedig a tanulásban, a sportban és a kultúrában elért teljesítményeikről számolnak be a brigádnak.

A szerződő felek vállalták, hogy a rendezvényeiken kölcsönösen képviseltetik magukat.

A szerződés ünnepélyes aláírása után a tanulók kultúrműsorral kedveskedtek a szocialista brigádnak. Ezt követően a brigád egyik tagja köszöntötte a gyerekeket, méltatta a szerződés létrejöttét és jobb, eredményesebb tanulásra bízta őket.

„Nálunk is több éve komoly gond már az óvodai helyek hiánya – írta Szecskó József Öcsödről – A tervek ugyan már régen elkészültek, az óvoda helyét is kijelölték, „csupán” a pénz nem volt elég az építkezés megkezdéséhez. Ezért a tanács a lakossághoz fordult segítségért.

A Szabadság Termelőszövetkezet tagjai megértéssel fogadták a kérést, s a fejlesztési alapból 750 ezer forintot adnak az óvoda építéséhez. A tsz további segítséget is nyújt: mintegy 250 ezer forint értékben 150 köbméter homokot és 700 köbméter sódert szállít az építkezéshez.

„Két nap az óvodáért” akció indult nálunk, amelynek keretében a szocialista brigádok szabad idejükben végzett munkájuk ellenértékét adták az óvoda építésére. Az akció keretében 103 ezer forint gyűlt össze. Így lehetővé vált, hogy az építkezést még az idén megkezdjék.”

Minden különösebb ünnepség nélkül január elején nyitotta meg kapuit Veszprém megye egyik legszebb óvodája Romándon. A tágas, kényelmesen berendezett – olajtüzelésű központi fűtéssel ellátott – szobákat nagy örömmel vették birtokukba a helybéli, a szomszédos gici, a bakonypéterdi és a bakonygyirtói gyerekek. Abban pedig, hogy ez a szép óvoda megkezdhesse működését igen nagy szerepük volt a veszprémvársányi Jóbarátság Termelőszövetkezet szocialista brigádjainak is. Pénzadománnyal, közvetlen munkával, kommunista műszakok szervezésével járultak hozzá a gyorsabb felépítéshez.

Jóban-rosszban együtt! Ez a mi „hitvallásunk” - írták a dán-szentmiklósi Micsurin Termelőszövetkezet Gagarinról elnevezett szocialista brigádjának tagjai – Amikor például az egyik brigádtag társunknak eltörött a lába, s nem tudta a háztáji gyümölcsösét rendbe tenni, munkaidőn túl a brigád metszette meg az almafákat. Kalocsai József nyugdíjasnak a szőlejét ápoltuk, amikor gyengélkedett. Az egyik társunk könyökműtét alá esett, behordtuk a sóderjét az udvarra. És persze rendszeresen segítünk a nagyközségünknek is. A Gagarin brigád az óvoda felépítéséhez felajánlotta a személyes közreműködését és a havi fizetés 5 százalékát.

A szocialista brigádok kezdeményezőkézsége, segítő szándéka, egészséges szelleme, ilyen tetteken keresztül formálja a közösséget, jobbítja a társadalmat.

Mértékegységük: a mikron

Olvasom az elsőoldalas újsághírt, és alig tudok hinni a szememnek: „Az első magyar írógép Vasadról . . . Mire képesek a Kossuth Szakszövetkezet szocialista brigádjai . . .”

Nem is annyira a technikai szenzációval fölérő közlés lep meg, mint inkább az ismerős helységnév, amely bennem, az egykori Pest megyei tudósítóban még most is a homokba süllyedt, nehéz sorsú tanyavilágot idézi.

Vasad ugyanis nemcsak a felszabadulás előtt volt – a környező nagy községekhez, Monorhoz, Ullőhöz, vagy Gyömörhöz képest – behozhatatlanul nagynak tűnő lépéshátrányban, de még a hatvanas évek elején is úgy látszott, végleg megtorpant a fejlődésben. „Ha Kecskemét homokja arany, a Kiskunságé meg ezüst – citálták a más vidékről ide látogatóknak Erdei Ferenc híres megállapítását a vasadi gazdák – akkor a mi sívóhomokunk még a vasat sem éri.”

A holdanként négy-öt mázsa rozst adó talajon aztán nem is gondolhattak az igazi, nagyüzemi gazdálkodás kialakítására. Mikkorra pedig az ezer gonddal küszködő két téeszcséjük egybeolvadt, mind elszívárogtak a jobb sors után néző fiatalok az iparba. Tulajdonképpen csak egy valaki tudott kitartóan bízni ebben

a faluban, s lelket önteni az otthon maradókba: Kovács Gyuláné, a mai Kossuth Szakszövetkezet elnöke.

Vagy tíz esztendeje, amikor utoljára jártam Vasadon, még ott árválkodott a faluszéli legelő öreg gémeskútja az alakuló tanya-központ udvarán. Most viszont – mert hogy az újsághír engem is kicsalt Vasadra – rá sem ismerek a régi környékre. Rózsalu-gasokkal díszített park az irodaház körül, mellette a hatalmas, könnyűszerkezetekből emelt, négycsarnokos modern gyár-épület.

– Előbb talán nézzünk körül – indítványozza az elnökasszony – majd menetközben mindent elmagyarázok. Tudom, az írógép érdekli, a tavaszi munkák mellett most bennünket is ez foglalkoztat leginkább.

Amíg végigjárjuk a laboratórium-tisztaságú üzemszerveket, szemügyre veszem a nagyteljesítményű és milliós értékű speciális alkatrészgépeket, meg a mellettük dolgozó helybeli asszonyokat, vizuálisan is összeáll előttem a vasadi korszakváltás története.

Voltaképpen 1968 őszén kezdődött az átalakulás az első meléküzemági próbálkozással. A Telefongyártól vállaltak primitív körülmények között is elvégezhető bér munkát a fölös helyi munkaerő foglalkoztatására. Hamar bebizonyosodott, hogy ennél többre, bonyolultabb feladatra is képesek a homokon edzett vasadiak. Póka Ferenc főmérnök tervei alapján (aki a helyi népfrentbizottság elnöke is) gyárat varázsoltak a legelőre. Maguk szerelték össze a könnyűszerkezetes óriás csarnokot – maguknak, alig fél év alatt. Aztán bérlőt kerestek, s az Irodagép és Finommechanikai Vállalat itt rendezte be az egyik törzsgyárat. Néhány évig a vasadi asszonyok, meg a pesti üzemekből lassan visszaszivárgó ingázók pénztárgépeket gyártottak – most pedig már a svájci HERMES-cégtől megvásárolt licenc alapján ők készítik az első magyar táska-, és irodai írógépeket. Három műszakban, háromszázhuszan, a szocialista brigádszellem jobbító közösségében . . .

Igy, vázlatosan persze módfelett egyszerűnek tűnhet a vasadiak és a Finommechanikai Vállalat együttműködése. A gyakorlatban azonban rendkívül bonyolult és merész feladatra vállalkoztak az ipartelepítők. Azok az asszonyok, akik néhány esztendeje

még a stopperórát sem ismerték, most mikronnal, a milliméter ezredrészével mérik a kezük alól kikerülő precíz alkatrészeket. S miként Faragó Jenő üzemvezető elégedetten megállapította: sokan közülük máris olyan pontosan, kifogástalanul dolgoznak, mintha egész életükben csak ezt csinálták volna.

Póka Ferenc főmérnök még ennél is többre értékeli az átrétegződő vasadi „finommechanikusok” tudati és külső magatartásbeli változásait:

– Nézze meg jól ezeket az asszonyokat, lányokat! Műszakváltáskor itt már az idegen sem tudná megkülönböztetni, hogy ki a segédmunkás, ki dolgozott pár éve a növénytermesztésben és melyikük az irodai dolgozó, vagy éppen a főkönyvelő. Ugyanez a férfiakra is elmondható. Jól emlékszem még rá, hogy amikor a bejárókat megpróbáltuk véglegesen hazacsalogatni, a pesti EVIG-ben dolgozó Gál Pista vállrándítva nyilatkozott: „Csak nem képzeli, hogy majd istállóban keresem a kenyerem.” (Mellesleg: ma már az istállóban dolgozók tisztább körülmények között vannak, mint sok pesti gyár műhelymunkásai!) No, ma már Gál Pista is itt van köztünk. Igaz, meg is teremtettük a kultúrált munkakörülményeket. Vagy húszan mentek ki Vasadról Svájcba, köztük – hogy csak hirtelenében mondjak néhány nevet – Bak Imre, meg Barna Sándor is megtanulta a legkorszerűbb technikát, amit aztán itthon átadtak a többieknek. Hányan tanulnak jelenleg is? Sokan. A legtöbben Monorra a gimnáziumba járnak át, és olyan dolgozóink is vannak, akik már az egyetemi tanulmányaiknál tartanak.

– Az ipari fellendülés nemcsak a község arculatán, a gomba módjára szaporodó új házakon mérhető le, de a szakszövetkezetünk alaptevékenységében, a homoki gazdálkodásunk színvonalában is. Több pénz jut a korszerű gépekre, vegyszerekre, most már meg tudunk birkózni a mostoha természeti adottságokkal. A rozstot már végleg „leváltottuk”, áttértünk a búzatermesztésre.

Vasadról, a homokiak korszakváltásáról még nagyon sokat el lehetne mondani. Arról, hogy például miként „nyergelt” át a juhászbojtárkodó Majzik Illés az iskola sikeres elvégzése után a nagyteljesítményű traktor nyergébe, s hogyan lett a felesége helyben ipari munkásnő. Aztán Kovácsné, az elnökasszony, vagy Rétvári Gyuláné főkönyvelő is szemléletesen el tudná magya-

rázni az évenként három és fél, négymillió forintos tiszta vagyonnövekedés hátterét. Az asszonyok tudati változását, az egymást segítő, s a faluért is tenni kész közösségi felfogást. A szocialista módon dolgozni, élni és tanulni jelszó már itt is termésre fordult hajtásait. Korábban mindenki rohant el a faluból, most azt nézik a vasadiak hogyan csinosíthatnák közösségüket.

De hát most mégiscsak az írógép a téma, aminek az összeszerelt prototípusát is megmutatták, s amiből már az idén 60 ezer el is készül.

1880-ban az amerikai Remington-cég Budapesten is bemutatta a világ első, tömeggyártású írógépét. A Földművelésügyi Minisztérium azonban – amely akkor még a hazai ipar és a kereskedelem irányítását is ellátta – nem tartott igényt a szabadalom alkalmazására. Lám, mire képes ez a mi korunk: a letűnt évtizedek sikertelen hazai kísérletei után most egy „névtelen” kis szakszervezet mutat fricskát a történelemnek, rukkol elő az első Magyarországon gyártott írógéppel.

Tudósítás Dávodról

Ezeket a sorokat a Bács-Kiskun megyei Dávodról küldte Magyar János, a község népfrontelnöke. Mi készítette, hogy tollat ragadjon? A tudósításból kiderül.

„A dávodi Augusztus 20. Termelőszervezetben – írja – több kitűnő szocialista brigád versenyez egymással. A vetélkedőnek nemcsak a szervezet látja igen nagy hasznát, de a falunk is. A Petőfi brigád a szakosított tehenészeti telepen dolgozik – talaly ez a kollektíva szerezte meg az első helyezést. Vezetője Franyó József, vele beszélgetek, eredményeikről, terveikről.

– Brigádunk 1975-ben alakult, harminc taggal. Jól megértjük egymást, igyekszünk tisztességesen elvégezni a munkánkat, s a hármas jelszó jegyében tanulni, művelődni, szórakozni is. Talaly a 15 brigád közül mi lettünk az elsők.

– No és az idén?

– Amint meghallottuk, mi is nyomban csatlakoztunk a hartaiakhoz. Nem részletezem mit vállaltunk, inkább azt mondanám

el, hol tartunk most év végén. Brigádunk 71 ezer liter tejjel termelt többet a tervezettnél, 426 ezer forint értékben. A szopós-borjú-elhullást két százalék alá, az itatásosakét 3 százalék alatt tartjuk. Ezer órát dolgoztunk társadalmi munkában a telepünkön, parkosítottunk, otthonosabbá tettük munkahelyünket. Ezen kívül segítettük az általános iskolát, az óvodát társadalmi munkában. Konkrétabban? Mi gondozzuk az iskola és az óvodák előtti élősövényeket, kijavítottuk a napköziotthon padlózatát, meszeltünk, takarítottunk. Részt vettünk a szövetkezet betakarítási munkáiban és az ellenértéket fölajánlottuk a gyerekeknek. November 7-én megajándékoztuk a központi óvodánkat különböző játékokkal. Öröm volt látni a gyerekeket, amilyen boldogan forgatták a mese-, és a kifestőkönyveket, ahogy eljátszogatnak az ajándékainkkal.

– És a Bimbó-gyerékek?

– A mi fiaink? Éppen most kaptunk tőlük levelet. Annak idején ugyanis sokat törtünk a fejünket, hogyan fejezhetnénk ki a magunk módján a „szocialista módon élni” szép gondolatot. Így történt aztán, hogy kapcsolatba léptünk a felsőszentiváni nevelőotthonnal, ahol nehéz sorsú államigondozott gyerekek vannak. Már többször is meglátogattuk őket, s a brigádunk a kölcsönös rokonszerv alapján így vállalkozott a Bimbó-gyerékek patronálására. Cipőt, ruhát kaptak tőlünk, s az asszonyaink, mert a brigádunk egyharmada nődolgozó, levestésztát, befőttet szoktak készíteni a gyermekotthon kis lakóinak. A nyári vakáció idején meg a szünetekben két-három gyereket „haza hozunk”. A Bimbó-testvéreket meg már úgy megszerettük, hogy nincs kizárva: mi házassítjuk majd ki őket. A minap jött a levél: hozzánk jönnek karácsonyra. Azaz, mi megyünk értük nagy örömmel. A gyerekek őszinte ragaszkodása nekünk mindennél többet ér.

– Ugy tudom a felnőttekkel is szoros kapcsolata van a brigádnak.

– Igen. Az általános iskola igazgatója jó barátunk, ő szervezi a találkozókat. Szívesen jönnek hozzánk a TIT-esek előadásokat tartani. Volt már nálunk a járási főállatorvos, a pártbizottságtól is jöttek, és a tanárok gyakori vendégeink.

A dávodi Petőfi szocialista brigádról sokat elárul a gondosan vezetett napló. Kimagasló munkateljesítmények . . . Közös mozi-

és színházlátogatások . . . Betegek, öregek meglátogatása . . . Ki tudná mind felsorolni. Elnézem a fényképüket. Tiszteletet érdemelnek ezek a korán kelő, sokat dolgozó asszonyok és férfiak. Egymáson és másokon is segíteni akarnak és tudnak is. Naponta bizonyítanak. Szívesen lapoz az ember az ilyen brigádnaplóban, sugárzik belőle az összefogás, a közösen végzett munka ereje.”

Szocialista brigádok: Az öregekért

Naplemente címmel döbbenetes erejű dokumentumfilmet vetített a televízió ez év januárjában. Lakatos Vince (az azóta elhunyt) író-rendező megrázó képsorokban tárta az ország közvéleménye elé a tanyai, magányos öregek helyzetét. A hatás nem maradt el. A lelkiismeret ébresztő film egész társadalmunkat megmozgatta. És mint már annyiszor, most is a szocialista brigádok ajánlották fel legelsőbbként segítségüket: a pénztámogatást és a társadalmi munkát. A tényekhez hozzátartozik, hogy e legáldozatkészebb közösségek közül is a termelőszövetkezeti szocialista brigádok voltak az elsők.

A kecskeméti Egyetértés Termelőszövetkezet például egymillió forintot ajánlott fel a Társadalom az idősekért címmel megnyitott bankszámlára. (Erről a közös gazdaságról ha csak ehelyütt zárójelben is, de érdemes elmondani, hogy Bács megye legjobbjai közé tartozik. Az itt dolgozó szocialista brigádok, és az egész tagság sikeresen teljesítette jubileumi versenyfelajánlását. A tervhez képest tavaly 18 százalékkal növekedett a termelőszövetkezet termelési értéke. A szocialista brigádok, valamint a szövetkezet párt-, KISZ-alapszervezete és a szakszervezet valamennyi taggal megbeszélve úgy határoztak, hogy az idén, a múlt esztendeihez képest 6 százalékkal növelik a termelékenységét. A váltott műszak szélesebb körű bevezetésével, munkaszervezéssel 4 százalékkal emelik a gépek kihasználtságát, és ugyancsak ennyivel csökkentik az üzemanyagfelhasználást. Emellett az export minőségű zöldség és a gyümölcs termelés további növelését, a háztáji árutermelés fokozását is vállalták.)

Megvolt és megvan tehát az alap arra, hogy az öregek sorsát szíven viselő termelőszövetkezet ma már ilyen kiemelkedő arány-

ban járuljon hozzá a szövetkezeti mozgalom hajdani úttörőinek a gondjai enyhítéséhez. A gyermelyi Petőfi Termelőszövetkezet százezer forintot ajánlott fel a nemes célra a Bács megyeieknek. És itt fel sem lehet sorolni azokat a termelőszövetkezetekben, szakszövetkezetekben, közös társulásokban dolgozó szocialista brigádok nevét, amelyek tömegesen jelentkeztek megajánlásaikkal.

S hogy mi történik a megajánlott pénzekkel, társadalmi munka eredményével? Erről így nyilatkozott dr. Szikszai István, a Bács-Kiskun megyei Tanács szociálpolitikai csoportvezetője:

– Ez úton is kifejezzük köszönetünket a termelőszövetkezetek áldozatkész kollektíváinak, amelyek nemcsak a megyénkből, de szinte az egész országból jelentkeztek segítségükkel. Már megalakult a társadalmi bizottságunk, amely gondoskodik az összegyűlt pénz legcélszerűbb felhasználásáról, a társadalmi munkák hasznosításáról. Első teendőnk a városi és a községi tanácsoknál a nyilvántartások elkészítése, illetve a meglevő listák egyeztetése a tényleges helyzettel. Felkutatjuk a magányos, jövedelem nélküli öregeket és azonnal megkezdjük a segélyezést. Örömmel szólhatok az ipari és a mezőgazdasági üzemekben dolgozó szocialista brigádok áldozatkészségéről. Segítségükkel az V. ötéves tervben, tehát 1980-ig – a központi beruházásból létrehozandó száz férőhelyen felül – további 240 öreget fogadhatnak a szociális otthonok a bővítések révén. Ezekre az az építkezésekre, elsősorban a szocialista brigádok közreműködése alapján, Kalocsán, a kecskeméti járásban, Kiskunfélegyházán, Kiskunhalason és Kiskunmajsán kerül sor. Ami a készpénzküldeményeket illeti: a megyei tanács bankszámlájára eddig 1 millió 400 ezer forint készpénz gyűlt össze.

Ennél is örömdetesebb, hogy az ország minden vidékén fölfigyeltek az öregek helyzetére, leghamarabb: a szocialista brigádok.

Október útján

A Szovjetunió Kárpátontúli területe, Csehszlovákia kelet-szlovákiai kerülete és Szabolcs-Szatmár megye – a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója alkalmából – diszes

albumot adott ki „Október útján” címmel. A szép kivitelű képeskönyv a három testvérmegye legkiválóbb dolgozóit mutatja be, azokat a szocialista brigádtagokat, akik a jubileumi versenyben is példát mutattak.

„Égyre erősebbé és tartalmasabbá válik a szocialista országok szomszédos területeinek dolgozóival fenntartott kapcsolatunk és barátságunk. Ezek a sokoldalú kapcsolatok a hatalmas szocialista közösség napról-napra erősödő egységének és hatalmának gyümölcsei, a népek Nagy Októberi szülte lenini barátságának a gyümölcsei, a gyakorlatban megvalósuló internacionalizmus . . .” – írja az album bevezetőjében J. V. Ilnickij, a Kárpátontúli terület pártbizottságának első titkára.

„Itt, Szabolcs-Szatmárban talán még gyakrabban és mélyebben érezzük népeink összetartozását – állapítja meg ugyancsak az előszóban dr. Tar Imre a megyei pártbizottság első titkára – A sok jelentős kapcsolat közül csak kettőt említek: az egyik a Záhony és Csap határállomások vasutasainak testvéri együttműködése, a másik a beregsurányi Barátság Termelőszövetkezet és a Lenin nevét viselő Barátság kert Kárpátontúli területen élő dolgozóinak közel két évtizedes gyümölcsöző kapcsolata.”

Szabolcs-Szatmár élen járó dolgozói közül huszonöten szerepelnek az albumban. Nem volt könnyű a szerkesztők dolga, kiválasztani a legjobbak legjobbjait. Hiszen például Horváth Andrásné, a nyíregyházi Ságvári Tsz szocialista brigádvezetőjének a fényképe mellé még nagyon sok hasonló mezőgazdasági dolgozó arcképe is oda kerülhetett volna, akiknek sokat köszönhet a megye gyorsan fejlődő mezőgazdasága.

A szocialista brigádok mozgalma ugyanis ebben a megyében is nagy munkasikerek erőforrása. Amíg a mozgalom a kezdeti években inkább a mennyiségi termelés növelésére serkentett: ma már a termelés hatékonyságának fokozása, a munkaerő és a munkaidőalap ésszerűbb kihasználása, az anyag és energia-takarékosság, a szállítási és a beruházási határidők pontos betartása, a kooperációkban résztvevők közötti összehangoltabb együttműködés került a szocialista brigádok törekvéseinek középpontjába.

Büszkék vagyunk mindannyiukra, a szocialista brigádok tagjaira – mondották az album készítői – jó érzés, hogy megyénk

már itt tart. És külön büszkeség számunkra, hogy a legjobbak nevét határainkon túl is megismerhetik, ezzel is erősítve a kapcsolatokat, melyek a szovjet, a magyar és a szlovák dolgozók között a felszabadulás óta kialakultak.

Újító brigádtagok

Tavaly már egyre több szocialista brigád felajánlásában szerepelt külön pontként az újítómozgalom helyi fölkarolása, az ésszerű ötletek kidolgozása és elterjesztése. Nos, tucatjával sorolhatnánk azokat a szinte már találmány számba menő újításokat, amelyeket a jubileumi munkaverseny „termékeként” dolgoztak ki a legügyesebb brigádtagok. A kiskunfélegyházi Lenin Termelőszövetkezetben egyetlen újítással másfél millió forintot takarítottak meg a nagy teljesítményű lucernaszárító szerelői. A mórícgáti Petőfi Termelőszövetkezetben egy esztendő alatt 19 olyan ötlettel álltak elő az újítók, amelyek nemcsak a munkát tették könnyebbé, hanem anyagilag is komoly summát hoztak a közösségnek. Korábban például a melléküzemág dolgozói kézzel mélyítették a csavaranyákat. Az egyik dolgozó ötleteként már ugyanezt a műveletet gép végzi, sokkal termelékenyebben.

„Az újítómozgalom a műszaki haladás társadalmi erőforrása, a dolgozók önként vállalt és tudatos alkotótevékenységének szervezett formája. Célja, hogy a dolgozók — a munkaköri kötelességük ellátásán túl — újítási javaslatokkal segítsék a műszaki fejlődést, a termelés és a gazdálkodás hatékonyságának növelését.” Ezt, az újítási rendeletből kiemelt idézetet már jónéhány szocialista brigád naplójában is föl lehet fedezni. Bizonyosságként annak, hogy a kisebb munkahelyi kollektívák is kezdik fölismerni a rendelet lényegét: a kihasználatlan társadalmi erőforrást.

ÚJABB
VERSENYFELHÍVÁSOK,
ÚJÍTÁSOK

FELHÍVÁS

a mezőgazdasági nagyüzemek dolgozóihoz, szocialista brigádjaihoz

Az őszi mezőgazdasági munkák optimális időben és a legjobb minőségben történő elvégzésére — folytatva a hartai Erdei Ferenc termelőszövetkezet által meghirdetett versenyt — a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójának méltó megünneplésére mezőgazdasági kombinátunk és termelőszövetkezetünk kollektívája, vezetősége, párt- és társadalmi szervezetei, szocialista brigádjai felhívással fordulunk a mezőgazdasági üzemek dolgozóihoz.

Gazdaságunk dolgozói vállalják, hogy:

A jövő évi kenyérgabonatermés megalapozása érdekében az eddigieknél jobb talajelőkészítéssel és tápanyagutánpótlással kedvezőbb feltételeket teremtünk a gabonanövények számára.

Az őszi búza vetését a kombinátban 4050 hektáron, a termelőszövetkezetben 2100 hektáron október 31-re befejezzük.

A gazdasági növények betakarítását úgy szervezzük, hogy az előállított termékek minőségét megóvjuk, a betakarítási veszteségeket minimálisra csökkentjük. Ennek érdekében a kombinátban a takarmánykukoricát 2151 hektáron november 25-ig, a kombinátban a cukorrépát 500 hektáron — a termelőszövetkezetben 600 hektáron — a szállítási ütemezésnek megfelelően, de legkésőbb november 10-ig, a komlót 124 hektáron szeptember 25-ig betakarítjuk.

Az állatállomány tömegtakarmány-bázisának megalapozása érdekében számottevően növeljük a melléktermékek betakarítását és hasznosítását.

A jövő évi sikeres gazdálkodás alapjainak megteremtése érdekében gondoskodunk a talajerő növeléséről, az őszi mélyszántást a kombinátban 11.300 hektáron, a termelőszövetkezetben 2600 hektáron december 10-ig jó minőségben befejezzük.

A hatékonyság növelése érdekében gondoskodunk a munka szervezettségének javításáról, a gépek több műszakos, energia-takarékos üzemeltetéséről.

A felhívásban közölt feladatok sikeres elvégzése érdekében jubileumi és kommunista műszakokat is szervezünk.

Fokozottan gondoskodunk az őszi munkák sikerén fáradozó dolgozókról, ellátásukról, munkafeltételeik javításáról.

Felhívjuk a mezőgazdasági üzemeket, az ellátó és felvásárló vállalatok dolgozóit, szocialista brigádjait, hogy csatlakozzanak felhívásunkhoz az őszi munkák sikeres elvégzése, céljaink teljesítése érdekében.

A felhívást a Bólyi Mezőgazdasági Kombinát és a tiszaföldvári Lenin Mezőgazdasági Termelőszövetkezet vezetői írták alá.

A két nagyüzem felhívása újabb lendületet adott a jubileumi munkaversenynek, aminek eredményeként meggyorsult az őszi talajelőkészítés, vetés és betakarítás.

A csongrádi Vörös Csillag Tsz Táncsics Mihály szocialista brigádjának tagjai a gépjavító műhelyben dolgoznak, szerelők. Az őszi munkáknál gondjaikra bízott 40 erőgép és több mint 90 munkagép gondos műszaki karbantartásával megteremtették a feltételét, hogy 1977-ben október 25-re 1200 hektáron földbe kerüljön a búza. A brigád tagjai a gépek kisebb hibáit a földeken kijavították, így nem kellett azokat a több kilométerre levő javítóműhelybe szállítani. Az őszi munkák zavartalanságának másik titka, hogy készenléti ügyeletet tartottak s ezáltal minimálisra csökkentették a gépkieséseket.

„Sötét lehet, de este nem”. Ezzel a mondattal kezdte a beszélgetést Nagy Imre, a dabasi Fehér Akác Termelőszövetkezet kerületvezetője. Ez az jelenti, hogy a traktorosok, gyalogmunkások hajnaltól a lehető legkésőbbig, sötétedésig ott vannak a földön. Munkájuk eredménye: idejében, optimális időben végeztek a vetéssel és a betakarítással.

Jó eredményei alapján 1977-ben harmadszor nyerte el a Kiváló Szövetkezet címet a Tordosamenti Tsz, amely öt Győr-Sopron megyei község határában 6300 hektárnyi területen gazdálkodik. Tizenegy szocialista brigád – összesen 234 brigádtag – dolgozott 1977-ben fáradhatatlanul.

Németh László, a Gagarin szocialista brigád vezetője mondta.

— Traktorosok — helyesebben szólva növénytermesztők vagyunk. Brigádgyűlésen vitattuk meg és döntöttük el, hogy amíg az időjárás engedi, minden percet kihasználva dolgozunk és nem a Nap járásához, hanem az elvégzendő feladathoz igazítjuk a munkaidőt.

— Én például minden éjjel két órakor indulok pótkocsis teherautómmal Sopronba, ahonnét sörtörkölyt hozok állatainknak. Ezek az éjszakai fuvarok nemcsak a közös, hanem a háztáji szarvasmarha-állomány takarmányozását is könnyítik. Én naponta házhoz szállítom a megrendelt törkölyt.

Negyvenöt tagot számlál a Bánki Donát szocialista műhelybrigád és közülük 30-an ifi-korban vannak. Fűzi József brigádvezető hozzászól.

— A munka lendülete is fiatalos. Termelőszövetkezetünk tette közzé a tavasszal azt a versenyfelhívást a Győr megye tsz-eiben dolgozó szocialista kollektívák részére, ami a jubileumi munkaversenyre mozgósított. Természetesen ősszel gazdaságunk is csatlakozott a bolyiak és a tiszaföldváriak felhívásához.

— Például az alkatrész felhasználásban kereken 1 millió forint megtakarítást vállaltunk, s ezt teljesítettük is. A megelőző karbantartás, a használt alkatrészek felújítása és a különböző újítások bevezetése révén értük el az előbbi eredményeket.

— Gépeink kitűnő állapotban vannak és ez nemcsak a brigád lelkiismeretes munkájának köszönhető, hanem a vezetőségnek is. Két év alatt 19 millió forintot fordított termelőszövetkezetünk új gépek beszerzésére, én azt mondom: ez az egyik legjobb befektetés. Azt talán hangsúlyozni sem szükséges, hogy a műhelybrigád tagjai nyáron és ősszel kombájnokra ülnek, mindent elvégeznek, amire erejükből, szaktudásukból telik.

Példamutatás szellemében

Most hét község — Mágocs, Mekényes, Nagyhajmás, Szalatna, Köblény, Alsómocsolád és Bikal — ereje, szorgalma, szakértelme összpontosul a mágocsi Béke Termelőszövetkezetben. A közös gazdaság földterülete 6847 hektár. Az elmúlt másfél évtized

során szinte sorozatban nyerték el a Kiváló Termelőszövetkezet címet.

Ezúttal két brigád munkájáról, röviden.

Ifjú Pál Antal a Barátság szocialista brigád vezetője így fogalmaz:

— Nekünk vérünkben van a takarékoság, kétszer is megnézzük, mire költünk. A mi 32 tagú brigádunk állandóan figyelemmel kíséri, hogy mit lehet még a kiselejtezett gépekből felhasználni. Ezeket a gépeket szétbontjuk és sokszorosan visszatérül a bontásra fordított idő, illetve munka.

— Néhány jótanács tapasztalataink alapján: a szétszedett gép alkatrészeit vizsgáljuk meg alaposan és ne restelljük a fáradságot, írjuk fel egy kísérő cédulára, hogy a szóban forgó alkatrész milyen állapotban van. A másik: nemcsak az alkatrész, hanem egy darab cső is jó, ha kéznél van.

Pomsár Jánosné az Egyetértés szocialista brigád vezetője a szárítóüzem munkáját irányítja.

— A mi szárítóüzemünk nemcsak a gabona- és kukoricabetakarítás időszakában dolgozik, hanem úgyszólván egész esztendőben. A lucernaszárító részleg például olyan tömegtakarmányt készít, aminek jelentősége igen nagy. 1977 őszén nyers cukorrépaszeletből, szalmából és leveles cukorrépafejből állítottunk elő kérődzőknek értékes eleséget. 1977-ben nem volt különösebb gond a szemestermények szárításával. Mi az IKR-rendszerben termeljük a kukoricát és BL-15-ös szárítónk van, ami jól bevált. Persze ehhez lelkiismeretes munka és szakértelem kell, mint mindenhez. A mi 14 tagú brigádunkat is egy szempont vezérli: jól elvégezni amit vállaltunk.

Az enyingi Vörös Hajnal Termelőszövetkezet a Latinka Sándor nevét viselő szocialista brigádra a legbüszkébb. A brigád 1968-ban alakult, 23 tagja van, a növénytermesztésben dolgoznak. Eddig 10 alkalommal nyerték el a szocialista címet, négyszer kapták meg az arany brigád érmet.

Munkaversenyvállalásaik a műtrágyafelhasználás gazdaságosságára, az üzemanyagtakarékosságra, a munkák időbeni végzésére terjedtek ki. Munkájuk nagymértékben hozzájárult a szövetkezet 1977-es jó eredményeihez. A több, mint 5 ezer hektárt meghaladó

gazdaság búzából 57,3 mázsa, kukoricából 64,2 mázsa hektáronkénti termést takarított be.

A brigád üzemanyagmegtakarítása 1977-ben 75 ezer forint értékű volt.

Az elvégzett 484 óra társadalmi munkából a község javára 200-at teljesítettek. A tsz-en belül 72 órát és egymás kisegítésére – főleg építkezéseknél – 212 órát dolgoztak.

1977 második felében több termelőszövetkezetben megszervezett kommunista szombatról adott tudósítást a Szabad Föld és a Falurádió. Komáromi László, az apostagi Dunamenti Termelőszövetkezetből például ezt írta.

– A párt és a gazdasági vezetés felhívására több, mint 400 szövetkezeti tag – közöttük 6 szocialista brigád vett részt e vállalkozásban. Ezen a napon szövetkezetünk tagsága és vezetősége egyaránt fizikai munkát végzett és munkánk nyomán mintegy 50 ezer forint társadalmi munkaérték képződött. Kollektív munkák eredményeként 3 héttel előbb befejeződött a 600 vagonos burgonyatárolónk építése. A társadalmi munkánk értékéből pedig a helyi és a dunaegyházi iskolákat támogatta szövetkezetünk.

– A kommunista szombaton túl az Ybl Miklós nevét viselő kőműves brigádunk igen jelentős részt vállalt az apostagi általános iskolai tanterem bővítési, valamint a dunaegyházi óvoda felújítási munkáiból is.

1977-ben több újítás segítette a termelést vagy könnyítette meg az emberek munkáját. A füzesgyarmati Vörös Csillag Termelőszövetkezetben Gyáni János, Fadgyas József, Berényi László és Oláh Imre gépésztechnikusok, valamint Ibrányi János szerelő adaptert szereltek az E-28-as kombájnra. Ez nem más, mint a vágószerkezetre épített ZMAJ kukoricabetakarító adapterének rotorja. A rotort a vágószerkezet kaszameghajtó része működteti. A rotor forgásiránya a haladási iránnyal ellentétes. A forgásirány megváltoztatására a T-082-es pótkocsi hajtóműházát használták fel.

Az eddigi mérések szerint a kukoricaszár 60–80%-át képes az E-28-as ezzel az adapterrel betakarítani. A laboratóriumi vizsgálatok szerint a földszennyeződés mértéke jóval a megengedett határérték alatt marad. Az állatok az így készített szárazúzalékos

silótakarmányt jó étvággal fogyasztják s az állattenyésztő szakemberek is elégedettek. Végső haszna a gépnek az, hogy a kukoricaszár betakarításával kevesebb silókukorica vetésre van szükség s az így felszabaduló területen más növényt lehet termeszteni. S az eddig veszendőbe ment kukoricaszárat – amelyben élő és holt munka testesül meg – végre sikerül hasznosítani.

Ezek indokolják az újítás felkarolását, a gép gyártását, árusítását.

Az érsekcsanádi Búzakalász Termelőszövetkezet Rákóczi szocialista brigádja, 1977-ben joggal nyerte el a Szakma Kiváló Brigádja címet. A gépműhelyben dolgozó kollektíva a baromfiteyésztők munkáját könnyítette meg újításával. Elkészítették többek között azt a szállítókocsit, amely a baromfitelepen egyszerűsítette a rakodást. Segítségével 40 asszony munkáját hatan-heten el tudják végezni az eddiginél sokkal rövidebb idő alatt. A szorgalmas brigádnak ezen kívül még számos újítása van, több ésszerűsítést valósítottak meg, ami a gépek hatékonyabb munkáját segíti elő.

Vállalásukban szerepelt még, hogy az alkatrészek ésszerű, gondos felújításával 10%-os anyagmegtakarítást érnek el, ezen kívül 40 ezer forint értékű pritaminpaprikát takarítanak be társadalmi munkában. Vállalásukat teljesítették.

Három és fél millió forint – versenyben. Ez a mondat viszont már a Sárréti Tsz 14 szocialista brigádjának munkaértékelése elé kívánczik. A 14 brigád 200 tagja 1977-ben több, mint 2 millió forint terven felüli bevételhez juttatta vállalásainak teljesítésével a közös gazdaságot. A brigádmozgalom résztvevői egy év alatt csaknem félmillió forint értékű alkatrészt és egyéb anyagot, illetve ugyanilyen értékű energiát takarítottak meg. A brigádok ezen kívül az év folyamán 100 ezer forintot meghaladó teljesítményt értek el társadalmi munkában.

Mindent egybevetve: a szocialista munkaverseny csaknem 3 és fél millió forintban kimutatható eredményt hozott a sárréti termelőszövetkezetben. A versenyt 1978-ban is folytatják.

A lajoskomáromi Győzelem Tsz 24 tagú dr. Entz Ferenc nevét viselő szocialista brigádja a mezőkomáromi gépműhelyben dolgozik. Évek óta kitűnnek kimagasló teljesítményükkel, amelyet 1977-ben megemeltek. A közös tanács nem egy intézménye gaz-

dagodott már társadalmi munkájuk révén. Az Entz brigád a lajoskomáromi közös tanács vezetőségével szocialista szerződést kötött és ebben 480 óra kommunista munkát vállalt. A Vörös-kereszt-segély alapjára kommunista műszakot tartott, az ekkor keresett 5000 forint összegű bért a fenti alapra befizette.

1977-ben bevezették a fáradt olaj átadását a 14-es számú Volán Vállalatnak, ahonnan ezért a szövetkezet tisztított olajat kap. Ezzel a vállalásukkal a motorolaj vásárlásra fordított kiadásokat 4–5%-kal csökkentették. Másik haszna ennek a környezetvédelemben van, hisz az ide-oda szétöntözött olaj nem szennyezi többé a talajt és a vizeket.

Talaj . . . az élet fenntartója, de érteni kell a „nyelvén”. A balatonszárszói Vörös Csillag Termelőszövetkezet Dózsa brigád tagja, Skerlecz László műhelyvezető fogalmazott így.

– Az volt a helyzet, hogy a K–700-as nehéz traktorhoz gyártott ekék a mi talajainkon gyengének bizonyultak. Jeleztük a mosonmagyaróvári gyárnak s javaslatunk alapján módosították az ekék gyártását. Persze voltak alkatrész gondjaink is. Mi azt a módszert választottuk, hogy a régebbi gépekhez, tehát az SZK–4-es kombájnhoz és a D–4KB traktorokhoz bontásból szereztünk alkatrészeket.

– Korszerű üzemmé fejlesztjük javítórészlegünket, mert az igényes és kényelmet nyújtó gépeket nem lehet korszerűtlen műhelyben javítani. Igaz, ez 3 millió forintba kerül, de megéri.

Nagy Jánosról a Dózsa szocialista brigád vezetőjétől tudtuk meg, hogy először 1973-ban nyerték el a szocialista címet.

– Huszonként munkatársam nemcsak a műhelyben, hanem a szántóföldi növények betakarításánál is tevékenykedik. Közülük kerülnek ki a kombájnosok is. Az átlag életkorunk 38 év, ami azt jelenti, hogy nagyon sok tapasztalattal rendelkezünk. Haász Lajos például 8 évvel ezelőtt ült először kombájnnra és azóta minden nyári és őszi betakarítási idenyt végigdolgozott.

– Rá bízták a 40 hektáros maglucerna kombájnolását is. A Vetőmagtermeltető és Értékesítő Vállalattal kötött szerződés alapján legfontosabb szempont a sérülésmentes és ólomzárolásra alkalmas vetőmag előállítása. Mi ezt szentírásnak tekintettük s e szerint dolgoztunk. A termésátlagra sem panaszkodhatunk, mert jóval 2 mázsa fölött volt hektáronként. A betakarítás elhúzódásá-

nak megakadályozására Reglonnal lombtalanítottunk. Nagyon jól sikerült.

A harmadik megkérdezett brigádtag Balatonszárszón Ferenczi Gyula kombájnos.

– Évek óta E-512-es kombájnnal dolgozom. A nyári betakarítási időnyben 237 hektárról arattam le a gabonát, ősszel pedig a kukorica volt soron. Az éréssel elégedett voltam, hisz a 26%-os nedvességtartalom szeptember második felében, több mint egy évtizedes gyakorlatomban még nem fordult elő. A termés jó. Talán ez okozza, hogy a kombájnok teljesítményével nincs szinkronban a szállítás és szárítás. Nagyon sok időt veszítettünk el azzal, hogy a szállítójárművek csak késve érkeztek a betakarítás helyére. Ezen csak jó munkaszervezéssel lehet majd változtatni. Az ütemezett betakarítás időbeni tartása azért is fontos, mert kukorica után nagyon sok táblába búza következik. Szerencsére nem voltak a táblán mélyfekvésű területek, így az elsüllyedés veszélye nélkül dolgozhattunk. A szár is jól állt a lábán, tehát alig maradt el a tarlón kukorica.

– Persze akadt a fordulóban bögésznivaló, amit az idősebbek és a nyugdíjasok felesben összegyűjtöttek. Naponta 12 órát dolgoztunk, rajtunk nem múlt az őszi betakarítás és vetés menetrendjének betartása. S hogy jól dolgoztunk, azt bizonyítja az állattenyésztés 1977-es tervteljesítése és az 1978 tavaszán látható gyönyörű búzavetéssorok.

„Sok kicsi sokra megy”

tartja a közmondás s ez számokkal is mérhető. A mezőgazdasági áruk termelésének 10–11%-os növekedése jól bizonyítja ezt 1977-ben. Csak összehasonlításképpen: 1976-ban a kedvezőtlen időjárás miatt a mezőgazdasági cikkek exportértékesítése – 1975-höz képest – 1,7 százalékkal csökkent, 1977-ben pedig 20 százalékkal emelkedett.

Amikor ezeket az adatokat nyilvánosságra hozták, már 1978-at írtunk.

Pest megye egyik legdinamikusabban fejlődő termelészövetkezetében a dunavarsányi Petőfiben 88 szocialista brigád vezetője

jött össze ez év elején, hogy megtárgyalják 1978 feladatait, a továbblépés lehetőségeit. Megfogalmazták, hogy csatlakozni kívánnak a Láng Gépgyár munkásainak kezdeményezéséhez: folytatják a Nagy Októberi Szocialista Forradalom tiszteletére kibontakozott jubileumi munkaversenyt. A termelőszövetkezet pártbizottsága és választott vezetősége örömmel üdvözölte ezt az elhatározást s ennek alapján felhívással fordult az egész tagsághoz. Abban a meggyőződésben tették, hogy a versenymozgalom újabb jelentős eredményekkel járul hozzá a termelési tervek teljesítéséhez, a termelés hatékonyságának növeléséhez, a munka minőségének javulásához és elősegíti a termelőszövetkezet szocialista vonásainak erősítését.

A szövetkezetnek különösen van mire alapoznia ezt az elhatározást. Kiemelkedő eredményeikben – mindenek előtt a tagság odaadó munkája mellett – igen nagy szerepe van az üzem és munkaszervezésnek, amely a vezetői munka tartalmi részévé vált. Ám nemcsak a vezetőség, hanem a tagság, az alkalmazottak is keresik, kutatják és segítik kibontakozni az eredményes gazdálkodás legjobb módszereit, arra éppen a szocialista brigádok tanácskozása a példa. Ezen több brigádvezető javasolta, hogy a termelés irányítóit fogadja tagjai sorába egy-egy szocialista brigád, mert ilymódon nyilvánvalóan közvetlenebb munkatársi kapcsolat alakul ki.

A szövetkezet vezetési eszközeinek igen fontos eleme az egész közösségre kiterjedő érdekeltségi rendszer, melynek középpontjában a jövedelmezőség, a készlet és bérgazdálkodás áll. A munkadíjazás a teljesítménytől függ. Ez azért jó, mondja Dr. Tresser Pál elnök, mert az önelszámoló egységeket a közös célok megvalósítására ösztönzi, hogy például a takarmánytermesztő ágazat dolgozóinak premizálása az állattenyésztési eredmények szerint alakul. Ezt az összefüggést nem kell tovább magyarázni.

Végső soron egyetértett abban a 88 szocialista brigád vezetője, hogy szükségessé vált az üzem és munkaszervezés színvonalának további emelése, hiszen a nagyüzemi gazdálkodás megköveteli; a fejlesztéssel együtt alakuló vezetési szervezetet hívjanak életre, új termelési egységeket alakítsanak ki, amelyek kézben tartják a termelés irányítását. Ezen múlik, hogy a közgazdasági szabályozók érvényesülése, a szerényebb beruházási lehetőségek közepette

1978-ban ésszerűbben hasznosítsák a gazdaság állóeszközeit, szakszerű munkával, szakmai igényességgel fokozzák a hatékonyságot. A közgazdasági, az árképzési, a takarékos energiagazdálkodási s a tervszerű megelőző karbantartási feladatok ellátására, valamint a háztáji termelés integrálására új ágazatokat kell szervezni, amelyek mellőzik a bürokratikus intézkedéseket.

A zárszámadások után

Visszatérve a zárszámadásokhoz. A szocialista brigádok jutalma, a tagsági pótlék, a minőségi munka elismerése és más, a jobb munkára serkentő kiadással gyarapodtak az idén például a Komárom megyei termelőszövetkezetek zárszámadási mérlegei. Akár csak a szociális juttatásoknál, a keresetnél is igyekeznek a megye közös gazdaságai mind jobban megközelíteni az ipari üzemekben kialakult rendszereket.

A tardosbányai tsz-ben például tavaly a 16 szocialista brigád a jubileumi munkaversenyen arra vállalkozott, hogy termelési tervét 1 millió forinttal túlteljesíti. Az év végéig csaknem 2 millió forint többletet értek el, ugyanakkor 2 millió forint értékű társadalmi munkát is végeztek. Ennek nagyrészt a község fejlesztésére fordították. A szövetkezet vezetősége a zárszámadó közgyűlésen csaknem félmillió forinttal jutalmazta kiemelkedő munkájukat.

A premizálásoknál egyre nagyobb szerepet kap a minőségi munka. A mezőgazdasági termelésben ez olyan rejtett tartalék, amellyel befektetés nélkül lehet lényegesen növelni a hozamokat. Ezért az ászári termelőszövetkezetben például csak azok részesülhettek a 200 ezer forint értékű prémiumból, akik minőségileg is a legjobbat nyújtották.

Szinte általánossá vált Komárom megye termelőszövetkezeteiben a törzsgárda-jutalom sajátos formája, az ún. tagsági pótlék. A kocsi Aranykalász Tsz-ben mindenki, aki már 5 éve tag, keresetének 3%-át kapta meg ilyen címen. A banai Jókai Tsz-ben az évektől függően 2-től 6%-ig terjed ez az összeg. Ászáron az eltöltött évek arányában olyan mértékben növekszik, hogy aki már 15 éve tagja a tsz-nek, az éves keresetének 9%-át kapta meg többetként.

Az 1977-es esztendőzt záró közgyűlésekre 1978 első két hónapjában került sor, ahol a termelőszövetkezetek az esztendő terveit is megtárgyalták. Csaknem mindenütt értékelték a munkaverseny eredményeit, s úgy döntöttek, ezt 1978-ban is folytatják. A Láng Gépgyáriak felhívásához, amelyben munkaversenyre hívták az ország üzemait, vállalatait, csatlakozott a bÉlapátfalvai BÉkkaia Termelőszövetkezet is. A közös gazdaság nagyvisnyói fűrészüzemének Szőnyi Márton brigádjaja versenyre hívta a szövetkezet valamennyi brigádját. Vállalásaik között szerepel az 1978-as terv teljesítése, a munkafegyelem megszilárdítása, a selejt csökkenése, a balesetmentes munkavégzés és az anyagokkal való takarékosság. Vállalták továbbá azt is, hogy exporttervüket túlteljesítik, ennek alapjául az 1977-es esztendőzt jelölték meg.

Gyors betakarítás a bácskai és a Duna melléki szövetkezetekben

Tavaszi óta a szakma kiváló brigádjaja címet viseli Dunavecscén a Béke Tsz Gábor Áron szocialista brigádjaja. A 23 tagú munkacsoport, amelyet gépszerelők, lakatosok, műszerészek, kombájnosok és traktorosok alakítottak, kifogástalan minőségű munkát és jelentős társadalmi tevékenységet vállalt.

1977-ben hektáronként 50,4 mázsa búza termett a Béke Tsz földjén. Ilyen mennyiségű gabona betakarítása műszakilag is kiemelkedő feladat. A dunavecsei szövetkezetben aratás idején műszaki hiba miatt egyetlen percig sem álltak a betakarító és szállító gépek.

Az őszi betakarításra még nagyobb gonddal készült a Gábor Áron szocialista brigád, hiszen ez a munka sokkal kedvezőtlenebb körülmények között folyt, de a karbantartott gépekkel helyt tudtak állni a traktorosok, a kombájnosok. A dunavecsei torna-csarnok is elkészült. A szövetkezet szocialista brigádjaja a vállalt társadalmi munkát elvégezte.

A Bácskai és a Duna melléki Termelőszövetkezetek Területi Szövetsége körzetében 58 mezőgazdasági nagyüzem szocialista brigádjai, munkacsoportjai fáradoznak azon, hogy az érésben levő kukoricát, cukorrépát, szóját, napraforgót, fűszerpaprikát és a

számottevő mennyiségű zöldségfélét betakarítsák. Vaskúton, Bácsmonostoron, Bácsbokodon, Felsőszentivánon, Hercegszántón olyan kezdeményezést tettek a szövetkezeti brigádok, hogy még november 7-e előtt biztonságba helyezik az őszi terményt, és befejezik a kalászos vetést.

Földi Béla, Vidákovics János, Bischoff Ádám, valamint Reile Béla vaskúti kombájnos két inűszakban dolgozott a nagy teljesítményű betakarítógépekkel, hogy a mintegy 800 hektár kukorica termését minél előbb összegyűjtse. A csátaljai Uj Tavasz Tsz-ben hektáronként 120 mázsás termést adott az Ezerjó szőlőfajta. A szövetkezet munkabrigádjai és a segítségükre sietett csátaljai dolgozók jól összehangolt tevékenysége folytán gyors ütemben haladt a szüret. Ebben a közös gazdaságban is betakarították a termést november 7-e előtt. Csupán a későn érő kukorica kombájnolása maradt november második felére.

A hercegszántói Lenin Tsz építőbrigádja gyors ütemben húzta fel az 5000 tonna termés elhelyezésére szánt magtár falait, hogy az esős időszak beköszöntése előtt védeit helyen legyen a termés. Kertészeti brigádok, gyümölcszedő lányok, asszonyok fáradoztak nap-nap után a hercegszántói közös gazdaság almáskertjében. Hátráltatta igyekezetüket, hogy kevés volt a „göngyöleg”, nem volt mibe tenni az almát.

AZ ÉV VÉGE
ÚJ MUNKASIKEREK
KEZDETE

A hétköznapi kemény mérkőzéseit: az üvegházakban, a szántóföldeken, a műhelyekben, s az alkalmi munkahelyeken vívták. Az eredmény kihirdetésére pedig a budapesti Sportcsarnokban került sor 1978. február 14-én. Sportnyelven szólva akár ebben a stílusban is folytathatnánk az Óbuda Termelőszövetkezet tavalyi, minden korábbi esztendőnél sikereőbb zárszámadási tudósítását, mert a sportkedvelő és sok tekintetben formabontó óbudaiak az idén már kétszer is kibérelték azt a hatalmas csarnokot. Először, amikor az Óbuda Tsz és a Dunakanyar Termelőszövetkezet tagsága kimondotta, hogy január elsejétől közösen gazdálkodnak a főváros peremétől a Szentendrőig nyúló határban – utóbb pedig a már említett jeles napon, amikor azért nemcsak ünnepeltek, de meghányták vetették az elmúlt év tanulságait – és megismerkedtek az idej feladatokkal.

Nos, egy dolgot már most legszögezhet a tudósító: Óbuda fölemelkedése együtt haladt a szocialista brigádmozgalom fejlődésével. Ebben az országos hírű termelőszövetkezetben 1966-tól számítják a nagyüzemi gazdálkodás föllendülésének a kezdetét. Akkor – a sok veszteséges év után, s a néhány lelkes brigád helytállása eredményeként is – 14 millió forintos termelési értéket állítottak elő. Tavaly viszont már ez az utóbbi összeg megközelítette a 800 millió forintot, a termelési tervüket pedig 23 százalékkal teljesítették túl. A jubileumi munkaversenyben 77 szocialista brigád vett részt és összesen 1514 brigádtag fáradozott azon, hogy a vállalásaikat teljesítsék.

Varga Ferenc, az elnök – közgyűlési beszámolójában – a majd háromezer főnyi tagság és a rangos vendégek előtt, méltán állapíthatta meg: „Tovább erősödött nálunk a közösségi szellem, növekedett a termelés, s ezzel együtt a már 3700 dolgozót foglalkoztató szocialista nagyüzemünk tekintélye.”

Mert azt már nemcsak a szövetkezeti körökben ismerik el, de a szélesebb közvélemény is tudja, hogy jó nevű gazdaság az Óbuda Tsz. híre országos, sőt – főként a virágexportja révén – a határainkon túl is ismert. És bár tavaly az időjárás kárt tett a tsz gyümölcsösében, a belvíz a gabonában, a mezőgazdasági ágazatban keletkezett termés kiesést pótolta a kertészet, a kert-építő és a szolgáltató ágazat, a mintegy 200 vállalattal kapcsolatot tartó fafeldolgozó és csomagoló részleg, az autószerház, a virágüzletek hálózata és az építők főágazata. Ezekben a részlegekben és ágazatokban mindenütt ott voltak, ott vannak a szocialista brigádok, s talán ildomosabb is most e kollektívák legjobbjait megszólaltatni.

Hogyan vélekednek az elmúlt esztendőről, a versenyről, munkájukról, a gazdaságukról?

Demény Mihály, a II. Rákóczi Ferenc szocialista brigád vezetője ezt mondja:

– A Nagy Októberi Szocialista Forradalom jubileumára azt tűztük ki magunk elé, hogy az éves tervünket 5 százalékkal túlteljesítjük. Ezt a vállalat közben megdupláztuk és mintegy 10 százalékkal több ládát készítettünk terven felül. Tavaly közismerten nagyon kellett a láda, hiszen jóval több zöldség, alma termett mint korábban. Persze hirtelenében, legalábbis darabszámra nem tudom megmondani mennyi ládát készítettünk. Amikor csak lehetett, bizony alaposan rávertünk, s végülis tízezer köbméter faanyagot dolgoztunk fel úgy, hogy közben a takarékoskosságot is szem előtt tartottuk. Kevesebb lett a hulladék, több a láda és több mint 600 ezer forint megtakarítást sikerült elérnünk. Itt említsem meg, hogy valamennyi szocialista brigádunk – így mi is – sok társadalmi munkát végeztünk, s a vállalásainkat ezen a téren is túlteljesítettük . . .

(Az Óbuda Termelőszövetkezet valóságos üvegvárost épített tavaly a főváros határában, a békásmegyéri új lakótelep színes panelházainak a szomszédságában. A tervezők és a kivitelezők is a szövetkezet szakemberei, tagjai közül kerültek ki. A tervezettnél gyorsabban dolgoztak, hamarabb mozgatták meg a kert-építők a 200 ezer köbméter földet, hogy aztán az építők „lerakhassák” a 10 ezer köbméter vasbetont, a 600 tonna acélszerkezetet, s a 70 ezer köbméter üvegtáblát és az 530 kilométer hosszúságú fűtőcsövet.)

Sütő Gábor, az Egyetértés szocialista brigád vezetője:

– Én azt hiszem a legtalálóbbs nevet választottuk magunknak, hiszen jól megértjük egymást, s nem túlzás, ha azt mondom, a szót értés is hozzásegít bennünket a pontos munkához. Bizony jó érzés, ha az ember nem marad adós. Annak idején a mi lakatosbrigádunk kezdte meg igen nehéz körülmények között 1976 augusztusában az új, 6 hektáros növényház építését. Különösen kritikus volt a tél, hiszen hóban, sárban, fagyban kellett dolgozunk. Mi azonban nem lazítottunk, amit célul tűztünk magunk elé, azt teljesítettük is. Persze nem lenne szép dolog csak a mi brigádunk helytállásáról beszélni, hanem meg kell említeni a tsz valamennyi tagjának az áldozatkészségét, segítőszándékát. Amikor szorított a cipő, az egész téesz-tagság kijött és a 12 üvegházból álló létesítményt tető alá hoztuk. Szó szerint így volt, hiszen a hat hektárnyi területen házilagos kivitelezésben, gyors ütemben csinálta meg a tagság.

(Az új üvegházakból kikerülő palánták, a virágok és a zöldség értéke már az idén hozzájárul az Óbuda Termelőszövetkezet bevételeéhez, azaz a nagy erőfeszítések árán elkészülő beruházás máris termőre kezd fordulni.)

Jenei Ákos, a Kandó Kálmán szocialista brigád vezetője:

– Villanyszerelő brigádunk is sokat vállalt, s talán és is szerénységgel nélkül elmondhatom, hogy a nagy erőfeszítés nem volt hiábavaló: minden sikerült. Az üvegházakban 50 kilométer kábelt fektettünk le, s az automatikus berendezések szerelése sem volt könnyű. De minden jó, ha a vége jó. Takarékoskodni is tudunk. Persze erre a jövőben még inkább szükség lesz, mert a gondosabb anyagfelhasználás, a selejt nélküli lelkiismeretesebb munka nem lehet csak alkalmi kampányfeladat.

(Nos, ha mind azok a tervek valóra válnak, amiről Varga Ferenc a zárszámadási közgyűlésen részletesen is beszélt, az Óbuda Termelőszövetkezet a tej-, és a hústermelés, a zöldség és virágtermesztés fejlesztése révén még dinamikusabb fejlődésre számíthat.)

Nagy Erika, az Ifjú szocialista brigád vezetője:

– Szép munka a miénk, de azt nem mondhatnám, hogy könnyű is. Hiszen az üvegházakban mindig magas a páratartalom és a hőmérséklet sem olyan, mint a szabadban. Aztán hajlongani is sokat kell, de mi ennek ellenére sem cserélnénk senkivel . . . Elégedettek

vagyunk. Éves tervünk kétmillió-hétszázezer szegfűdugvány előállítására volt. Mi ezt a jubileumi vállalásunkban 10 százalékkal megtoldottuk és teljesítettük is amire vállalkoztunk. Hamarjában meg sem tudom mondani hány helyre viszik tőlünk a virágokat. Elsősorban a környező országokban keresett áru az óbudai szegfű. Mi volt tavaly a legnagyobb örömünk? Hát erre is nehéz lenne válaszolni, fiatalok vagyunk és minden napunk vidáman telik, minden nap adódik alkalom arra, hogy örüljünk.

(Ez év januárja óta még több fiatal tagja van már az egyesült termelőszövetkezetnek. A „házastárs”, vagyis a Dunakanyar Tsz most még külön zárszámadáson értékelte a múlt esztendei munkáját, de jövő tavaszra már az Óbuda Termelőszövetkezet 6000 főre növekedett munkásgárdája, ha befér a Sportcsarnokba együtt értékelheti az első közös esztendőt.)

– Kochán Pál, a Varga István szocialista brigád vezetője:

– Azt hiszem, hogy pillanatnyilag még mi vagyunk a legnagyobb létszámú brigád Óbudán, hiszen összesen 113 tagunk van. Sokan meg is kérdezték már: miért nem bontjuk fel ezt a nagy kollektívát kisebb brigádokra? Azért nem, mert ez a brigád a feladatokhoz nőtt, jól össze is szoktunk, és a feladatok a jövőben sem lesznek kisebbek. Sőt! Most például partfalat építünk a Duna mentén a főváros területén. Ilyen munkához egy tizenöt tagú brigád nem foghatna hozzá, ide bizony nagy erőt kell összpontosítani ahhoz, hogy gyorsan, hatékonyabban tudjunk dolgozni. Pillanatnyilag a Csepeli Szabadkikötő mellett a petróleumkikötő építésén dolgozunk. Talán mondani sem kell, hogy partfalat építeni, mázsás köveket emelgetni és illesztgetni nem gyerekjáték. Szerencsére összeforrott, jó kollektíva van együtt, s a munka nem fog ki rajtunk. Tavaly elnyertük a Termelőszövetkezet Kiváló Brigádja címet és ez a kitüntetés is kötelez.

(S miért ne válnának valóra az Óbuda Tsz munkásgárdájának a célkitűzései? – tette föl a kérdést a zárszámadó közgyűlésen dr. Treton Ferenc munkaügyi miniszter, a felszólalásában. – Hiszen az egyesült gazdaságban is, de korábban mindkét alapító térszben példamutatóan alkalmazkodtak a korábbi években a gazdasági élet realitásához, a népgazdasági követelményekhez, igyekeztek feltárni a termelő munka tartalékait.)

– Huszonegy tagú brigádunk – mondotta Guth Márton, a Sallai

Imre szocialista brigád vezetője – kétszer nyerte már el az aranykoszorús jelvényt és most is elmondhatjuk, hogy jól állunk. Nekünk az asztalosbrigádnak tavaly a legjelentősebb munkánk a Szófiában működő magyar kereskedelmi kirendeltségének épületén volt. A mi kollektívánk amolyan mindenes munkát végző együttes. A barkácsboltok részére készítünk félkész anyagokat, de ha a fel dolgozóban levő többi brigádot kell kiszegíteni, attól sem riadunk vissza. A múlt ősszel, amikor a ládahiány miatt akadozott a zöldség- és a gyümölcsszállítás, gyorsan átálltunk és segítettünk a ladásoknak. Van öt nő brigádtagunk. Ők segédmunkásként kezdték, de ma már kész asztalosok. Keresztes Zoltánné és Cseh Józsefné különösen jól vizsgázott helytállásból.

(A főváros határában közben elkészült a hathektáros üvegház, amelyben már Budapest ellátására termelnek primörzöldséget, uborkát, paradicsomot, zöldpaprikát és egyebeket. Első hallásra persze nem sokat mond az üvegházak építésében járatlan olvasónak az, hogy „elkészült”. De aki ezt a 250 millió forintos beruházást közelebből is megszemléli, jóleső érzéssel állapíthatja meg: gazdagabbak lettünk egy korszerű klímaházzal, s egy jóhírű termelőszövetkezet a kiterjedt melléktevékenység segítségével így tesz eleget legfontosabb feladatának.)

Horváth Gyula, a Mező Imre szocialista brigád vezetője:

– Hatvanhét tagú kollektívánk most több csoportra osztva végzi feladatát. Egyik csapatunk a Fővárosi Csatornázási Műveknek segít, csatornafeltárást végez. A másik csapat parkot épít, de emellett a társadalmi munkákból is kivesszük a részünket. Például két brigádunk Mezőkövesden, a városi sporttelep építésének irányítását vállalta. Szó, ami szó, az elismerést is megkapjuk. Egyik munkacsapatunk a Központi Fizikai Kutatóintézet területén dolgozott és amikor befejezte a munkát, a kis együttes külön jutalmat kapott. Esztergomban a Várhegy feltárásnál végzett munkánk eredményeképpen, no meg a társadalmi munkánk jutalmazásaként a brigádvezetőt az Esztergomért Érdemérem III. fokozatával tüntették ki.

(A másik nagy jelentőségű lépés: a Szentendre, Pomáz, Budakalász és az Óbuda határát összekapcsoló egyesült termelőszövetkezet úgy határozott, hogy amire eddig külön-külön nem volt le-

hetőség, új szőlő-, és gyümölcsültetvényeket alakít ki – a kirándulók jobb ellátása érdekében is – a Dunakanyarban.)

Az Óbuda Termelőszövetkezet üzemegységeiben az emlékezetes zárszámadás óta már javában folyik a tavaszi munka, az idei nagy szabású tervek valóraváltása. És nemcsak a terület növekedett meg, hanem a versenyt tovább folytató szocialista brigádok száma is. Azon az ünnepélyes közgyűlésen már – a 2000 versenyző nevében – 103 szocialista brigád jelentette be, hogy csatlakozik a Láng Gépgyáriak felhívásához: ügyelvén a minőségre, a munka hatékonyságára, fegyelmezetten példát mutatva az egész tagságnak.

Hatezer hektár példamutató gazdái

Nehéz, küzdelmes volt az év, az edelényi Alkotmány Tsz-t is milliókkal károsította az időjárás, de 1977-ben így is 19 százalékkal nőtt a termelési értékük, 1975-höz viszonyítva.

Az Edelényt és a környező községeket összeölelő, hatezer hektáros közös gazdaság zárszámadásán a vezetőség elemző, őszinte beszámolója reális képet adott az elmúlt sikeres, dolgos esztendőről. Hartman Bálint tsz-elnök nemcsak azt mondta el, hogy mi mindent jelent ez a plusz 19 százalék, milyen munkával, kiknek a példamutató helytállásával sikerült ismét előbbre lépniük. Arról is szólt, ami még mindig gátja volt a még jobb eredményeknek.

Az Alkotmány Tsz — a bázishoz viszonyítva — 16 millió forinttal növelte termelési értékét, 2,3 millióval tiszta nyereségét, 12 millióval a szövetkezet tiszta vagyoni értékét, s a többlet 43 ezer forinttal már 208 ezer forint fölé emelkedett az egy dolgozóra jutó halmozott termelési érték. Az 1100 hektárnyi búza vetésterületen közel 7 mázsával nőtt az átlagtermés, 421 ezer liter tejjel termeltek többlet, 436 mázsával nőtt az értékesített hús, és csaknem 20 ezer mázsával az értékesített burgonya mennyisége.

Es még sincsenek megelégedve a búza, a burgonya átlagtermésével, keveslik a tehenenként 300 literrel növelt tejhozamot. Nemcsak a tervet készítő szakvezetők állítják Edelényben, hogy nem lehetnek megelégedve ezekkel a szép „mutatókkal”. A Láng-gépgyáriak felhívásához Borsod megyében elsőnek csatlakozó 12 szocialista brigádjuk tagjai is tudják, s többen közülük a zárszámadáson is elmondták: az idén többlet kell termelniük. Adottak hozzá a feltételek, s az itt szívügynek számító szocialista munka verseny, a brigádmozgalom segít feltárni a még rejtett tartalékokat is.

Ezért fogadta el az elmúlt év eredményes mérlegével együtt az idei terveket is egyhangú szavazással, lelkesen a tagság. És ez a terv 30 százalékkal magasabb termelési értéket ír elő a növénytermesztési főágazat számára, a főnövényeknél 10–30 százalékos termésátlag-javulást. Állattenyésztésük idei előirányzatában szerepel többek között a tejtermelés 15 százalékos növelése, a juhállomány csaknem 900 darabos fejlesztése. A tej főágazat, amelyhez a tejüzem – s az év elejétől már az egész Bódva völgyében lebonyolított tejfelvásárlás is tartozik – az árbevétel megduplázását tervezi az idén. Júniusra elkészül szalastakarmány-feldolgozó üzemük, amelytől már az idén 9,2 millió forint árbevételt várnak.

Az összesített idei terv: az elmúlt „erős” évnél 22 százalékkal nagyobb, 122 millió forint termelési érték és 8 millió forintos tiszta nyereség elérése.

De nemcsak az ilyen mutatókat értékelték a zárszámadáson. Szó esett arról is, hogyan élnek. Mert nemcsak az a fontos, hogy a közös gazdaságban, ebben a „nagy családban” két év alatt 35 236 forintról 39 245 forintra nőtt az egy dolgozóra jutó éves átlagjövedelem. Sokat számít, jobb munkára ösztönöz az is, hogy az elmúlt évben több, mint kétszázan pihentek egy-egy hetet a debreceni és a mezőkövesdi üdülőben, hogy 85 színházbérletük van, 80 gyermeket üdültettek a szőlőszardói táborban, húszan voltak külföldi jutalomúton, 16-an kaptak építési segítyt, s megkezdték két 8 lakásos társasház építését is. De a továbbtanulásban, különböző tanfolyamokon is több, mint 50-en vettek részt a tsz támogatásával. És ösztönöz, lelkesít a munkaverseny élenjáróinak kifizetett 210 ezer forintnyi jutalom, a nyugdíjasoknak adott 97 ezer forintnyi segíty is.

Méltó befejező akkordja volt az edelényi zárszámadó és tervtárgyaló közgyűlésnek a 12 szocialista brigád, köztük az aranykoszorús Gagarin és az ezüstkoszorús Kossuth Lajos, az Antal György, a Martos Flóra és a Várnai Zseni brigádok munkájának méltatása és 11 élenjárónak a Kiváló szövetkezeti dolgozó jelvénnel való kitüntetése.

Ismét sikeres esztendőzt zárt az ország legnagyobb közös gazdasága, a 17 ezer hektáron működő nádudvari Vörös Csillag Termelőszövetkezet. A tsz tagjai 1975-höz képest tavaly 30 százalékos termelésnövekedést értek el. Ebben nagy szerepe volt annak a széles körben kibontakozott munkaversenynek is, ami a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára indult.

A Vörös Csillag Termelőszövetkezet dolgozói ennek folytatásaként csatlakoztak a Láng Gépgyáriak idei kezdeményezéséhez. Persze a tavalyi kimagasló sikerek után nagyon meg kellett gondolniok, mire vállalkoznak, mire vállalkozhatnak az idén. Ezért aztán, alaposan megfontolva a dolgot, úgy határoztak „Amit elértünk 1977-ben, azt 1978-ban is el akarjuk érni”. Nyilvánvaló, hogy ez a fogadalom mekkora erőfeszítést, helytállást követel a termelőszövetkezet dolgozóitól.

A kilátások azonban – a még ismeretlen tényezők ellenére is – biztatóak. A növénytermesztők ugyanis már az elmúlt ősszel megkezdték az előkészületeket, a gondos alapozást. Idejében és jó minőségben került földre az idei aratnivaló magja. Aztán a télen sem tétlenkedtek: amikor csak lehetett, fejtrágyáztak, védték-óvták a vetést. A tavaszi munkákat is teljes erővel és nagy körültekintéssel végzik.

A növekvő állatállományánál – a gondozók – most a még nagyobb hozamok elérésére törekednek. A szövetkezet is minden tőle telhetőt elkövet, hogy a nádudvari vágóhíd, a derecskei keltető, és a tetétleni nagyszülőpártelep – minél hamarabb elkészüljön, és bekapcsolódhasson a termelésbe.

„Csatlakozunk a Láng Gépgyár felhívásához . . .”

Amíg tavaly Csepel, illetve a termelőszövetkezetek között Harta „fémjelezte” a jubileumi vetélkedőt, az idén a Láng Gépgyár dolgozói hirdették meg a rajtot a munkaverseny folytatására. Így vált közzismertté a budapesti patinás gyár neve, s tűnik fel nap, mint nap az újságok hasábjain a Láng gyári kezdeményezés.

Pest megye közös gazdaságai közül az elmúlt évben a pátyi

Zsámbéki-medence Tsz, a kakucsi Lenin Termelőszövetkezet, a tahitótfalui Kék Duna Szakszövetkezet, a budapesti Duna Tsz, a Szabadság Termelőszövetkezet, meg az érdi Bentavölgye Tsz szocialista brigádjai dolgoztak a legeredményesebben, A Szabadság Tsz zöldségtermesztő szocialista brigádja a vállalt 8 százalékos hozamnövekedést 42 százalékra teljesítette, és csaknem 4000 mázsa zöldséggel és korai burgonyával termelt többet az előző esztendei mennyiségnél. Az érdi Bentavölgye traktorosai 330 százalékra teljesítették végül is a vállalt tervüket – azaz: a 650 ezer forint érték helyett 2 millió forint értékű munkát végeztek.

Pest megye termelőszövetkezeteinek szocialista brigádjai természetesen az idén is folytatják a versenyt. Elsőként a Szabadság Termelőszövetkezet szocialista közösségei csatlakoztak a Láng Gépgyár felhívásához. Március elejéig egyébként már több mint 11 ezer brigádtag – szám szerint 755 szocialista brigád – jelentette be a területi szövetségnek Pest megyében, hogy tovább versenyez. Egyebek között az országos hírű dunavarsányi Petőfi Tsz, és az Óbuda Termelőszövetkezet – továbbá a pátyi Zsámbéki medence és a nagykovácsi Rozmaring Tsz dolgozói.

Ez utóbbiból a Víg János vezette Micsurin kertészeti szocialista brigád külön vetélkedőre szólította fel a termelőszövetkezet többi, 32 brigádját. A házi verseny lényege: hogy javítsák az előállítandó termékek minőségét, csökkentsék az önköltséget, szilárdítsák a munkafegyelmet, és a kommunista szombatokon társadalmi munkával járuljanak hozzá szűkebb pátriájuk szépítéséhez, korszerűsítéséhez. Elmúlt évi termelési eredményeiket 15 százalékkal szeretnék túlszárnyalni, ami – virágkertészetről lévén szó – 200 ezer tő fokföldi ibolyát, ebből a különleges termékből az országos mennyiség felét jelenti.

A szerénység szimbóluma igencsak jelentős exportbevételt ígér: a sokszínű ibolyafajták a tőkés piacokon hirdetik majd a Rozmaring Tsz dolgozóinak szorgalmát és reprezentálják kertkultúránkat. A szocialista brigádok versenyében természetesen nemcsak a termesztők, de a forgalmazók is részt vesznek. Az elárusítók vállalták, hogy a nagy ünnepek tiszteletére – Április 4., Május 1. az Alkotmány napja meg majd November 7. alkalmából a Rozmaring virágüzleteinek a kirakatait különlegesen szép csokrokkal, ízléses dekorációval színesítik.

Lenin Tsz, Tiszaföldvár, II. alapszervezet

A növénytermesztés annak ellenére, hogy az időjárás az elmúlt évben elég mostoha volt – például több mint 200 hektár cukorrépát újra kellett vetni –, mintegy 142 millió forint termelési értéket hozott. Néhány növényből – burgonya, maghozó hagyma – kimagaslóan jó termést takarított be. Burgonyából hektáronként 334,5 mázsa, maghozó hagymából pedig 7,6 mázsányi volt az átlagtermés. Az állattenyésztésnek még nem sikerült egyetlen éve sem olyan jól, mint az 1977-es. A tejtermelésből származó árbevétel meghaladta a 23 millió forintot. Összesen 796 vágómarhát értékesítettek több mint 16 millió forintért. De nem panaszkodhatnak a vágósertés értékesítésére sem: a több mint húszezer sertés 68 millió forintot hozott a közös kasszába. A dobozüzem várható nyeresége eléri majd a 6 millió forintot. Ez szintén jónak értékelhető.

A szövetkezet az idén lesz 30 éves. Ezt az évfordulót még jobb és eredményes munkával akarja megünnepelni a tagság. Néhány adat az 1978-as tervből: az idén összesen 317 millió 990 ezer forint bevételre számítanak, az üzemi termelési érték eléri majd a 378 millió forintot. A beruházásokra 27 millió 895 ezer forintot költenek, ebből az építőipari költségek meghaladják a 15 milliót. A legfontosabb, hogy felépüljön az üzemi konyha, az I. kerületben és a Homokréten dolgozók mosdókat, öltözőket kapjanak, a II. kerületben korszerűsíteni kell a szarvasmarhatelepet, a sertéstelep rekonstrukciós munkáinak az előkészítése sem elhanyagolható. Gépekre több mint 11 millió forint jut.

Az eredményes gazdasági munka mellett a II. pártalapszervezet vezetősége és tagjai arra törekedtek, hogy maradéktalanul végrehajtsák a párt gazdaságpolitikai célkitűzéseit, az ezekből rájuk vonatkozó helyi feladatokat. Még mindig nem kielégítő azonban az a propagandamunka, amelyet a gazdasági célok elérése érdekében

fejtettek ki. Többet kell ezentúl kint, a munkaterületeken beszélni a dolgozókkal, meghallgatni véleményüket, javaslataikat. Nagyobb segítséget várnak a szocialista brigádok is az alapszervezet tagjaitól, hiszen ezt a munkát egy kicsit elhanyagolták tavaly.

Az alapszervezetben öt pártcsoport dolgozik. A korábbi években többször előfordult, hogy az üléseket nem tartották meg. Ez részben a vezetőség hibája volt, hiszen elmulasztotta az ellenőrzést. Ma már megváltozott a helyzet: a reszortosok jobban odafigyelnek a pártcsoportok munkájára, segítik az ülések előkészítését és természetesen részt vesznek a tanácskozásokon.

A vezetőség nagy gondot fordított a politikai oktatás szervezésére, a vitakörök megtartására is. A jövőben azonban színesebbé akarják tenni a foglalkozásokat, hogy mindenki úgy érezze, az elhangzott előadások hasznosak voltak.

Erősíteni kell a gazdaságszervező és ellenőrző tevékenységet is. Az üléseken rendszeresen be kell számoltatni a gazdaságvezetőket a szövetkezet helyzetéről, az aktuális tennivalókról. Az 1978-as esztendő gazdasági feladatait csak úgy tudja megvalósítani a tsz, ha a párttagok is részt vállálnak a tennivalókból, segítik a döntések előkészítését és megfelelően propagálják azokat. Ahhoz, hogy maradéktalanul teljesüljenek a kitűzött célok, egységes akaratra és cselekvésre van szükség.

PÉLDÁT MUTATNAK
A LEGJOBBAK

SZOVJET KITÜNTETÉS A TSZ-EK LEGJOBB SZOCIALISTA BRIGÁDJAINAK

A Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére indított jubileumi munkaversenyben elért eredményeiért a „Szocialista Munkaverseny Győztese” elnevezésű kitüntetést adományozta a mezőgazdasági termelőszövetkezetek 50 legkiemelkedőbb teljesítményt elért brigádvezetőjének, dolgozójának. A kitüntetéseket 1978 február utolsó napján, 28-án, kedden délelőtt adta át az érdekelteknek dr. Czibalmos Béla, a TOT főtitkára, az alábbi rövid beszéd kíséretében:

Kedves Elvtársak! Tisztelt vendégeink!

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa és a magam nevében tisztelettel köszöntöm a kitüntetetteket. Engedjék meg, hogy őszinte örömet fejezzem ki azért a lehetőségért, hogy az Országos Tanács nevében a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa kitüntetéseit átadhatom, amely kitüntetések a „Szocialista Munkaverseny Győztese” nevet viselik.

A kitüntetéseket a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére hazánkban kibontakozott jubileumi munkaverseny eredményeinek elismeréseként adományozta a magyar dolgozóknak, közöttük a mezőgazdasági termelőszövetkezetek jelenlevő dolgozóinak.

Ezt a megbecsülést a kitüntetettek nevében is köszönöm a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának.

Köszönöm két okból is. Először, mert a kitüntetések egyben elismerésül szolgálnak a mezőgazdasági szövetkezeti brigádmozgalom eddigi eredményeinek. Másodszor — és úgy gondolom, ez a nagyobb tisztesség — a Szovjetunió, a szovjet nép részéről kapott minden elismerés különlegesen kiemelkedő jelentőségű számunkra. A szövetkezeti dolgozók körében jól ismert a szovjet nép hatvan

éves történelmi tapasztalata a szocializmus építésében, egy új, emberközpontú társadalom folyamatos fejlesztésében. Köztudott dolog az is, hogy az idősebb, tapasztaltabb testvér dicsérete, elismerése mindenkinek duplán jólesik. Ebben az esetben úgy gondolom, erről is szó van.

A fejlett szocialista társadalom építése, az ebből eredő feladataink egyre fokozódó helytállást, szellemi és fizikai képességeink egyre erőteljesebb hasznosítását igénylik. Társadalmunk fejlődésének minden időben jelentős tényezője volt a legöntudatosabb emberek összefogása, a dolgozók önként vállalt kötelezettségeire épülő egybehangolt cselekvés, amelynek egyik megtestesítője a szocialista brigádmozgalom.

Ebben az egyre szélesedő és erősödő mozgalomban ma már a mezőgazdasági szervezetekben is több mint 150 ezer dolgozó kitűzött célja a szocialista módon dolgozni, tanulni és élni jelszó megvalósítása. Ez volt a szervezetekben működő közel 10 ezer szocialista brigád jubileumi versenymozgalmának alapvető mozgatórugója is. Ez a hármas jelszó teszi lehetővé, hogy a szervezetekben működő brigádok egyre inkább részesei a szervezeti demokrácia fejlődésének, a termelési célok megvalósításának. A szocialista brigádok a szervezeti dolgozók széles körét mozgósítják az MSZMP XI. és a mezőgazdasági termelőszervezetek III. kongresszusa határozatainak valóra váltására.

A mezőgazdasági szervezeti szocialista brigádok vállalásai között a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója évében kiemelkedő helyen szerepeltek a gazdasági vállalások. Ez természetes és helyes dolog. 1977. évben különösen szükség volt ezekre a vállalásokra. A megvalósított gazdasági vállalások értéke közel 1,5 milliárd forint többletet jelentett a népgazdaságnak. Ezek a vállalások a termelési eredmények növelésére, a hozamok emelésére, az anyag- és energiatakarékosságra, a beruházások időbeni befejezésére, jó minőségű munkára és számos hasonló területre irányultak.

Jelentős volt az a társadalmi munkaóra mennyiség is, amit az üzemi és lakóhelyi szociális és kommunális fejlesztésben, a munkahelyek, lakóhelyek szépítésében, az oktatási intézmények karbantartásában végeztek a brigádok.

A jelenlevők előtt ismeretes, hogy az 1977. év az egész mezőgazdaság, így a termelőszövetkezetek számára is nagy erőfeszítést igénylő év volt. Az 1976. évi nehézségekből adódó termelési kiesést úgy kellett helyreigazítani, hogy az V. ötéves terv időarányos részét is teljesítsük. Ez nagy munkát igényelt minden mezőgazdaságban dolgozó embertől. Ugy gondolom, a tervek teljesítésének ismeretében megállapíthatjuk, hogy sikeres évet zártunk. A mezőgazdasági termelés 1977-ben az előirányzatnál nagyobb mértékben nőtt. Az eredményeket a termelés hatékonyságával és a termelékenység növekedésével, a szervezettebb és fegyelmezettebb munkával értük el. Jó példája volt ez a szocialista nagyüzemi mezőgazdaság erejének, a szövetkezeti dolgozók helytállásának, tenniakarásának. A csepeli munkáskollektívák kezdeményezésére, a hartai termelőszövetkezet brigádjainak felhívására ebben a munkában valamennyi szövetkezeti szocialista brigád részt vállalt. A brigádokban dolgozók munkája, szervező és mozgósító tevékenysége, példamutató magatartása, nagyban hozzájárult a tervek túlteljesítéséhez.

Köztudott mindannyiunk előtt, hogy a mezőgazdasági szövetkezeti mozgalom hazánkban nem nagy történelmi múltra tekint vissza. Ebből eredően a szövetkezetekben a brigádmozgalom is csupán az elmúlt néhány évben bontakozott ki erőteljesebben. Az 1977. év, a Nagy Október jubileumi éve azonban nagy lendületet adott ennek a fejlődésnek. A szövetkezeti brigádok ismét bizonyították erejüket a termelés fejlesztésében, a dolgozók mozgósításában. Természetesen ebben nem minden brigád azonos eredménnyel vett részt. Vannak még brigádjaink, ahol segíteni kell a kollektív szellem fejlődését, a helyi gazdasági és társadalmi feladatokban való aktívabb részvételüket. A jelenlevő szocialista brigádtagok ebben kimagasló példát mutattak, brigádjaik az élénjárók közé tartoznak.

Az 1978. évi gazdasági és társadalmi feladatok maradéktalan megvalósítása érdekében fokozódik a legjobb tudás és képesség szerinti munkavégzés igénye. Nagy a felelősségünk abban, hogy az 1977. évben elért magasszintű eredményeket 1978-ban tovább növeljük. Ez nem kis feladatokat jelent a szocialista brigádoknak, valamennyi szövetkezeti dolgozónak, de az 1977. évi eredmé-

nyek bizonyították, hogy a brigádmozgalom mozgósító és szervező ereje képes ezeket alkotó módon segíteni, a gazdasági és társadalmi feladatok megvalósítását előremozdítani. Meggyőződésünk, hogy 1978. évben sem fog másként történni.

Ezeknek a gondolatoknak a jegyében még egyszer megköszönöm a Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának a kitüntetések és gratulálók a „Szocialista Munkaverseny Győztese” kitüntetésben részesülőknek. A kitüntetetteknek, rajtuk keresztül brigádtagjaiknak is munkájukban és egyéni életükben sok sikert, erőt, egészséget kívánok.

A Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsának a „Szocialista Munkaverseny Győztese” elnevezésű kitüntetésében az alábbiak részesültek:

Árt József sertéstenyésztő

Somogysárd, Haladás Tsz

Bális Antal állatgondozó

Hegykő, Fertőmenti Tsz

Balogh Sándor tsz elnök

Kamut, Béke Tsz

Bán György munkatárs

Szabolcs-Szatmár megyei TESZÖV

Baráth Béla baromfitenyésztő

Nyírbátor, Uj Barázda Tsz

Berényi János gépésztechnikus

Füzesgyarmat, Vörös Csillag Tsz

Bernáth Ferenc tsz elnök

Nagyberki, Egyesült Kaposvölgye Tsz

Bódi Lajos szarvasmarhatenyésztő

Szeleste, Kőrismenti Tsz

Bódi Ferenc erőgépvezető

Ecséd, Egyetértés Tsz

Bozsik Sándor brigádvezető

Szentistván, VII. Pártkongresszus Tsz

Bugyi István műszaki vezető

Medgyesbodzás, Egyetértés Tsz

Borbély Sándor halász

Hajdúszoboszló, Bocskai HTSZ

Czumpf Lajos gépműhelyvezető
Besnyő, Sallay Tsz
Darbos János öntözési ágazatvezető
Hajdúszoráth, Lenin Tsz
ifj. Faragó József gépszerelő
Szabadszállás, Lenin Tsz
Frezik Istvánné sertésenyésztő
Dombóvár, Alkotmány Tsz
Fehér Ferencné növénytermesztési brigádvezető
Rakamaz, Győzelem Tsz
Gál József TMK csoportvezető
Kiskunfélegyháza, Lenin Tsz
Györe János brigádvezető
Vácszentlászló, Egyesült Zöldmező Tsz
Keszler László törzsállattenyésztő
Pálfa, Egyetértés Tsz
Kárász László brigádvezető
Sármellék, Új Idők Tsz
Kalmár Pál traktoros brigádvezető
Vaszar Hunyadi Tsz
Kóczián Béla gépszerelő
Jászszentandrás, Haladás Tsz
Kermán Ferenc kertészeti brigádvezető
Répcelak, Nagymező Tsz
Lakovics István vasesztergályos
Tarnaméra, Tarnamenti Tsz
Laczkó Gyuláné borjúnevelő
Romhány, Rákóczi Tsz
Molnár Jánosné baromfigondozó
Nagyigmánd, Új Élet Tsz
ifj. Müller Jánosné baromfigondozó
Harta, Erdei Ferenc Tsz
Németh Mihály traktoros brigádvezető
Ujmohács, Dunavölgye Tsz
Nagy Károly gépkocsivezető
Töltéstava, Aranykalász Tsz
Dr. Novobáczky Iván főosztályvezető
TOT

Pálincás Pál traktoros brigádvezető
Dánszentmiklós, Micsurin Tsz
Rajnai Gábor tanácsos
TOT
Sallay Gábor sertésenyésztési brigádvezető
Dunavarsány, Petőfi Tsz
Sándor Lászlóné baromfi brigádvezető
Nagylengyel, Göcsej Tsz
Szarka Bálint állattenyésztő
Beregdaróc, Barátság Tsz
Schébel Henrikné baromfigondozó
Harta, Erdei Ferenc Tsz
Szilvás Zsigmond szarvasmarhatenyésztési telepvezető
Pókaszepekt, Vörös Szikla Tsz
Szabó István gépkocsivezető
Edelény, Alkotmány Tsz
Takács Imréné baromfigondozó
Harta, Erdei Ferenc Tsz
Tokai Ferenc traktoros
Makó, Lenin Tsz
Tóth Antal mezőgazdasági gépszerelő
Hajdúböszörmény, Bocskai Tsz
Szombati Sándor szervízüzemvezető
Barcs, Vörös Csillag Tsz
Szőke Zsigmond sertésgondozó
Kisújszállás, Tisza II. Tsz
Varga Antal szövetségi titkár
Bácska- és Dunamenti TESZÖV
Varga Mihály kertészeti dolgozó
Kondoros, Egyesült Tsz
Varga Lászlóné baromfitenyésztési brigádvezető
Szigetvár, Zrínyi Tsz
Valach Györgyné hibridpulyka gondozó
Nagyszénás, Október 6. Tsz
Viglási Ferenc juhászati brigádvezető
Szentes, Termál Tsz
Viliczai István sertésenyésztési brigádvezető
Aba, Vöröshajnal Tsz

Izjaszlav Baljaszinszkij, a Szovjetunió magyarországi nagykövetségének mezőgazdasági tanácsosa tolmácsolta az ünnepségen az adományozó indoklását és elismerését. A Szovjet Szakszervezetek Központi Tanácsa ugyanis úgy határozott, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére kibontakozott nemzetközi méretű munkaverseny legjobb magyar résztvevőit is kitünteti. Mert — miként a tanácsos hangsúlyozta — a csepeli munkások tavalyi felhívása nemcsak Magyarországon, az ipari és a mezőgazdasági munkások körében talált cselekvő visszhangra, de a szocialista országok közötti együttműködést is elősegítette. A jubileumi verseny sikeréhez pedig a magyar termelőszövetkezetek több mint tízezer szocialista brigádja is hozzájárult.

A kitüntetettek nevében Györe János, a vácszentlászlói Zöld Mező Termelőszövetkezet állattenyésztési brigádvezetője mondott köszönetet, és bejelentette, hogy a szövetkezetek munkabrigádjai tovább folytatják a versenyt, felhasználva a tavalyi jubileumi vetélkedő tapasztalatait.

Az állami díjas brigád

Saját gazdaságában a parasztember munkájának eredményét közvetlenül érezte. A gazdálkodás gondjai, saját gondjai voltak. Gyökeresen megváltozott az egyes ember helyzete a nagyüzemekben: az egykori gazdálkodókból az üzemi szervezet egy pontján álló, utasítást végrehajtók lettek. Az emberek megszabadultak a gazdálkodás minennapos nyűgétől, de ennek ára az, hogy részművelteket végeznek. Volt időszak, amikor úgy látszott, hogy minél fejlettebb a technika, az üzemszervezés, annál kisebb az egyén lehetősége az egész termelési folyamat alakítására: a nagyobb gazdasági összefüggések elvesztek számára, munkájának eredményét közvetlenül nem, áttételesen is alig érezheti. Valóban így van ez? — Ha igen, lehet változtatni rajta? — Mennyire jelentősek a dolgozó ember aprónak látszó tettei? — E téren is megmutatkozik a szocialista brigádmozgalom egyik fontos eleme? — Kérdések, amelyekre egy kis közösségben, a csóti Vörös Hajnal Tsz Tyereskova brigádjánál igyekeztünk választ kapni.

A világ

Hazánk baromfikínálata a világpiacon bár nem meghatározó, de jelentős tétel. A legnagyobb baromfiexportőrök között vagyunk. Alapvető érdek tehát a baromfitenyésztésben és értékesítésben elért pozíció tartása, növelése. Ez nem könnyű feladat, hiszen a verseny éleződik, a termelési költségek az egész világon nőnek. Nagy a nemzetközi szorítás: a konkurens országokban a nagyipari üzemek óriási energiával, tőkével húzódnak be ebbe az ágazatba is. Nehezíti a helyzetet, hogy a korábban baromfit, feldolgozott termékeket importáló országok egy része ma már

exportórként lép fel a világpiacon. Csak akkor lehetünk versenyképesek, ha sikerül nagy tömegben, jövedelmezően jobb minőségű árut előállítani. Vagyis: olcsóbban, többet, jobbat.

A termelőszövetkezet

Tíz évvel ezelőtt új vezetőség került a csóti Vörös Hajnal Tsz élére. Nem volt pénz. Olyan megoldásokat kellett keresni, amelyek minimális beruházással, rövid idő alatt nagyobb jövedelmet hoznak. Első lépés a termelési szerkezet átalakítása volt. A talajadottságokhoz igazodva a vezetés visszaszorította a ráfizetéses iparinövény-termelést, fejlesztette a takarmánytermesztést, s az állattenyésztést. Bár a beruházási lehetőségekkel híján volt a gazdaság, jól illett ebbe a helyzetbe egy új ágazat, a baromfinevelés megindítása. A takarékoság nem szemlélet, vagy elhatározás kérdése volt, hanem szorító kényszerűség. Nem épülhettek új ólak. A már meglevő szarvasmarha-istállók padlásait alakították át, s népesítették be naposcsibékkel. Jellemző, hogy az első négy istálló padlását négy hét alatt alakították át.

A kényszer szülte megoldás végül egy jövedelmező baromfiágazattá fejlődött, a takarékoság pedig általános gazdasági szemléletté vált. Jól mutatják ezt a múlt évi adatok. 1977-ben 628 ezer csirkét, súlyban 895 tonnát neveltek fel a padlásokon. Egy kiló hús előállításához 2,3–2,4 kg takarmányt használtak fel, s az elhullás termelőszövetkezeti szinten a 4% körül alakult. Bevált ez a módszer, a baromfinevelés továbbra is a padláson marad. Itt tetten érhetünk egy, a gazdasági életünkben még erősen érvényesülő helytelen szemléletet. A beruházásoknál általában épületekben gondolkozunk. Sokszor nagy költséggel építünk drága épületet, s kevésbé fordítunk figyelmet a belső berendezésre, a technológiára. Csóton fordított a helyzet. A már meglevő padlásra a lehető legkorszerűbb berendezéseket szerelik, s így is jóval olcsóbb, s ugyanolyan jók a termelési mutatók, mint egy korszerű épületben. Igazolja ezt, hogy a múlt évben a padlásokon újabb 18 ezer baromfiférőhelyet alakított ki az üzem 374 ezer forintos költséggel. Ugyanez új építési beruházásként kb. kétmillió forintba kerülne, nem beszélve arról, hogy később kezdené meg a termelést.

A tervek szerint az idén már több mint egymillió baromfit, ezer tonnát meghaladó súlyban állít elő a közös gazdaság a padlásokon.

A brigád

A baromfiágazatban a tíz év alatt legjobb eredményt a többszörösen kitüntetett Tyereskova szocialista brigád érte el. Tagjai: Kádi Sándorné brigádvezető, Varga Zoltánné, Vörös Ottóné, Kádi Gáborné, Bojsza Ferencné, Pintér Ferencné.

Amikor az új vezetés tíz éve megbeszélte terveit a tagsággal, többek között azt, hogy nyolc hét alatt 1,30 kg-os csirkét kell nevelni, éppen Kádi Sándorné, a későbbi brigádvezető volt az, aki nem hitte, s ezt megmondta az elnöknek. Ma már emlék. A termelési eredményeket sorolja, amiben ő akkor nem hitt. A brigád egy padláson egy turnusban közel 16 ezer csirkét nevel, éves szinten ez 100 ezer körül alakul. Legutóbb 55 nap alatt 1,48 kg-os átlagsúlyra nevelték a csirkéket, de volt már úgy, hogy 49 nap alatt érték el 1,54 kg-ot. A brigád egy kg hús előállításához 2,20–2,25 kg takarmányt használ fel. Ez kimondottan szép eredmény, de a többi brigád is hasonló szinten termel, mert a tsz-átlag 2,28 kg. Versenyben vannak a brigádok és bizony nagyon szoros ez a verseny. Ilyen szinten már a grammokért folyik. A Tyereskova brigádnak eddig még sikerült tartani az elsőséget. Különösen jó eredményt mondhatnak magukénak az elhullások csökkentésében. Míg a szövetkezet átlagában 4,2–4,4%, addig a brigádnál 2% körül alakul, vagy még el sem éri, vagyis a napocsibékre szállításkor adott 2% veszteség sem hullik el.

A módszerekről kérdeztük Kádi Sándornét. Elsőként a jó takarmányt jelölte meg. Amióta a termelőszövetkezet maga állítja elő a takarmánytápot, lényegesen javult a minőség. A Tyereskova brigád együttműködik a takarmánykeverő szocialista brigáddal, ami azt jelenti, hogy ha a legkisebb eltérés is mutatkozik a tápnál, a brigád azonnal jelez. A minőséget éppúgy figyelemmel kísérik, mint a mennyiséget. Ahogyan a brigád tagjai fogalmaztak: itt szállítás közben három deka takarmány sem folyhat el.

Takarmány és olaj – e két szó fordult elő legtöbbször a beszélgetésben. Érthető, hiszen ez a két legfontosabb költségte-

nyező. Ahogyan Varga Zoltánné és Vörös Ottóné is elmondta, az idén is vállalták az olajtakarékoskosságot. Minden brigádtag kritikus szemmel figyeli a hőmérőt, s ha kinn változik a hőmérséklet, azonnal állítják a kályhákat. Kevesebbet fűtenek, s nem a szellőztetéssel csökkentik a hőmérsékletet. A brigád kérte, hogy az olajtartályhoz szereljenek mérőműszert, hiszen itt is már dekákban folyik a verseny. Ahhoz pedig pontosan kell ismerni az olaj mennyiségét, a felhasználást is pontosan kell regisztrálni. A múlt évben közel 2400 liter gázolajat takarított meg a brigád. A két költségtényezőt számolva több mint 166 ezer forintot tesz ki a megtakarítás. Az idén a felhasználás további csökkenését vállalták.

Van más anyag is, amit csak az vesz észre, aki huzamosabb ideig dolgozik a csirkékkel. Ez a levegő. A korábbi rendszerben, amikor két oldalon egyszerre működtek a ventilátorok, huzat keletkezett. A brigád tagjai szóltak, Kádi Gáborné, Bojsza Ferencné ma már arról számolhat be, hogy a szakmai vezetés megvizsgálta a ventilátorokat, s korszerűbb, nagyobb teljesítményűekre cserélte ki. Ezzel viszont – amihez megint oda kell figyelni – lehetővé vált az állomány sűrítése, az intenzív levegőcsere eredményeként további 3 ezer csirkét sikerült elhelyezni a padláson.

A termelés első szakasza Csóton, az istállópadlásokon folyik. A befejezés a sárvári baromfifeldolgozó üzemben történik, ahonnan készáruként kerül a csirke a fogyasztókhoz. Ez sem ismeretlen. A brigádvezető Kádi Sándorné éppúgy, mint Pintér Ferencné brigádtag a jó kapcsolatról számolhatott be. A baromfifeldolgozó szocialista brigád tagjai személyes ismerőseik.

A Tyereskova brigád is többször volt a sárvári üzemben, a sárváriak is vizsgolták a látogatást. Mi a haszna? Erre csupán egy példát. Korábban élt olyan szakmai nézet, hogy a baromfival kavicsot kell etetni, segíti az emésztést. Ez a kavics ám sok gondot okozott a feldolgozásban. Például kicsorbultak a gépek kései, de rontotta a késztermék minőségét is. Az asszonybrigád itthon elhatározta, hogy kipróbálják az ellenkezőjét: nem adnak kavicsot. Saját maguk bizonyították be, hogy nincs hatással a csirkék emésztésére. Azóta sem etetnek kavicsot a csirkével, megszabadítva a feldolgozókat a bosszúságtól.

A gyárban látták, hogy milyen minőségrontó tényező, ha

szállításakor a csirke törődik, nyomok keletkeznek a húsan. Azóta minden szállításkor maguk rakják autóra a kész baromfit. Aki 5-6 hétig törődött a csirkével, az nem teszi tönkre az utolsó fázisban eddigi munkájának eredményét. Ennek is része van abban, hogy 80–90% között alakul az exportminőség aránya. Most pedig megígérték a gyári brigádnak, — s ezt írásban is rögzítették — hogy egyetlen szállítmányukban sem csökken 80% alá az exportminőség aránya.

Talán kis dolgoknak látszanak az előzőekben vázolt példák. Az etetők, a kályhák beállítása, ventillátorok kicserélése — a dolgozó ember mindennapos apró tettei. Akkor, amikor az egész világon a dekákért, a grammokért folyik a verseny, az ilyen apró tetteken múlnak a tízezer, százezer, sőt — ekkora termelési nagyságnál — millió forintok. Ezért mondhatjuk a csótiak példáján okulva: rangot az apró tetteknek!

Az ember

Két dolog kell ahhoz, hogy a dolgozó ember mindennapos tettei mérhető eredményt is hozzanak. Egyik, hogy valóban értékelt legyen a változtatásban, a jobb keresésében, a másik, hogy a felsőbb vezetés részéről fogadtatásra találjanak ezek az ötletek, segítsék a megvalósítást. Valahol itt keresendő a szocialista brigád egyik lényege. A Tyereskova brigádnál sikerült olyan légkört kialakítani, hogy mindenki elmondja észrevételeit, még akkor is, ha esetleg a társa munkájával nincs megelégedve. Ha pedig a brigád mond valamit, a szakmai és a politikai vezetés odafigyel, mert ki tud többet a termelésről, mint az az ember, aki nap, mint nap azon a helyen dolgozik.

Emberek, családanyák, egyéni gondokkal, problémákkal. Brigádon belül megoldják, mert a termelésben csak akkor lehet ilyen eredményeket elérni, ha kevesebb gondjuk van otthon, — ez pedig mindannyiuk érdeke. Ha valaki nem tud valami miatt bemenni a munkahelyére, nem kérnek helyettesítőt, egymást helyettesítik még a szabadságok idején is. Amikor egyik brigádtagjuk házat épített, a többiek szó nélkül mentek segíteni, takarítani, meszelni . . .

Saját maguk állapotok meg a munkaidőbeosztásban: 12 óra munka, 24 óra szabad. Így a szabadnapon megfőznek másnapra, elkészítenek minden a családnak.

Még nem fordult elő, hogy a csirkék egy percig is gondozó nélkül maradtak volna . . .

A világpiaci helyzettel kezdtük, végül oda kanyarodhatunk vissza. Ahhoz, hogy a csirke eljusson Moszkvába, Hamburgba vagy Párizsba, a dolgozó emberek igényesebb, fegyelmezettebb munkájára van szükség. Ehhez Kádi Sándorné, Varga Zoltánné, Vörös Ottóné, Kádi Gáborné, Bojsza Ferencné, Pintér Ferencné mindennapos szorgalma, gondossága kell. Most már feltehetjük a kérdést: érzik munkájuk jelentőségét, mindennapos tetteik eredményét? Igennel válaszolhatunk. Csóton legalábbis — érzik.

FÜGGELÉK

FELHÍVÁS

a mezőgazdasági szövetkezetekben dolgozó szocialista brigádokhoz
és más munkakollektívákhoz

Mi, a hartai Erdei Ferenc Mezőgazdasági Termelőszövetkezet baromfitenyésztő ágazatának szocialista brigádjainak tagjai a csepeli munkások felhívását megismerve elhatároztuk, hogy erőnk-
höz, tudásunkhoz képest a Nagy Októberi Szocialista Forradalom
60. évfordulójának tiszteletére hozzájárulunk az 1977. évi nép-
gazdasági tervből a mezőgazdasági szövetkezetekre háruló felada-
tok teljesítéséhez.

Felajánljuk, hogy tervünknek megfelelően 24.000 q baromfi-
húst állítunk elő. Egy kg baromfihús előállításához 2,3 kg takar-
mányt és 0,37 kg üzemanyagot használunk fel. Vállaljuk, hogy
a technológia pontos betartásával 51 napos korban 1,45 kg átlag-
súllyal értékesítjük csirkéinket, a termelés során gondoskodunk
arról, hogy az elhullás ne haladja meg a 3 százalékot.

A csepeli példa nyomán felhívással fordulunk a mezőgazdasági
szövetkezetekben és a társulásokban dolgozó szocialista brigádok-
hoz, a szocialista címért versenyző brigádokhoz, műhelykollektí-
vákhoz, ágazatokhoz és más munkaszervezeti egységekhez! Csat-
lakozzanak vállalásainkhoz!

Tegyenek felajánlásokat, vállaljanak erkölcsi, politikai köte-
lezettséget az üzemi tervek reájuk jutó részének teljesítéséért,
túlteljesítéséért! Eredményes munkájukkal tegyék ünnepélyessé
a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulóját, mozdít-
sák elő az 1977 népgazdasági terv sikeres teljesítését.

Kérjük, a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsát, hogy segít-
se elő kezdeményezésünket. Felhívásunkat juttassa el az ország
valamennyi mezőgazdasági szövetkezetébe, társulásába, kísérje
figyelemmel és összegezze a felhívás nyomán született eredménye-
ket.

Harta, 1977. január 28.

Dobó Katica baromfitenyésztő szocialista brigád nevében:

Müller Jánosné brigádvezető

Hámán Kató baromfitenyésztő szocialista brigád nevében:

Schadel Henrikné brigádvezető

Kossuth Zsuzsanna baromfitenyésztő szocialista brigád nevében:

Takács Imréné brigádvezető

Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa

Főtitkár
141/1977.

Kedves Titkár elvtárs!

A Mezőgazdasági Szövetkezetek III. Kongresszusa határozattal kötelezte a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsát arra, hogy társadalmi akciót kezdeményezzen a népgazdaság V. ötéves és 1977. évi tervéből a mezőgazdasági szövetkezetekre háruló feladatok végrehajtásának segítésére.

E kötelezettségünk teljesítése több mozzanatú, folyamatos munkát igényel, melyben számítunk a területi szövetségek részvételére.

1. A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa Elnöksége a közeljövőben az 1977. évi népgazdasági tervből eredő mezőgazdasági szövetkezeti feladatok teljesítésére mozgósító felhívást intéz a mezőgazdasági szövetkezetekhez és a területi szövetségekhez. A felhívásban foglaltak helyi teljesítése az említett társadalmi akció fontos része.

2. A tervteljesítést szolgáló társadalmi akció egyik további formája, a mezőgazdasági szövetkezeteket évek óta rendszeresen foglalkoztató termelési, gazdálkodási verseny, a Minisztertanács Vörös Zászlója kitüntetésért, illetve a „Kiváló szövetkezeti gazdaság” kitüntető címért. Indokolt, hogy ez a versenyforma továbbra is nagy érdeklődés mellett, lelkesen folytatódjék, a résztvevők száma nőjön, s eredményei javuljanak. Kérem, hogy ezt a területi szövetség részéről a TOT-MÉM irányelvek szerint, folyamatosan segítsék elő és tegyék meg az irányelvekből következő intézkedéseket.

3. A mezőgazdasági szövetkezetek termelési, gazdálkodási versenyén kívül, a népgazdasági tervből eredő helyi feladatok tudatosítása, a dolgozók alkotó kedvének és cselekvőkészségének

fokozása érdekében azt is szükségesnek tartjuk, hogy a szövetkezetek, mint vállalatok mellett, a kisebb munkakollektívák, – brigádok, műhelyek, ágazatok stb. – *közvetlenül is bekapcsolódjanak a szocialista munkaverseny mozgalomba*, s abban – a szövetkezetük egészének eredményétől függetlenül – *saját vállalásaik, saját teljesítményük alapján sikereket érhessenek el és erkölcsi elismerést arathassanak*.

Erre nyújt – megítélésünk szerint – kiváló lehetőséget és alkalmat, a hartai „Erdei Ferenc” mezőgazdasági termelőszövetkezet szocialista brigádjaink felhívása, illetve az ahhoz való csatlakozás, valamint a szocialista brigádvezetők üzemi, megyei és országos tanácskozásainak sorozata.

Ezzel kapcsolatban a következő szervezési tennivalók hárulnak a megyei, területi szövetségek vezető testületeire, illetve ügyintéző apparátusára:

– A következő hetekben esedékes mozgalmi eseményeket – úgy mint a zárszámadó, tervtárgyaló közgyűléseket, szocialista brigádvezetői tanácskozásokat, területi szövetségi testületi üléseket – felhasználva kezdeményezzék, *nagy minél több szövetkezeti kisebb munkakollektíva* (brigád, műhely, ágazat stb.) az üzemi tervből reá háruló konkrét feladatokból kiindulva, *tegyen felajánlást a terv mennyiségi-, minőségi teljesítésére, túlteljesítésére, illetve mutatóinak javítására, 1977. március 1-ig*.

– A területi szövetségek ügyintéző szervezete a mellékelt útmutató szerint gondoskodjék a felajánlások írásba foglalásáról, dokumentálásáról és gyűjtse azokat össze. Mindezeket összesítve, 1977. március 15-ig küldje meg a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsának.

A helyi sajtóban folyamatosan gondoskodjanak a felajánlások publikálásáról, az akció „ébredés”-tartásáról.

A nyilvántartásba vett és a TOT-nak megküldött felajánlások teljesítéséről, annak megtörténtével kérjenek bizonylatot a szövetkezettől, illetve arról győződjenek meg. Az igazolt teljesítéseket aktívákban szervezett bizottsággal rangsoroltassák, s a legjobbakat a TOT-hoz kitüntetésre terjesszék fel 1978. január hó 15-ig. A felterjesztésre kerülő vállalatok teljesítéséről a TESZÖV-nek közvetlenül is meg kell győződnie.

Az országos viszonylatban legjelentősebb kiskollektíva teljesít-mények elismeréséről a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa kormánykitüntetői javaslatok, miniszteri kitüntetői javaslatok előterjesztésével, a TOT kitüntetések, pénzjutalmak, jutalom-üdülések stb. odaítélésével és más módon fog gondoskodni.

Szervező munkájuk eredményessége alapján a területi szövet-ségeket a TOT rangsorolja. A legjobb szervezők kitüntetésben és jutalomban részesülnek.

Kérem a területi szövetséget, hogy szövetkezeti tervfeladatok teljesítését segítő társadalmi akció fenti és ezután következő prog-ramjait teljes erejével mozgássa elő és vigye sikerre.

Budapest, 1977. január 31.

Elvtársi üdvözléssel

dr. Czimbalmos Béla s. k.
a TOT főtitkára

TAJÉKOZTATO

a szocialista munkaverseny-mozgalom,
valamint a Szabad Föld és a Falurádió közös akciójáról

A hartaiak felhívása újabb lendületet adott a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben folyó munkaverseny-mozgalomhoz. Példát mutattak kezdeményezőkézségükkel és lelkesedésükkel a szocialista brigádok. A versenyben résztvevők kérésére a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa kezdeményezésére megállapodás született a Szabad Föld és a Falurádió szerkesztősegei között. A megállapodás szövegét, amit a Szabad Föld szeptember 8-án megjelent számában olvashattak, illetve a Falurádió aznap reggel elhangzó műsorában hallhattak az érdekeltek, megismételjük.

Az adott szó kötelez . . .

Ez év elején – a csepeliek ismert felhívásához is csatlakozva, – a mezőgazdasági termelőszövetkezetekben dolgozó szocialista brigádvezetők III. Országos Tanácskozásának javaslatára a termelőszövetkezetek tagjai – gazdái felülvizsgálták, kiegészítették korábbi munkaverseny-vállalásaikat és újabb értékes felajánlásokat tettek. Az adott szó kötelez, kötelezi a tsz-ekben dolgozó mintegy 10 ezer szocialista brigád százezernél több tagját, vezetőjét, akik példamutatással, akadályt, fáradságot nem ismerő munkával törekednek eleget tenni a termelőszövetkezetekre háruló magas idei követelmények teljesítésére, lehetőleg jó teljesítésére. Többet, jobbat termelni, gyorsabban és olcsóbban: ez a cél közös, de a megvalósítás módszerei különbözőek.

Eppen ezért a szövetkezetek javaslatára a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa kezdeményezésére a Falurádió és a Szabad Föld szerkesztősege közös akciót indít.

Kérjük a termelőszövetkezetekben dolgozókat, elsősorban a szocialista brigádokat, hogy írják meg: milyen eredményeket

értek el eddig az idei éves terv, valamint a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára tett vállalásaik teljesítésében. Írják meg és tegyék közkinccsé jó munkamódszereiket, a vállalásaik teljesítését segítő ötleteiket, újításukat. A beérkezett leveleket megjelenteti, vagy annak alapján a helyszínen riportokat készítenek az érdekelt brigádokkal, azok tagjaival a Falurádió és a Szabad Föld munkatársai.

Mától kezdődően az év végéig minden hét csütörtökön a Szabad Föld aznap megjelenő számában, illetve a Falurádió aznapi műsorában számolunk be a hozzánk érkezett levelekről, tudósításokról, és az azok alapján készült helyszíni beszélgetésekről. Leveleiket az alábbi címre küldjék: Szabad Föld szerkesztősége, 1978 Budapest. A borítékra írják rá: Az adott szó kötelez . . .

Bizonyára örömmel veszik az érdekeltek és a tsz-ekben tevékenykedő szocialista brigádok, hogy a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa könyvben is megjelenteti a Szabad Földhöz, illetőleg a Falurádióhoz beküldött és ott megjelent, elhangzott leveleket és így közkinccsé válnak a vállalásaik teljesítésében példát mutató brigádok módszerei.

Várjuk leveleiket, híradásaikat, meghívásaikat: az adott szó kötelez . . .

Eddig az idézet, aminek folytatásaként azóta is minden hét csütörtökjén olvashatják a Szabad Földben, hallhatják a Falurádióban: milyen eredménnyel és módszerekkel teljesítik vállalásaikat a termelőszövetkezetek szocialista és munkabrigádjai. Kérjük Önt, aki most ezeket a sorokat olvassa, segítsen, hogy minél több brigád írja meg és küldje el írásban is beszámolóját arról: hogyan, milyen módszerrel tesznek eleget az éves terv teljesítéséért, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére tett felajánlásaiknak, vállalásaiknak.

TERMELŐSZÖVETKEZETEK ORSZÁGOS TANÁCSÁNAK Budapest

Mi, a Hartai „Erdei Ferenc” Mezőgazdasági Termelőszövetkezet baromfitenyésztő ágazatának szocialista brigádjának tagjai a csepei munkások példája nyomán felhívással fordultunk a mezőgazdasági szövetkezetekben és társulásokban dolgozó szocialista brigádokhoz, a szocialista címért küzdő brigádokhoz, műhelykollektívákhoz, ágazatokhoz, hogy csatlakozzanak a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére meghirdetett munkaversenymozgalomhoz.

Jelentjük, hogy vállalásunkat 41 nappal a kitűzött határidő előtt teljesítettük.

Vállaltuk:

hogy 24.000 q baromfihúst állítunk elő úgy, hogy 2,3 kg takarmány, és 0,37 kg üzemanyagot használunk fel 1 kg baromfihús előállításához. Továbbá 51 napos korban 1,45 kg-os átlagsúllyal értékesítjük csirkéinket, és az elhullás ne haladja meg a 3%-ot.

Teljesítettük:

24.002 q baromfihús előállítását. 1 kg baromfihús termeléséhez 2,27 kg takarmányt, és 0,33 kg üzemanyagot használtunk fel. A technológia pontos betartása mellett 51 napos korban 1,51 kg átlagsúllyal értékesítettük csirkéinket. Az elhullás 2,10% lett.

A versenymozgalom folytatása érdekében kijelentjük, hogy a munkaversenyt tovább folytatjuk. Kimunkáljuk 1978. évre vonatkozó versenyvállalási feltételeinket és ennek alapján kezdeményezzük a mozgalom jövő évi továbbfolytatását és továbbfejlesztését az objektív mérés érdekében ágazatonként az ország valamennyi mezőgazdasági üzemében.

Kérjük a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsát, kezdeményezésünkkel kapcsolatban állásfoglalását alakítsa ki.

A felhívást tett brigádok nevében:

Harta, 1977. november 18.

Hartai „Erdei Ferenc” Mezőgazdasági
Termelőszövetkezet Harta

Hegedűs Lajos s. k.
tsz elnök

Tiboldi Árpád s. k.
alapszervezet titkára

A TOT Elnöksége április 4-e, hazánk felszabadulásának 33. évfordulója alkalmából kimagasló társadalmi tevékenységük elismerésül KIVÁLÓ TERMELOSZÖVETKEZETI MUNKAÉRT kitüntetésben részesítette az alábbiakat, akik részére a kitüntetések Szabó István, a TOT elnöke adta át 1978. április 1-én.

1. Balogh Artúr	a Szabolcs-Szatmár megyei
TESZÖV Műszaki Iroda vezetőt,
2. Balogh Ernő	a bocföldei Uj Élet Tsz növény-
termesztő gépészt,
3. Bartha Béla	a jármi Alkotmány Tsz sertés-
gondozót,
4. Bátyai József	a jánoshalmi Petőfi Tsz elnököt,
5. Berkes Zsoltné	a kisteleki Magyar–Szovjet Ba-
rátság Tsz belső ellenőrt,
6. Birkiné, Szivák Anna	a Dél-Békés megyei TESZÖV
titkárnőjét,
7. Bíró Istvánné	a békési Egyetértés Tsz baromfi-
gondozóját,
8. Bíró Mária	a türkevei Vörös Csillag Tsz
Kállai Éva kertészeti szoc. brigád
vezetőjét,
9. Bihari Júlianna	az újfehértói Vörös Hajnal Tsz
üzemgazdászát,
10. B. Kiss Ferenc	a tiszánánai Petőfi Tsz állat-
gondozóját,
11. Borsos Arnold	A Pest megyei TESZÖV ceglédi
laboratóriumának vezetőjét,
12. Boross Péter	a Szabolcs-Szatmár megyei
TESZÖV revízorát,

13. Bödő János	a Veszprém megyei TESZÖV
borászati főmunkatársát,
14. Braun Antalné	a kalocsai Vörös Csillag Tsz
kertészeti dolgozóját,
15. Bula Antal	az endrődi Lenin Tsz takar-
mányosát,
16. Cserhádi László	a jászfényszarusi Béke Tsz üzem-
ágvezetőjét,
17. ifj. Csipai György	a békésszentandrási Zalka Máté
Tsz traktorvezetőjét,
18. Csóka Imre	a Tudományos Ismeretterjesztő
Társulat főmunkatársát,
19. Csuka István	a Tolna megyei TESZÖV gép-
kocsivezetőjét,
20. Czető Andrásné	a tuzséri Rákóczi Tsz bérszám-
fejtőjét,
21. Cszinczok György	A SASAD Tsz elnökét,
22. Czuppon Károly	a Veszprém megyei TESZÖV
erdész főmunkatársát,
23. Deffend Antal	az érdi Benta Völgye Tsz hentes
szoc. brigád vezetőjét,
24. Dobsa Imre	a hódmezővásárhelyi Dózsa Tsz
nyugalmazott állattenyésztési
dolgozóját, a szövetségi moz-
galom veteránját,
25. Erdei Sándor	a berettyóújfalui Hajnal Tsz el-
nökét,
26. Dr. Farkas Győző	a csabrendeki Egyetértés Tsz
elnökét,
27. Farkas István	a gönci Kossuth Tsz elnökét,
28. Fatér Ottó	az egervári Zalagyöngye Tsz
fogatosát,
29. Fekete Andor	a gyulai Köröstáj Tsz traktor-
vezetőjét,
30. Fekete Ferenc	a dunaújvárosi Vörös Csillag Tsz
elnökét,
31. Dr. Fónagy János	a putnoki Egyetértés Tsz jog-
tanácsosát,

32. **Gáspár Endre** a szalántai Hunyadi Tsz sertés-telep vezetőjét,
33. **Gázer Ferencné** a ceglédberceli Egyetértés Tsz tehenését,
34. **Gengeliczki Józsefné** a Szabadság Tsz csibenevelőjét,
35. **Gődér Józsefné** a fegyverneki Vörös Csillag Tsz kertészeti dolgozóját,
36. **Halász Lajos** a chernelházadamonyai Répcévölgye Tsz gépműhely szoc. brigád vezetőjét,
37. **Hemela Mihály** a Börzsönyvidéki Termelőszövetkezetek Gyümölcsfeldolgozó és Értékesítő Önálló Közös Vállalat igazgatóját,
38. **Herencsényi Józsefné** a ceredi Ceredvölgye Tsz adminisztrátorát,
39. **Horváth Ferencné** a Győr-Sopron megyei TESZÖV adminisztrátorát,
40. **Horváth Ottó** a beledi Előre Tsz főkönyvelőjét,
41. **Dr. Inczédi László** a B. A. Z. megyei TESZÖV önkormányzati főmunkatársát,
42. **Jakab Pálné** a rédicsi Hetés Népe Tsz állatgondozóját,
43. **Jaksa Jánosné** a csanyteleki Egyetértés Tsz háztáji felvásárlóját,
44. **Jákó György** a nyíradonyi Új Élet Tsz elnökét,
45. **Jovánczai István** az igali Aranykalász Tsz elnökét,
46. **Kancsár Mátyás** a hernádi Március 15. Tsz mérlegkezelőjét,
47. **Dr. Karakasevich Endre** a dunavarsányi Petőfi Tsz általános elnökhelyettesét,
48. **Katreiner Miklósné** a nagykozári Zengő Gyöngye Tsz gyümölcsfeldolgozó szocialista brigádvezetőjét,
49. **Kereskedő Sándor** a Petőfi Népe megyei lap mezőgazdasági rovatvezetőjét,

50. Kertész János	a jászalsószentgyörgyi Petőfi Tsz gépkocsivezetőjét,
51. Kiss Bálint	a kunszállási Alkotmány Tsz háztáji bizottságának elnökét,
52. Kiss Béláné	a nemesnádudvari Kossuth Tsz növénytermesztő munkacsapat vezetőjét,
53. Kleer Ferenc	a Fejér megyei TESZÖV titkár-helyettesét,
54. Dr. Koi Béla	a kiskunsági TESZÖV titkár-helyettesét,
55. Komár György	a Csongrád megyei TESZÖV főmunkatársát,
56. Korompai Mihály	a tokodi Aranykalász Tsz elnök-helyettesét,
57. Kovács Kálmánné	az egerszóláti Béke Tsz szőlő-munkását,
58. Kovács Tibor	a zalaegerszegi Egyesült Zala-völgye Tsz traktorvezetőjét,
59. Kövér József	a polgári Szövetkezeti Közös Építőipari Vállalat gépkocsi-vezetőjét,
60. Krizsán Jánosné	az akasztói Béke Szakszövetkezet térsztaüzemének dolgozóját,
61. K. Nagy Margit	a hajdúböszörményi Bocskai Tsz nyilvántartóját,
62. Labádi Sándor	az emődi Szabadságharcos Tsz állattenyésztési technikusát,
63. Lehoczki András	a pitvarosi Felszabadulás Tsz elnökét,
64. Leitold László	a várpalotai Jószerencsét Tsz elnökét,
65. Lovász Dániel	az újszászi Szabadság Tsz elnökét,
66. Dr. Lőrinczy György	a Szolnok megyei TESZÖV Ellenőrzési Iroda vezetőjét,
67. Dr. Marton Kálmán	a Komárom megyei TESZÖV jogtanácsosát,

68. Mező Gyula	a hajdúszováti Lenin Tsz főkönyvelőjét,
69. Mezősi István	a nyíregyháza-sóstóhegyi Vörös Csillag Tsz elnökét,
70. Mészáros Gyula	az abonyi Uj Világ Tsz elnökét,
71. Mészáros József	a mágócsi Béke Tsz brigádvezetőjét,
72. Molnár Mihály	a geresdlaki Egyesült Dózsa Tsz elnökét,
73. Nagy Károly	a kokadi Lenin Tsz elnökét,
74. Navratil István	a nagypeterdi Egyetértés Tsz személyzeti vezetőjét,
75. Németh Ernőné	a mernyei Ujbarázda Tsz főkönyvelőjét,
76. Németh Tiborné	a rábaszentandrás Rábamenti Tsz növénytermesztőjét,
77. Papp László	a nagybajomi Lenin Tsz műszaki vezetőjét,
78. Paszternák József	a máriapócsi Rákóczi Tsz elnökét,
79. Pekk Miklós	az egerszalóki Vörös Csillag Tsz gépszerelő szoc. brigád vezetőjét,
80. Péter Vince	az érsekvadkerti Magyar-Csehszlovák Barátság Tsz traktorvezetőjét,
81. Pordán Lajos	a kunszentmiklósi Egyetértés Tsz elnökhelyettesét,
82. Dr. Póhl István	a Somogy megyei TESZÖV jogtanácsosát,
83. Pótz György	az abai Vöröshajnal Tsz építésvezetőjét,
84. Dr. Radnai Béla	a nagybaracscai Haladás Tsz jogtanácsosa,
85. Róka Péter	a mezőkovácsházai Uj Alkotmány Tsz géplakatosát,
86. Ruck János	az újkígyósi Aranykalász Tsz elnökét,
87. Dr. Selmeczy Iván	a kaposvári KA-HYB Vállalkozás fő állatorvosát,

88. Sipos István	a dunakömlödi Szabadság Tsz állattenyésztési brigádvezetőjét,
89. Somos Fidélne	az orosházai Béke Tsz főkönyvelőjét,
90. Sónajda András	a pincehelyi Vörösmarty Tsz elnökét,
91. Süle Ferenc	a dinnyési Ivadéknevelő Tógazdaság műhelyvezetőjét,
92. Spanyol József	a Bácska és Dunamelléki TESZÖV közgazdasági főmunkatársát,
93. Spanincs Lászlóné	a somogyjádi Alkotmány Tsz növénytermesztőjét,
94. Süllei László	a ludányhalászi Ipolymenti Egyesült Tsz traktoros szoc. brigádvezetőjét,
95. Strigens György	a mucsai Egyetértés Tsz nyugalmazott elnökét,
96. Szabó János	a hahóti Rákóczi Tsz fűrészüzemi dolgozóját,
97. Szabó Lajosné dr.	a Csongrád megyei TESZÖV személyzeti vezetőjét,
98. Szabó Lászlóné	a siklósi Magyar–Bolgár Testvériség Tsz főkönyvelő helyettesét,
99. Szabó Lászlóné	a kölesdi Egyetértés Tsz kertészeti dolgozóját,
100. Szász Sándor	a tiszaburai Lenin Tsz ágazatvezetőjét,
101. Szekér Antal	a dászentmiklósi Micsurin Tsz gépszerelőjét,
102. Szenczi Györgyné	a nagykarácsonyi Kossuth Tsz adminisztrátorát,
103. Szepesi Jánosné	a hevesi Rákóczi Tsz November 7. növénytermesztési szoc. brigádvezetőjét,
104. Szilágyi Géza	a biharugari Felszabadult Föld Tsz elnökhelyettesét,
105. Szőr Ilona	a debreceni Béke Tsz növénytermesztőjét,

106. Szűcs András	a Szabolcs-Szatmár megyei
TESZÖV főmunkatársát,
107. Sz. Kovács Jánosné	a mórícgáti Petőfi Tsz forgácsoló
szocialista brigádvezetőjét,
108. Takács Ferenc	a pálmonostorai Keleti Fény Tsz
elnökét,
109. Takács József	a Vas megyei TESZÖV Revizori
Irodájának vezető helyettesét,
110. Tar István	az Iparszerű Sertéstartó Termelő-
szövetkezetek Közös Vállalkozá-
sa főosztályvezetőjét,
111. Temmel Mária	a jáki Egyetértés Tsz könyvelőjét
112. Tokai Károlyné	a mucsonyi Uj Élet Tsz fejtőjét
113. Tóth Ernő	a tétii Kisfaludy Károly Tsz el-
nökét,
114. Tóth Jánosné	a törökszentmiklósi Tiszatáj Tsz
Allende szoc. brigádvezetőjét,
115. Tóth József	a csegöldi Bajcsy Zsilinszky Tsz
elnökét,
116. Tiboldi Árpád	a hartai Erdei Ferenc Tsz függet-
lenített párttitkárát,
117. Turcsányi Károlyné	a sárisápi Uj Élet Tsz főkönyvelő
helyettesét,
118. Udvari Imre	a csákberényi Rákóczi Tsz elnö-
két,
119. Vassas Sándorné	a tiszakerecsenyi Dózsa Tsz fejtő-
jét,
120. Dr. Vándor Péter	a TOT tanácsosát,
121. Dr. Veres József	a szegedi József Attila Tudomá-
nyegyetem tanszékvezető
egyetemi docensét,
122. Virág Adolfné	a kupi Egyenlőség Tsz függet-
lenített párttitkárát,
123. Dr. Vilmányi Ottóné	az MSZMP Fejér megyei Bizott-
sága osztályvezető helyettesét,
124. Zelenák László	a bodrogkeresztúri Béke Szak-
szövetkezet szőlőmunkását,
125. Zrak Mátyás	a mosonszolnoki Ujhelyi Imre
Tsz elnökét,

126. **Zsipi János** a borsodsziráki Bartók Béla Tsz
üzemvezetőjét,
127. **Dr. Zsirai Emil** a celldömölki Sághegyalja Tsz
jogtanácsosát,
128. **Zsupos József** a nagyhegyesi Vörös Október
Tsz Ellenőrző Bizottságának el-
nökét.

A Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottsága a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére kezdeményezett munkaversenyben elért kiemelkedő eredményekért a JUBILEUMI ZÁSZLÓ kitüntést adományozta a Bólyi Mezőgazdasági Kombinátnak, a dunavarsányi Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezetnek, a nádudvari Vörös Csillag Mezőgazdasági Termelőszövetkezetnek, a Nyugat-magyarországi Fagazdasági Kombinátnak, Szombathely, a Pápai Húskombinátnak. (Egyidejűleg elnyerték a Kiváló Vállalat, Kiváló Szövetkezet kitüntető címet is.)

JUBILEUMI OKLEVÉL kitüntetésben részesültek a következő brigádok: Barcs, Vörös Csillag Termelőszövetkezet gépkocsivezető brigádja, Békéscsabai Baromfifeldolgozó Vállalat József Attila baromfifeldolgozó brigádja, Bóly, Kossuth Tsz Ady Endre traktoros brigádja, Borsodi EFAG Lillafüredi Erdészet II. Rákóczi Ferenc nagygépes fakitermelő brigádja, Budapesti Húsipari Vállalat Korvin Ottó marhavágó brigádja, Délalföldi EFAG Szegedi Fűrészüzem Május 1. rakodólap-termelő brigádja, Harta, Erdei Ferenc Tsz Hámán Kató baromfitenyésztő brigádja, Hőgyészi Állami Gazdaság Máta Antal gépjavitó brigádja, Magyar Hűtőipar, Bajai Hűtőház elektronikus karbantartó brigádja, Mezőföldi Állami Erdő- és Vadgazdaság, Székesfehérvár, Egyetértés rakodó brigádja, Mezőgazdasági Kombinát, Bábolna uraiújfalui gazdaság Petőfi Sándor baromfitenyésztő brigádja, Mezőhegyesi Állami Gazdaság Ujhelyi Imre tehenészeti brigádja, Mohácsi Farostlemezgyár villamosüzem Kandó Kálmán üzemi hibaelhárító brigádja, Somogy megyei Gabonaforgalmi és Malomipari Vállalat nagyatádi keverőüzem Petőfi takarmánykeverő brigádja, Söjtör, Deák Ferenc Tsz Együttélés kertészeti brigádja, Szabolcs-Szatmár megyei Tejipar

Vállalat, Nyíregyháza Váczi Mihály felvásárló ifjúsági brigádja, Szarvas, Dózsa Tsz Hunyadi János szarvasmarha-tenyésztő brigádja, Szigetvári Konzervgyár Zója konzervgyártó brigádja.

(A brigádok egyidejűleg elnyerték a Szakma Kiváló Brigádja kitüntető címet is.)

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottsága JUBILEUMI OKLEVÉL kitüntetést adományozott a következő brigádoknak:

Darnózseli, Szigetközi Magyar–Csehszlovák Barátság Tsz Sallai Imre gépjavító ifjúsági brigádja, Duna Csokoládégyár Petőfi Sándor desszertkészítő ifjúsági brigádja, Egri Dohánygyár Karikás Frigyes komplex ifjúsági brigádja, Jármű, Alkotmány Tsz Május 1. gépjavító ifjúsági brigádja, Kisállattenyésztési Kutató Intézet, Gödöllő, Zalka Máté genetikai ifjúsági brigádja, Kiskunhalasi Állami Gazdasági borkősavüzem Déri Miksa villanyszerelő TMK ifjúsági brigádja, Kunhegyes, Kunság Népe Tsz Dózsa György festő-mázoló ifjúsági brigádja, Tisztántúli Talajjavító és Talajvédelmi Vállalat, Szarvas, Jurij Gagarin gyártó-, karbantartó ifjúsági brigádja. (Az ifjúsági brigádok egyidejűleg elnyerték a Vállalat, Szövetkezet, Kiváló Ifjúsági Brigádja címet is.) (A Kiváló Vállalat, Kiváló Intézet, Kiváló Szövetkezet kitüntetésben részesültek névsorát az INFOR-MÁCIÓK 23. oldalán közöljük.)

A VERSENY ÚJABB LENDÜLETET AD A SZOCIALIZMUS ÉPÍTÉSÉNEK

Az MSZMP Központi Bizottságának állásfoglalása a dolgozók 1978. évi munkaverseny-kezdeményezéséről

Népünk az 1977. évi terv teljesítésével az elmúlt évben is sikeresen munkálkodott ötéves tervünk, szocialista nemzeti programunk megvalósításán. A magyar munkások, parasztok, értelmiségiek, dolgozó népünk helytállása tovább növelte hazánk gazdasági erejét, és lehetővé tette az életkörülmények javítását.

A sikerekben nagy szerepe volt azoknak a felajánlásoknak, amelyeket a magyar dolgozók a Nagy Októberi Szocialista Forradalom hatvanadik évfordulójának tiszteletére kezdeményezett munkaverseny keretében tettek és teljesítettek. A jubileumi munkaverseny jelentősen hozzájárult ahhoz, hogy előbbre léptünk a fejlett szocialista társadalom építésének útján, és növekedett hazánk tekintélye a világban.

Az üzemek, a szövetkezetek, az intézmények dolgozói, a szocialista brigádok, hazánk jelene és jövője iránti felelősségtől áthatva, a múlt év végén, az év elején újabb felajánlásokat tettek. Javasolták, hogy folytatódjék a munkaverseny, és célja az 1978. évi terv sikeres teljesítése legyen. Ez a törekvés fejeződött ki a budapesti dolgozóknak a Láng Gépgyárban közelmúltban tartott munkagyűlésen és számos más munkahelyi gyűlésen.

A Központi Bizottság örömmel üdvözli ezt az újabb kezdeményezést. Meggyőződése, hogy a dolgozók millióit átfogó munkaverseny-mozgalom újabb lendületet ad a szocializmus építésének. Köszönti a dolgozók új, nagyszerű kezdeményezését, bízik benne, hogy újabb üzemek, szövetkezetek, intézmények, szocialista brigádok, kollektívák csatlakoznak a hazánk további fejlődését szolgáló mozgalomhoz. Támogatja mindazokat a felajánlásokat, amelyek segítik a termelés hatékonyságának növelését, javítják a termékek minőségét, előmozdítják az ésszerű takarékossgot, a gépek és a berendezések jobb kihasználását, mérséklék a munkaidő-vesztéseket, erősítik a munkafegyelmet. Mindennek fontos szerepe

van abban, hogy az V. ötéves terv időarányos feladatai teljesüljenek.

A Központi Bizottság felhívja a pártszervezeteket, a párttagokat, hogy kommunista példamutatással járjanak elől a munkaverseny szervezésében és a felajánlások teljesítésében; felkéri a szak-szervezeteket és a KISZ szervezeteit, hogy támogassák a verseny kibontakozását; a gazdasági vezetők számoljanak a dolgozók növekvő aktivitásával, és teremtsék meg a vállalások teljesítésének feltételeit.

A Központi Bizottság biztos abban, hogy a magyar munkáosztály, a parasztság, az értelmiség, a dolgozó nép, mint mindig, most is teljesíti, amit vállal, és kezdeményezése hazánk, a Magyar Népköztársaság további felvirágzását szolgálja.

**MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
KÖZPONTI BIZOTTSÁGA**

ELŐTERJESZTÉS

**a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa elnökségének
a mezőgazdasági szövetkezetek szocialista
munkaverseny-mozgalmának helyzetéről,
a továbbfejlesztés feladatairól**

A szocialista munkaverseny-mozgalom az elmúlt években a mezőgazdasági szövetkezetekben is dinamikusan fejlődött. Egyre jobban részévé és segítőjévé vált a gazdasági munkának, a szövetkezeti demokrácia fejlesztésének, a szövetkezeti tagok és alkalmazottak szocialista gondolkodásmódja kialakításának. A fejlődés alapja az MSZMP Központi Bizottságának 1971. december I-i határozata volt, amely megfogalmazta a szocialista munkaverseny szervezésével, irányításával kapcsolatos fő feladatokat. A párthatározatot követően állami jogszabályok rögzítették a szocialista munkaverseny szervezésének módját, az értékelés és az elismerés rendszerét, valamint a gazdasági és a társadalmi vezetők feladatait,

A mezőgazdasági szövetkezetek szocialista munkaverseny-mozgalmáról rendelkező jogszabályt előírások megvalósulásának előmozdítására a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa 1973-ban irányelvet adott ki a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknek, a halászati termelőszövetkezeteknek, a mezőgazdasági szakszövetkezeteknek és azok társulásai számára a szocialista munkaverseny szervezéséhez.

A mezőgazdasági szövetkezetekben az elmúlt évek során a szövetkezeti sajátosságoknak megfelelően alakult és fejlődött a munkaverseny szervezésében, irányításában a munkamegosztás. Az önkormányzati szervek munkájának, a szövetkezeti demokrácia érvényesülésének egyre inkább fontos elemévé vált a szocialista munkaverseny. A szövetkezetek zömében versenybizottságot hoztak létre, amelyek a szövetkezetek vezetőségeinek tanácsadó, döntés előkészítő szerveként végzik munkájukat. Számos helyen önálló munkaverseny szabályzatot is készítettek.

A munkaverseny-mozgalom szervezésének jelentős támasza a gazdasági vezetők tevékenysége. A munkájukban jobban támasz-

kodnak és számítnak a mozgalom szervező, mozgósító erejére. Ennek megfelelően fejlődött az összhang a munkaversenyvállalások és a gazdasági célkitűzések között, fokozódott a termelési célokat szolgáló vállalatok teljesítésének hatékonysága. Csak néhány szövetkezetben fordult elő, hogy a gazdasági és a társadalmi vezetők nem foglalkoztak kellő aktivitással a szocialista munkaverseny szervezésével, mert nem ismerték fel az abban rejlő lehetőségeket.

A szövetkezeti dolgozók körében nőtt a szocialista munkaversenymozgalom kollektív és egyéni versenyformáinak tekintélye, népszerűsége. Emelkedett a fiatalok és a nők részvétele. Jól segítette ezt a folyamatot a szövetkezetekben működő szakszervezeti és KISZ szervek mozgósító munkája is.

A mezőgazdasági szövetkezetek szocialista munkaversenymozgalma fejlődésének kiemelkedő állomása volt az MSZMP XI. Kongresszusa és a felszabadulás 30. évfordulója tiszteletére kibontakozott országos verseny. A szövetkezetek szocialista brigádjai a kezdeményezők között voltak és élen jártak a vállalatok teljesítésében, amivel nagy mértékben járultak hozzá a IV. öt-éves tervben a mezőgazdasági ágazat számára meghatározott feladatok teljesítéséhez. Új lendületet adott a munkaversenymozgalom fejlődésének a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója tiszteletére kibontakozó verseny. A csepeli munkások és a hartai termelőszövetkezet brigádjainak felhívására a szövetkezetekben működő szocialista brigádok felajánlásokkal csatlakoztak a szövetkezetek célkitűzéseinek megvalósításához. A felajánlások a termelés fokozását, az üzemszervezés fejlesztését, a munka hatékonyabbá tételét szolgálják, de szerepelnek közöttük kulturális-, valamint a közösségi élet fejlesztését és a tudat formálását szolgáló vállalatok is.

A szocialista brigádmozgalom

1. A szocialista brigádmozgalom a termelőszövetkezetekben az elmúlt tíz év során ugrásszerűen fejlődött. 1966-ban 1500, 1977-ben megközelítőleg már 10.000 szocialista brigád tevékenykedett. A brigádtagok aránya az összes foglalkoztatott-

hoz viszonyítva az elmúlt négy évben megduplázódott. Jelenleg megközelíti a 30 százalékot, ami közel 150 ezer fő részvételét jelenti a brigádmozgalomban. A szocialista brigádmozgalomban résztvevők között a fejlődés ellenére csak 25 százalék a nők és 20 százalék a fiatalok aránya, ami lényegesen elmarad a szövetkezetekben dolgozó nők és fiatalok arányához képest.

2. A szövetkezetekben és társulásokban működő brigádok célkitűzései, vállalásai között kiemelkedő helyen szerepel a gazdasági munka támogatása. A brigádok döntő többsége ezeket a vállalásokat az üzemi, ágazati, munkahelyi tervek ismeretében teszik meg és egyeztetik a gazdasági vezetőkkel. A tapasztalatok szerint a gazdasági vállalások többsége reális, teljesíthető. Jól szolgálja a termelés fejlesztését, a hatékonyabb, jobb minőségű munkát. A vállalások segítik a munkafegyelemnek, a munka szervezethez való kötődését, a dolgozóknak a munkahelyhez való kötődését. Előfordul azonban, hogy a brigádok a vállalásaikat túlméretezik, vagy saját hibájukon kívül a teljesítés akadályokba ütközik. Más helyen a vállalások nem az adott időszakban legfontosabb célkitűzésekhez kapcsolódnak.
3. A brigádok vállalásai között – a „Szocialista módon dolgozni, tanulni és élni” jelszónak megfelelően – nagy hangsúllyal szerepel a tanulás, a képzésben, továbbképzésben való részvétel. Sok brigádtag vállalja a szakmai tanfolyamokon való részvételt, a szakmunkásképesítés megszerzését. Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők között egyre több azoknak a száma, akik a nyolc osztályt elvégzik. Növekszik a középiskolai tanulmányokat folytató, a második szakma megszerzését vállalók száma.
4. Jelentős azoknak a vállalatoknak a száma, amelyek a közösen végzett munka mellett, a közösségi élet fejlődését szolgálják. A közös társadalmi munkák, a közös színház, mozi és múzeumlátogatások, a közös kirándulások fontos segítők a brigádközösségek fejlődésének, az emberi kapcsolatok formálásának. Ezek az események különösen nagy hatással vannak az új brigádtagokra, a pályakezdő fiatal dolgozókra, mert alkalmat biztosítanak számukra a közösség tagjainak sokoldalú megismerésére, a közösségbe történő beilleszkedésre.

5. A brigádok vállalásainak sajátos, egyre bővülő formája a brigádoknak és más kollektíváknak, az állami és társadalmi szervezetekkel, intézményekkel való kapcsolata. Sok brigád vállal társadalmi munkát a községi bölcsőde, óvoda, közművelődési létesítmény megvalósításában, a falvak közművesítésében, csatornázásában, parkosításában, vagy a külterületeken, tanyákon élő emberek körülményeinek fejlesztésében. Mindezeknek a munkáknak a szervezése során a brigádok jó kapcsolatot alakítanak ki a községi tanácsokkal, a községi Hazafias Népfront szervezetekkel, a KISZ szervezettel és a községben dolgozó más munkahelyi kollektívákkal. Sok brigádnak van kapcsolata általános iskolával vagy szakmunkásképző intézetekkel, esetleg középiskolával, azok úttörő és KISZ szervezeteivel. Ezen keresztül segítik az oktatás feltételeinek fejlesztését, az intézmények rendszeres felújítását, karbantartását. Támogatják az iskolai gyakorlati oktatást, az úttörő mezőgazdasági szakkörök működését, a fiatalok üzemlátogatási programjait. Egyre több brigádkollektíva és tanuló között alakul ki kapcsolat, munkahelyi beilleszkedésének megkönnyítéséhez is.
6. A szocialista brigádmozgalom szervezésében, irányításában fontos és felelősségteljes szerep jut a brigádvezetőknek, akik eredményesen szervezték és mozgósították a brigádok tagjait a szövetkezetek előtt álló feladatok megvalósítására. Jól vizsgáztak vezetői gyakorlatból és politikai felelősségből. Mind ezt bizonyították az 1977. évben, harmadik alkalommal megrendezett szövetkezeti brigádvezetői tanácskozások, ahol nagy felelősséggel és hozzáértéssel szóltak a brigádmozgalom fejlesztésével és más országos jelentőségű ügyekkel kapcsolatos kérdésekről.

Gazdálkodási verseny

1. A mezőgazdasági szövetkezetek és a szövetkezeti társulások évenként pályázat útján versenyezhetnek a „Kiváló Szövetkezet” és a „Kiváló Szövetkezeti Társulás” cím elnyeréséért, amelynek feltételei – a TOT-tal egyetértésben – a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Miniszter rendeletében kerültek megfogalmazásra. Ezek a feltételek azoknak a szövetkezeteknek,

társulásoknak biztosítanak esélyes részvételi lehetőséget, amelyek a népgazdasági érdekeknek megfelelően legmagasabb szinten járultak hozzá az ágazati célok teljesítéséhez. Azoknak, akik a leghatékonyabban, a legtakarékosabban gazdálkodnak és dinamikusan fejlesztik termelésüket, illetve tartósan magas szinten teljesítik terveiket.

2. A mezőgazdasági termelés fejlődésének törvényszerű velejárója a termelés szakosodása, annak érdekében, hogy az egyes üzemek egy-egy népgazdaságilag fontos növény termelésében, vagy állati termék előállításában kiemelkedő eredményeket érjenek el. Ezért egy-egy termelési ágazatban önálló versenyek is meghirdetésre kerültek. Így került megrendezésre az üzemek közötti országos tejtermelési verseny, ennek hatására születtek versenykezdeményezések a zöldségtermesztés területén. Mindezek a termelési versenyek jó lehetőséget biztosítottak az alapanyagot termelő mezőgazdasági és a feldolgozást végző élelmiszeripari üzemek közötti együttműködés fejlesztésére, a szocialista tartalmú együttműködési kapcsolat kialakítására is.
3. Az iparszerű termelési rendszerek körében, a rendszereknek megfelelő üzemszervezési mód és technológiai rend gyors meghonosodása, a technológiai fegyelem betartása érdekében együttműködés alakult ki a taggazdaságok és a rendszerközpontok között. Erre az együttműködésre építve kollektívák és egyének részvételével egyre több helyen szerveznek szakmai vetélkedőket és versenyeket. Az eddigi eredmények indokoltá teszik e versenyformának a kiszélesítését, a taggazdaságok részéről az azokhoz való csatlakozást.

Ifjúsági termelési mozgalmak

1. Sajátos és önálló területet jelentenek a szocialista munkaverseny-mozgalom egészén belül az ifjúsági termelési mozgalmak. A szocialista munkaverseny-mozgalomban való részvételhez a szövetkezetekben dolgozó fiatalok számára is az általános keretek jelentik az alapot. Ugyanakkor a fiatalok élethelyzetének és sajátos igényeinek megfelelő versenyzési

formák is kialakultak, amelyek szoros kapcsolatban állnak a felnőtt versenyformákkal.

2. A szocialista brigádmozgalomban a fiatalok nagyobb része a vegyes életkorú brigádok keretében vesz részt, de azokon a munkaterületeken, ahol a fiatalok létszáma, a munkaszervezet jellege lehetővé tette és a fiatalok ezt igényelték, ifjúsági brigádokat is alakítottak. Ezek a brigádok a követelményeket magas szinten teljesítve egyenrangú partnerként vesznek részt a versenyben a szocialista cím, vagy bármelyik kitüntetés elnyeréséért. Jó kapcsolatuk van a szövetkezetben működő KISz szervezetekkel, segítik azok termelési akcióit, mozgósító munkáját. Szószólói és szervezői a különböző ifjúsági versenyek, vetélkedők rendezésének.
3. A szövetkezetekben dolgozó fiatalok között nagy számban vesznek részt a környezetfásítás, a húsprogram és a TISZA II. vízlépcső és öntözőrendszereinek megvalósítása felett vállalt központi KISZ védnökségi munkában, az abból adódó helyi feladatokban. Számos helyen védnökség vállalással segítik a szövetkezetek nagyobb jelentőségű beruházásainak, üzemfejlesztési programjainak megvalósulását. Mindezek hozzájárulnak a szövetkezetekben dolgozó fiatalok szemléletének fejlődéséhez, a gazdasági célokkal való azonosuláshoz.
4. Új és eredményes forma az „Alkotó Ifjúság” pályázat és kiállítás rendszere. A pályázat első ízben 1974-ben került meghirdetésre. Jelenleg 1980-ig szóló ágazati irányelv alapján vehetnek részt a pályázatban a fiatalok. 1975-ben a 68. Országos Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Kiállításon, 1976-ban más ágazatokkal országos kiállításon kerültek bemutatásra a pályázat eredményei, a legjobb pályamunkák, amelyek között sok, ma már gazdaságosan üzemelő berendezés szerepelt. A pályázat továbbfejlesztése során fontos feladat a fizikai dolgozó fiatalok szélesebb körű bevonása és a termelést szolgáló pályamunkák mielőbbi üzemi hasznosításának segítése.
5. Mérsékeltén fejlődött a népszerűsége a szövetkezeti vezetők és fiatalok körében a „Kiváló Ifjú Dolgozó”, „Kiváló Ifjú Technikus” és „Mérnök” címért indított mozgalmaknak. Jelenleg van kibontakozóban a „Ki Minek Mestere?” szakmai-politikai vetélkedő, amely jól szolgálja a szakmai és általános műveltség

fejlesztését, jól illeszkedik a továbbképzés rendszeréhez. Szükséges a jövőben ezt a formát a szocialista munkaversenymozgalom részeként szervezni, a vállalatok és az elismerések rendszerébe bekapcsolni.

Az elmúlt években a Területi Szövetségek jelentős munkát végeztek a szocialista munkaversenymozgalom, a szocialista brigádmozgalom szervezésében, ezeknek a szervezetekben történő kiszélesítésében. Közvetlen támogatást adtak a szervezetekben folyó szervező munkához, a szocialista brigádok működéséhez. A szervezetek pályázatait alapján évenként értékelték a gazdálkodási verseny eredményeit és továbbították a pályázatokat a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsához. Az Országos Tanács Elnöksége ennek alapján tett javaslatot az ágazati miniszternek a „Kiváló Szövetkezet”, illetve a „Kiváló Szövetkezeti Társulás” cím odaítélésére. A területi szövetségek rendszeresen – a megyei, állami és társadalmi szervekkel együttműködve – meghirdették a betakarítási, a kombájnos, a szántó és más hasonló versenyeket, illetve szerveztek különböző szakmai vetélkedőket. Mindez hozzájárult a Területi Szövetségek társadalmi tekintélye növeléséhez, a szervezetekben a szocialista munkaversenymozgalom tervszerűségének és megalapozottságának fejlődéséhez.

IRÁNYELV
a mezőgazdasági szövetkezetek
szocialista munkaverseny-mozgalmának
továbbfejlesztésére

A Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa a Minisztertanácsnak, a Szakszervezetek Országos Tanácsa Elnökségének és a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Központi Bizottság Intéző Bizottságának a szocialista munkaversenyről szóló 1038/1977. (X. 4.) számú együttes határozata alapján – a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériummal egyetértésben – a következő

irányelvet

adja ki a mezőgazdasági termelőszövetkezetek, a halászati termelőszövetkezetek, a mezőgazdasági szakszövetkezetek és azok társulási szocialista munkaverseny-mozgalmának továbbfejlesztéséhez.

I.

A szocialista munkaverseny-mozgalom fő célkitűzései

A szövetkezetekben a szocialista munkaverseny különböző formái az eddigieknél szélesebb körben és hatékonyabban válnak részeivé a gazdasági építőmunkának, a szövetkezetek társadalmi tevékenységének, a szocialista tudat formálásának. A kollektív és egyéni versenyvállalások szolgálják tervszerűen a termelési feladatok teljesítését, a termelés gazdaságosságának javítását. Irányuljanak a szocialista magatartás és életmód széleskörű elterjesztésére és segítsék elő a közösségért végzett tevékenység megbecsülését, a szövetkezeti demokrácia további fejlesztését. Mindezzel járuljanak hozzá az MSZMP XI. és a Termelőszövetkezetek III. Kongresszusa határozatainak megvalósításához, a fejlett szocialista társadalom építéséhez.

1. A termelésben vállalt felajánlások között célszerű kiemelni azokat, amelyek:
 - a termelés hatékonyságának, a munka termelékenységének erőteljes növelésére,
 - az iparszerű nagyüzemi termelési módszerek és agrotechnikai eljárások megismertetésére és hatékony alkalmazására;
 - a termelési eredmények és hozamok növelésére;
 - az elért eredmények, a jó munkamódszerek gyors és széleskörű – főként a kedvezőtlen adottságú szövetkezetekben történő – elterjesztésére;
 - az álló és forgóeszközök, a termelési kapacitások mind teljesebb kihasználására;
 - a rendelkezésre álló munkaerő és a törvényes munkaidőalap ésszerű, gazdaságos felhasználására;
 - az energiával és eszközökkel való fokozott takarékosagra;
 - a beruházási tevékenység javítására;
 - a termékek és szolgáltatások minőségének a lakosság jobb ellátásának fejlesztésére;
 - az export árualapok növelésére;
 - a zöldség- és gyümölcstermesztés, valamint a hús- és tejtermelés erőteljes és gazdaságos növelésére irányulnak.

2. A társadalmi célkitűzések megvalósítására vállalt felajánlások között fokozott figyelmet kell fordítani:
 - a szövetkezeti demokrácia hagyományos és új kereteinek tartalmi gazdagítására;
 - a munkahelyi közösségek és a szocialista brigádok közötti kapcsolat kialakítására;
 - a szocialista brigádok belső közösségi életének fejlesztésére;
 - a tagok és alkalmazottak közéleti aktivitásának fejlesztésére;
 - a tagok és alkalmazottak politikai, szakmai és általános műveltségének szervezett oktatás és önművelés keretében történő emelésére;
 - a munkavédelmi és üzemegészségügyi helyzet fejlesztésére;
 - a szocialista brigádoknak a gazdasági vezetőkkel és más brigádokkal, valamint a munkahelyi KISZ és szakszervezeti szervezetekkel való kapcsolataira.

3. A szövetkezetekben folyó szocialista munkaverseny keretében szükséges továbbfejleszteni a szövetkezeti dolgozók és a gazdasági szakemberek gyümölcsöző együttműködését különösképpen:

- a termelési feladatok tervszerű, összehangolt megvalósításában;

- a tudományos eredmények üzemszerű alkalmazásának meggyorsításában;

- a modern technikai eszközök és a korszerű munkamódszerek széleskörű alkalmazásában;

- az újítómozgalom tömegbázisának további szélesítésében, tartalmi és minőségi továbbfejlesztésében.

II.

A szocialista munkaverseny-mozgalom szervezése

A Minisztertanács, a SZOT Elnöksége és a KISZ KB Intéző Bizottsága határozatában elfogadott kollektív és egyéni versenyformák alapvetően a szövetkezetekben is alkalmasak a szocialista munkaverseny szervezésére, a végzett munka elismerésére.

A határozatban foglaltak megvalósításához szükséges a szocialista munkaverseny mozgalomnak valamennyi mezőgazdasági szövetkezetben történő kiterjesztése, az önkéntes részvételi elv betartása mellett a szövetkezeti dolgozók minél szélesebb körű bevonása. A munkaverseny-mozgalom továbbfejlesztésének alapvető feltétele a követelményszint általános emelése, amelynek már a vállalatok jóváhagyásánál is érvényesülni kell.

1. A szövetkezetek vezetőségei a munkaverseny meghirdetésébe, a vállalatok elfogadásába és értékelésébe, a szövetkezeten belüli elismerések, kitüntetések odaítélésébe vonják be a dolgozók minél szélesebb körét, azok képviselőit. A törvényes kereteknek megfelelően adjanak önálló jogköröket és feladatokat a munkaverseny szervezésében a munkahelyi közösségeknek. Alakítsák ki a szocialista munkaverseny-mozgalom szövetkezeten belül szervezésének és elismerésének rendjét. Készítsenek munkaverseny szabályzatot, amely foglalja magába

a szövetkezeten belül a szervezéssel, az irányítással, az elismeréssel, a vállalások feltételeinek megteremtésével kapcsolatos feladatokat.

A szövetkezetekben dolgozó fiatalok kezdeményezőkézsége kibontakoztatása érdekében teremtsék meg a szükséges feltételeket a szocialista munkaverseny-mozgalom ifjúsági formáinak megszervezéséhez. Szorgalmazzák az „Alkotó Ifjúság” pályázatot, a „Ki minek mestere?” szakmai, politikai vetélkedőket. Nyújtsanak segítséget a KISZ védnökségek és a KISZ Radar helyi akcióinak megvalósításához. Külön értékeljék a kiemelkedő teljesítményt nyújtó ifjúsági kollektívákat és ismerjék el munkájukat.

2. A munkaverseny szervezése, a dolgozók kezdeményezéseinek hasznosítása a gazdasági és a szakmai vezetők munkaköri kötelessége. Ennek megfelelően segítsék elő az üzemi tervfeladatok megvalósítását szolgáló vállalásokat, ennek keretében az újító mozgalom kiszélesítését. Tegyék mindennapi munkájuk részévé a szocialista munkaverseny-mozgalom szervezését, a vállalások eredményes teljesítéséhez szükséges feltételek biztosítását. Félévenkénti értékeljék a vállalások teljesítését, ennek során támaszkodjanak a brigádok önértékelésére. A munkaverseny szervezéséhez igényeljék a munkahelyi közösségek, a versenybizottságok, valamint a szocialista brigádvezetők tevékeny közreműködését. Működjenek együtt a szövetkezetekben tevékenykedő KISZ és szakszervezeti szervekkel.

Kísérjék figyelemmel és támogassák a szocialista brigádoknak a községfejlesztés, a községek szociális és kommunális létesítményeinek megvalósítása érdekében vállalt felajánlásait. Segítsék a szocialista brigádoknak az iskolákkal, művelődési intézményekkel, a Hazafias Népfront, a KISZ helyi szerveivel és más szervezetekkel a közösségi kapcsolatok fejlődését, a közös munka eredményes elvégzését.

3. A szövetkezeti vezetőségek a szocialista brigádmozgalom szervezése során:

— adjanak támogatást ahhoz, hogy a „Szocialista módon dolgozni, tanulni és élni” jelszó jegyében született vállalások tartalmasak, reálisak és teljesíthetők legyenek;

-- tegyék lehetővé, hogy a szocialista brigádok vezetői növekvő felelősséggel és feladatokkal részt vegyenek a szövetkezeti demokrácia fejlesztésében, a szövetkezetek egész tevékenységének gazdagításában;

– nyújtsanak segítséget ahhoz, hogy a munkás-paraszt szövet-ség erősítése, a szocialista tartalmú gazdasági együttműködés fejlesztése érdekében a szocialista brigádok más ágazatok, munkahelyek kollektívaival kapcsolatot építsenek ki;

– az eddigieknél jobban biztosítsák az általános, a szakmai és a politikai képzés feltételeit, segítsék elő, hogy a szocialista brigádok a követelmények korszerűsítésével egyben művelődési közös-ségekké is váljanak;

– ösztönözzék a nők és a fiatalok minél nagyobb arányú rész-vételét, támogassák az ifjúsági brigádok működését;

– azokban a szövetkezetekben, ahol szocialista brigádok még nem működnek, illetve egyes munkaterületeken még nem alakul-tak meg, kiemelt figyelmet fordítsanak a brigádmozgalom szerve-zésére, a tartalmi követelmények megtartása mellett a mozgalom kiszélesítésére.

4. A területi szövetségek folyamatosan nyújtsanak segítséget a szocialista munkaverseny-mozgalom szövetkezetekben történő szervezéséhez, kiszélesítéséhez. Kísérjék figyelemmel a vállá-lásokat, azok teljesülését, értékelését, a nők és a fiatalok rész-vételének tapasztalatait. Segítsék a brigádmozgalomban kiala-kult hasznos tapasztalatok széleskörű elterjesztését. A területi szövetségek a megyei szervekkel együttműködve, az eddigiek-hez hasonlóan – az elfogadott keretekre és a helyi hagyomá-nyokra építve – folytassák tovább az egy-egy szakterületen meghirdetett termelési versenyeknek, szakmai és politikai vetélkedőknek, különböző ifjúsági versenyformáknak a szer-vezését. Ezeket az eddigieknél jobban kapcsolják össze a szo-cialista munkaverseny-mozgalom központilag elfogadott for-máival.

III.

A szocialista munkaverseny-mozgalom értékelése és elismerése

A mezőgazdasági szövetkezetekben folyó munkaverseny kiszélesítésének és az eredményesség növelésének fontos feltétele, hogy a versenyvállalásokat teljesítő brigádok és egyének megkülönböztetett erkölcsi és anyagi elismerésben részesüljenek. Az elismerések formáit, az anyagi kereteket, az odaítélés feltételeit és módját az 1038/1977. (X. 4.) Mt. h.—SZOT—KISZ KB együttes határozata, valamint ennek ágazati végrehajtása tárgyában kiadott 45/1977. (XII. 24.) MÉM sz. rendelet határozzák meg.

1. A szövetkezetek vezetőségei, valamint a versenybizottságok a jogszabályokban, belső szabályzatokban biztosított hatáskörük szerint gondoskodjanak arról, hogy a versenyfeltételeket teljesítő brigádok és egyének elismerése és jutalmazása az elért többleteredménnyel, a vállalások teljesítésével arányos legyen.

A szövetkezetek vezetőségei az eddigieknél bátrabban éljenek az üzemi kitüntetések adományozásának lehetőségeivel. A munkaversenyben tartósan kiemelkedő eredményeket teljesítő brigádok és személyek köréből tegyenek javaslatot a szocialista munkaverseny elismerésére biztosított magasabb szintű (ágazati, kormány) kitüntetésekre is. A kitüntetést elérőket és eredményes módszereiket népszerűsítsék a szövetkezetek dolgozói körében.

A szövetkezetek és a szövetkezeti társulások a területi szövetségeik útján rendszeresen kapcsolódjanak be a „Kiváló Szövetkezeti Társulás” cím elnyeréséért folyó versenymozgalomba, amely keretében a mezőgazdasági ágazat előtt álló gazdasági és társadalmi célkitűzéseket legkiemelkedőbbben teljesítők munkája évenként elismerésre kerül.

2. A területi szövetségek folyamatosan kísérik figyelemmel, tartsák nyilván a szocialista munkaverseny különböző formáiban kimagasló eredményeket, illetve elismerési fokozatot elnyert kollektívákat és egyéneket. Vegyenek részt a szocialista munkaverseny különböző formáinak megyei értékelésében és elismerésében.

Évenként a megyei tanácsok illetékes szakigazgatási szerveivel közösen értékeljék az ágazati gazdálkodási versenyben résztvevők pályázatait. Folyamatosan kísérik figyelemmel a brigádmozgalom eredményeit, szükség szerint kezdeményezzék az arra érdemesek elismerését. Működjenek együtt a KISZ És a MEDOSZ megyei bizottságaival.

A mezőgazdasági szövetkezetek munkaverseny-mozgalmának továbbfejlesztésére a Termelőszövetkezetek Országos Tanácsa által 1973-ban kiadott irányelv helyett ebben az irányelvben foglaltakat kell alkalmazni.

Budapest, 1977. december 7.

Szabó István s. k.

elnök

Dr. Czimbalmos Béla s. k.

főtitkár